

# SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

| v Ljubljani na dom dostavljen: | v upravnishtvu prejemam:  |
|--------------------------------|---------------------------|
| celo leto . . . . . K 24—      | celo leto . . . . . K 22— |
| pol leta . . . . . 12—         | pol leta . . . . . 11—    |
| četrt leta . . . . . 6—        | četrt leta . . . . . 550  |
| na mesec . . . . . 2—          | na mesec . . . . . 190    |

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.  
 Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.  
 Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.  
 „Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

| za Avstro-Ogrsko:         | za Nemčijo:               |
|---------------------------|---------------------------|
| celo leto . . . . . K 25— | celo leto . . . . . K 30— |
| pol leta . . . . . 13—    | pol leta . . . . . 13—    |
| četrt leta . . . . . 650  | četrt leta . . . . . 650  |
| na mesec . . . . . 230    | na mesec . . . . . 230    |

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.  
 Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 83.

## Pred deželnozborskimi volitvami.

Deželnozborske volitve, ki se bodo vršile meseca decembra, so za Kranjsko največje važnosti.

Ne bo šlo toliko za to, kdo bo v bodoče gospodar v deželnem dvorcu in s tem v vsi deželi, marveč za to, da - li naj dosedanj sistem ostane še nadalje v veljavi na Kranjskem, ali se naj nadomesti z drugim, čegar načelo bodi absolutna pravičnost, nepristranost in objektivnost.

Narodno - napredna stranka ne teži po nadmoči, kamoli po absolutnem gospodstvu v deželi, eno pa zahteva, da bodi deželna uprava poštena in pravična, da imej vedno in vselej le koristi in blagor celokupnega kranjskega prebivalstva pred očmi in da se skrbno izogiba vsake pristranosti, ki je navadno vir najgršje korupcije in največje demoralizacije.

O poštenu in pravičnem deželni upravi pa dandanes pri nas ni moči govoriti, saj ni deželni odbor, ki stoji na čelu te deželne uprave, ničesar drugega, kakor izvrševalni organ klerikalne stranke, to je tiste stranke, ki si je pridobila absolutno moč in gospodstvo v deželi zgolj z največjim nasilstvom, z brezstidno prevaro in z najdrznejšo goljufijo.

S terorizmom in prevaro pridobljeno gospodstvo pa more obdržati v svojih rokah samo, ako se tudi v naprej poslužuje sredstev, ki so ji prej zagotovila premoč in jo dovedla do nadvlade.

Toda takšno gospodstvo bi bilo trajno nemogoče, ako bi ne imelo močne zaslombe v vladnih organih, ako bi te strahovlade ne podpirala z vso svojo avtoriteto in z vsem svojim vplivom naša deželna vlada, kateri stoji na čelu ekselencije baron Schwarz.

Smelo trdimo, da bi se politično ozračje v naši deželi nikdar ne bilo tako osmradiilo in da bi naše razmere nikoli ne bile tako zastrupljene, kakor so dejansko sedaj, ako bi v palači na Bleiweisovi cesti sedel mož, ki bi se zavedal svojih dolžnosti, katerih prva in najsvetejša je nesporno ta, da ga mora v vsem njegovem dejanju in nehanju voditi ed-

no princip popolne in absolutne nepristranosti in pravičnosti.

Baron Schwarz pa ni mož iz takega lesa. Mož brez širšega duševnega obzora, brez krepke individualnosti meni, da je višek državniške modrosti to, ako se z glavo in petami zapiše vladajoči stranki in postane njen pomožni in pohlevni eksekutivni organ, mesto da bi bil samostalen cesarski namestnik, visoko stoječ nad vrvenjem vsakdanjega političnega boja.

Iz povedanega je razvidno, da bi bil režim v deželnem dvorcu nemogoč, ako bi ne imel najizdatnejše opore v vladni hiši na Bleiweisovi cesti.

Zato je za naravnost podivjane razmere v naši deželi soodgovoren predvsem baron Schwarz.

Ako se torej borimo proti smrdljivi korupciji, ki je posledica klerikalnega gospodarstva v deželi, ako vihtimo kopje proti strahovladi, ki so jo etabrirali klerikalci v naši kronovini, se eo ipso bojujemo tudi proti baronu Schwarzu.

Baron Schwarz in dr. Šusteršič sta liki sijamska dvojčka in čisto gotovo je, da imamo, ako započnemo boj z enim, v tistem trenutku opraviti tudi z drugim.

Kakor doslej vselej, tako se bomo tudi to pot pri teh deželnozborskih volitvah morali boriti proti dvema frontama, ker je povsem sigurno, da bo baron Schwarz z vsemi razpoložljivimi sredstvi v volilni borbi podpiral dr. Šusteršiča in njegovo stranko.

So to skupni interesi, ki velevajo obema, da se na vso moč protistransko podpirata, **zakaj brez Šusteršiča je nemogoč Schwarz, brez Schwarza pa Šusteršič!**

Računati je nam torej treba z najlutejšo borbo, ki bo tem težavnejša, ker imata nasprotnika vso moč v rokah in jo bosta izkoriščala in zlorabljala proti nam do skrajnih skrajnosti.

Državna in deželna oblast bosta složno stopali v boj proti nam in nam skušali iztrgati iz rok zadnjo postojanko, da omogočita s tem nadaljno politično življenje - Šusteršiču in Schwarzu.

Napovedujejo se nam potemtakem težki časi, polni bojev, polni truda in samozatajevanja, toda to

nas ne straši in nas ne sme omalodušiti!

Na naši strani je dobra stvar, pravica in poštenost, s to zastavo stopamo v neenak boj in smo globoko uverjeni, da bomo končno zmagali mi, kakor je zmagala na svetu naposled še vsaka dobra, pravična in poštena stvar! Zato, kvišku srca, na delo in v boj za sveto stvar!

## Kranjske deželne električne centrale.

Piše ing. M. pl. Šuklje.

VIII.

Vporaba kurilnih snovi - premoga, nafte itd. - narašča rapidno od leta do leta. Ceno jim določa svetovna konjunktura, kjer pa sploh pridejo v poštev lokalne razmere, tam je istih vpliv vedno le omejenega krajevnega pomena. To so tako znane in enostavne stvari, da jih ne rad omenjam. A v naši deželi prisluli po diletantovstvu in patoloških utemeljevanjih je včasih potrebno, kar bi se v drugih odnošjih zdelo povsem odveč. Da na ceno premoga brez dvoma niti najmanj ne bo vplivala celokupna velikopoteznost kranjskih dežel. projektov, o tem je škoda izgubljati besede. Taki argumenti sodijo v humoristiški list, obžalujem, da jih najdem v uradni razsodbi. Niti ni misliti na to, da bi popolna elektrifikacija naših državnih železnic, tudi ko bi se izvedla v možno najkrajšem času, imela v tem pogledu vidnega učinka. Kajti poleg naglega razvoja industrije, ki potrebuje od dne do dne več toplotnih vrednot, ne smemo pozabiti, da bo mnogo potrebnih elektraren moralo omisliti si kaloriški pogon. To velja za celo ogrsko nižavo, za velik del Galicije, Šlezije, Moravske, Češke in - da udarim tudi jaz enkrat s starim priskutrim cepcem - last not least - tudi za velik del naše domače kranjske dežele. Centrala ob kočevskem premostitvi in druga v Št. Janžu, ti dve prideta na vrsto tako sigurno kot amen po molitvici. Prednost vodne sile je dana le tam, kjer se ti takozvani »naravni zakladi« dvignejo brez pekla in hudiča,

kjer je okoristitev vodnega padca mogoča v mejah rentabilnosti. Kranjske vodne sile štejejo med drage, vrhutege so zelo nestanovitne, in naj bo omrežje še tako veliko, vedno bo treba postaviti parne centrale v rezervi.

Znano je, da se naše državne železnice zelo slabo obrestujejo. Izgovor, da iste služijo v prvi vrsti javnim interesom prometa - je popolnoma prazen. Podjetje, ki naj blagodejno vpliva na gospodarski razvoj dežele in države, mora biti zgrajeno na pametni, zdravi podlagi. Kjerkoli ima kaka progla mnogo prometa, tam je eo ipso dana rentabilnost. Ako se naše železnice slabo rentirajo, tedaj je to očitiden dokaz, da niso bile v stanu dvigniti promet na oni višek, ki odgovarja dobremu narodno - gospodarskemu razvoju. Tudi to je razumljivo ljudem znano. Uprava naših državnih železnic je brezdvomno neokretna, draga, slaba. In ne samo to: posledica te slabe uprave so ravno oni neznosno visoki tarifi, ki onemogočajo pospešitev prometa, ki so tako eden najvažnejših virov naše revščine.

Državne železnice bodo za svojo elektrifikacijo zahtevale cene elektriški tok. Plačevale bodo tako nizko ceno, da deželne elektrarne ne pridejo niti do pokritja lastnih stroškov, marveč bodo imele celo neizogibno izgubo. Prišlo bi po teh Lampetovih utopijah tako daleč, da bi morali privatni kosmentje toka plačati še primanjkljaj, izvirajoč iz uporabe toka v elektriško trakcijsko železnico. K sreči je do uresničenja teh sanj še precej daleč!

Pametni ljudje sodijo, da treba postaviti na čelo železniške uprave in njenih ravnateljev naravnost - bančne jude. V naši državi imeli smo v zadnjih letih le preveč prilike spoznati razliko med umnim gospodarstvom zasebnih prometnih družb in neplodno državno upravo. Predpogoj za izboljšanje naših prometnih razmer je, da se uprava drž. železnic polasti načel privatne, zdrave špekulacije. Potem pa tudi ni več dopustno govoriti o javnih interesih, ki naj so a priori združeni z vprašanjem železniškega obratovanja. Naj si železnice le same pomagajo, s tem bo najboljše ustrezno vsem

»socialnim vprašanjem« in - davkoplačevalcem.

Iz tako čisto privatnega značaja železniške uprave kot velekonsumenta pa logično sledi, da ista nikakor ne zasluži prednosti »stvari javne koristi«, sicer pa moram priznati, da se veleista v konkretnem slučaju niti sama ne stavlja v ospredje. To delo opravljajo le pregoreči uradni pismarji. Zveza nasprotujočih si interesov dežele in državne žel. uprave je naravnost nenraven konkubin, in prišlo bo do ločitve tega nelogičnega zakona vsaj takrat, ko bo eden ali drugi kompaciscentov spoznal, da je ogoljufan.

Odločno zavračam mnenje, izraženo v omenjeni vladni razsodbi: »da se (potem elektrifikacije) bistveno pospeši promet z vlakmi in da vlaki znatno pogostejše vozijo.« In da bi se dosegla višja »hitrost in pomnožitev viakov« in druge lepe stvari. Merodajni so tudi v tem pogledu edino gospodarski pomisleki. Povečana hitrost bo vedno in vselej zvezana s povečanimi izdatki, popolnoma tako kakor pri parnem obratu. Glede pomnožitve viakov pa je danes povsem dognano, da so to zadrževalna pričakovanja neutemeljena. Vlaki se bodo pomnožili po prometni potrebi, po množini tovara. Nasprotno bi lahko bilo znano, da ravno elektriški obrat stremi po čim večjih, težjih lokomotivah in čim daljših vlakih. O motornih vozovih se danes v strokovnih krogih več ne govori - saj tu ne gre za mestno cestno železnico, temveč za velike glavne proge. Tako razpadajo pred stvarno kritiko v prah in pepel vsi c. kr. razlogi. Umestno bi tedaj bilo več resnosti, stvarnosti in pravičnosti!

V svojih člankih objavil sem misli in pomisleke, ki jih v bistvu razmišljam že skozi leta. Od vsega početka svaril sem tedanjega gospoda dež. glavarja, naj ne dopušča te akcije, dokler niso ugotovljeni vsi predpogoji za uspešno podjetje. In gotovo je bil prvi pogoj: da se pogodbeno vežejo veliki odjemalci, ki naj s svojim konsumom že sami zagotovijo primerno obrestovanje deželni centrali. Tudi kasneje sem vporabil vsako dano priliko, da zastopam svoje mnenje, naposled pa sem stopil pred široko javnost.

## LISTEK.

### V bolnišnici.

Luigi Calco.

Ivan Koren je začel bolehati. Za svet vprašan zdravnik ga je silil, da naj se poda v bolnišnico, ali pa v sanatorij, kjer bo treba najbrže operacije. Koren je dolgo omahoval, ali bi ubogal nasvet svojega zdravnika, ali ne. Končno se je pa vendar odločil, da bo poslušal zdravnika.

Kot previden človek je pa hotel pred odhodom v bolnišnico urediti svoje posvetne zadeve. Stal je namreč sam na svetu, brez žene in otrok in tudi brez bližnjih sorodnikov. Ker si je pa s poštenim delom in z neutrudljivo žilavostjo pridobil tekom let prav lepo imetje, je hotel še pri polni zavesti in po svoji prosti volji razpolagati o tem svojem imetju, da se ne bo po njegovi smrti razni lakomni sorodniki pehali, prepirali in pravdali za njegovo dedščino.

Svoj sklep je tudi izvršil. Napravil je oporoko, v kateri je volil svojo hišo s kupčijo vred svojemu poslovdiju, ki mu je že leta in leta stal zvesto ob strani in s svojim požrtvovalnim delom mnogo pripomogel k njegovemu blagostanju. Tudi ostalih svojih uslužbencev ni pozabil,

temveč se jih spomnil z izdatnimi volili. Enako je ukrenil tudi glede nekaterih svojih sorodnikov, o katerih je vedel, da so potrebni in vredni. V oporoki se je pa primerno obdelal tudi številnim svojim prijateljem. Kot zvest sin svojega zatiranega in ubogega naroda je pa vse svoje ostalo imetje zapustil svojemu narodu na ime naših prvih narodno-obrambnih in prosvetnih družtev . . .

Ko je tako uredil brez hrupa in skrivaj svoje posvetne zadeve, se je podal Ivan Koren s težkim srcem v bolnišnico. Čeprav se je čutil telesno še krepkega, so ga vendar obhajala čudna čutila, ko je prestopil prag prostrane bolnišnice.

V bolnišnici je bil sprejet z odprtimi rokami, ko se je pri vstopu oglašil za prvi razred. Ta prijazen sprejem pa nikakor ni devati na rovaš dejstev, da je Ivan Koren splošno veljal za zelo imovitega človeka in da je bil popolnoma osamljen, temveč je bil nedvomno le viden izraz onega človekoljubja, ki splošno vlada v podobnih zavodih.

Odkazali so mu takoj zelo prijazno sobico s tako lepim razgledom na senčnati vrt, da je človek lahko pozabil, kje se nahaja. Usmiljenko postrežnica je bila videti zelo ljubljiva ženica prikupne zunanosti; njene besede so pa dokazovale, da ji ni drugega mar, nego edinole briga in skrb za bolnike.

Z najboljšimi upi na bodočnost se je Ivan Koren naselil v prijazni sobici, v kateri ga je skoro obiskal poslušajoči zdravnik, ga preiskal in mu potem dal potrebna navodila glede hrane in pijače. Pri odhodu je pa še potolažil Korena, da njegova bolezen ni tako huda in strašna in da se mu je nadejati skorajšnjega popolnega okrevanja, čim se bo točno ravnal po zdravniških ukazih in po navodilih bolniških uslužbencev ter se varoval vsakega razburjenja.

Po odhodu mladega zdravnika je ostala pri njem še nekaj časa usmiljenka, s katero je prijazno kramljal. Končno jo je prosil, da naj mu prinese »Slovenski Narod«, glede katerega je ukrenil, da naj mu ga pošiljajo v bolnišnico.

Postrežnica je odšla in se skoro vrnila z večerjo. Na tabeli je bil pa tudi »Slovenec«. Ko je ugledal Koren »Slovenca«, je vprašal postrežnico, ali »Slovenski Narod« še ni prišel? Ona mu je odvrnila, da še ne in da ga mu bo takoj prinesla, čim ga odda pismonoša portirju.

Koren je nato zaužil svojo večerjo, po večerji se pa vtopil nekoliko v »Slovenca«, katerega je pa skoro odložil, ker ni našel v njem nič drugega, kakor samo strašno dolgočezna, a tudi strašno dolgočasna poročila o zadnjem katoliškem shodu. Je prišla postrežnica po posodo, znova zabičil, da naj mu skoro

prinese »Slovenski Narod«, a dobil je od nje samo odgovor, da se ne sme razburjati.

Po precej slabo prebiti noči, so ga drugi dan zdravnik natančno preiskali in ukrenili, da je treba pri njem izvršiti čim prej operacijo, za katero so določili takoj drugi dan. Ko se je Ivan Koren vrnil v svojo sobo, mu je bilo zelo dolgčas. Prosil je vsled tega usmiljenko, da naj mu prinese kaj čitva. Usmiljenka mu je skoro prinesla kup »Slovenec«, »Domoljubov«, »Bogoljubov«, nekaj števil »Reichspošte« in še nekaterih drugih nemških časopisov črne barve. Nevoljen je odrinil Koren to šaro stran in vprašal usmiljenko, če nima nobenega drugega berila?

Pri tem vprašanju pa Koren ni dobro naletel pri usmiljenki, ki ga je začela s sladkimi besedami svariti, da se ne sme razburjati, ker bi mu to utegnilo škodovati, in da naj poseže le po prinesenih časnikih, saj so sami dobri in poštini. Usmiljenka je razlagala potem Korenu še na dolgo in široko dobrote in vrline teh časnikov. Koren končno zgovornega jezika ni mogel drugače ustaviti, nego tako, da se je vlekel na posteljo in pokazal ženski svoj hrbet.

Skušal je zaspiti, a ni mogel. Začel je misliti na svojo kupčijo in svoje prijatelje in se čutil, da se ga še nihče ni spomnil in ga obiskal, čeprav so mu pred odhodom v bolni-

šnico vsi zatrijevali, da ga bodo vsaki dan obiskovali.

Pri večerji mu je usmiljenka zopet postregla s »Slovencem«, a glede njegovega vprašanja po »Slovenskem Narodu« odvrnila, da ni došel. Pri tem je pa tudi že previdno pristavila, da je »Slovenski Narod« zelo protivrski list in da torej ni pripravo berilo za bolnika, ki se ima podvreči težki operaciji. Ko ji je pa hotel Koren ugovarjati, mu je pa takoj prestrigla besedo z resnim svarilom, da se ne sme razburjati, ker bi znalo vsako razburjenje kvarno vplivati na njegovo stanje.

Koren se je obupno vdal v svojo usodo in molče zaužil svojo večerjo. Njegovemu vzgledu pa nikakor ni sledila usmiljenka, ker mu je začela z zgornjo besedo slikati vse mogoče nevarnosti jutrajšnje operacije in mu polagati na srce, da bi se ne mogel boljše pripraviti na operacijo, kakor če se spravi poprej z bogom.

Tisti hip se je tudi že čulo rahlo trkanje na vratih, skozi katerega je s sladkim pozdravom vstopil mlad kaplan iz Koroške župnije, katerega je Koren poznal le po videzu in po naprednem časopisju, ki se je že večkrat bavilo z osebo mladega kaplana, ki se je briga za vse mogoče stvari, samo za dolžnosti svojega duhovskega poklica ne.

Ivan Koren je pogledal došleco



Ideja velikega elektriškega podjetja, ki naj po možnosti združi razpoložljive vodne sile Kranjske v enotno omrežje, je sama ob sebi zdrava in izvedljiva. Je-li res deželna uprava primeren podjetnik, to je pač zelo dvomljivo, v sedanjih razburjenih in fanatiških odnosih deželne »gospodstva« se mora to vprašanje naravnost zanikati. Pokazal sem, koliko napak da je bilo storjenih, kako se je onemogočilo prijazen razmerje z veliko industrijo, kako naraščajo nepotrebni izdatki vsled nerodnega nevezčnega postopanja pri zgradbi prve centrale, ki obeta siguren in nedopustno velik primanjkljaj. Pokazal sem nadalje, da se bo neizogibno zvalilo to breme na kmeta in malega obrtnika, in da tem potom gotovo ni pričakovati zvišane davčne prebivalstva. Pokazal sem slednjič, da je takozvana skupnost deželnih interesov z onimi drž. železnici prav iluzorna ter da ni lojalno, zahtevati za to neložisko spojitve prednosti napram upravičencem, kakor je brezdvomno mestna občina ljubljanska.

Kaj je tedaj storiti? Započeta akcija bi se morala naknadno spraviti v pravi tir. Pred vsem treba pametnega sporazuma z ljubljansko mestno občino, kateri se mora pustiti njen naravni delokrog. Ako mestu kasneje preostaja sile, naj jo kupi dežela po poštenji ceni. Mestna parna elektrarna služila bo lahko v rezervi tudi večjemu delu deželne omrežja. Nadalje treba prijaznih odnosov z veliko industrijo. Treba je tem potom čim preje osigurati rentabilnost eni ali drugi večji centrali ob Savi, da se z njenimi dohodki odzame kmetu pretežno breme, ki ga prenašati ne more. Taka velika centrala naj se zgradi v najkrajšem času, predno zrastejo zgubljene obresti za razpredeno omrežje čez vse mere. Pred vsem pa je neobhodno potrebno odreči se žalostni megalomaniji gospodujočih diletantov, treba je pridobiti izvežbanega in pametnega strokovnjaka, ki se naj odlikuje zlasti po izredni trgovski sposobnosti, in naj se v tako pridobitev žrtvuje i drag denar! Voz je zavožen, teba čvrste priprege, da ga potegne iz blata.

Svoje tovariše gospode tehniške prosim za eno: objavil sem svojo razpravo v dnevniku, kojega raznovrstnega občinstva ne smem dolgočasiti s samimi računi in fundamentalnimi formulami. Stvar sama pa obilno zasluži, da se razmotriva v širni časnikarski javnosti. Tudi ni mogoča pri tej obsežni materiji omejitve na izključno strokovno raziskavanje, marveč ozirati sem se moral mnogokrat na političke razmere, ki tvorijo okvir preporočnemu predmetu. To naj blagovolji upoštevati, kdor meni, da ne bi mogel pritrditi vsakemu obilnih detajlov.

Na vse zadnje še eno osebno opazko. Čujem, da eden ali drugi sodi, da teh člankov nisem pisal sam in da mi pomaga ali narekuje znani slovenski politik, s kojega bližnjim sorodstvom se ponašam. Tako domnevanje je meni pač dragoceno lakavo priznanje. Vsekakor pa odločno in z moško besedo izjavljam, da so take govorice popolnoma neosnovane. To pa je iz enostavnega razloga, ker nečem in ne smem dopuščati, da naj nosi odgovornost za moje včasih ostro pisavo kdorkoli drugi.

z začudenimi pogledi. Ti začuden pogledi od mladega kaplana niti najmanj niso spravili v zadrego. Napravil se je kar domačega in s sladkimi besedami je začel potem, ko je usmiljenka tiho izginila skozi vrata, povpraševati po Korenovih počutkih in zdravju. Skoro je pa preskočil na drugo polje. Ubral je po usmiljenki že načete strune in jel pripravljati Korena, da bi se pred operacijo dal spovedati in obhajati. Vmes je pa zelo previdno vpletal tudi opazke, da mora skrben mož tudi pravočasno dejati v red svoje posvetne stvari, pri tem pa postopati pravično in imeti pred očmi svoj večni blagor, za katerega si more pridobiti največje zasluženje le tedaj, če napravi dobro in pravično oporoko. Mladi kaplan je dobri dve uri obdeloval v obojnem oziru ubogega Korena, ne da bi smel biti zadovoljen z uspehom svoje spretnosti in zgovornosti. Ne posebno dobre volje je čez dobri dve uri zapustil izmučenega Korena z obljubo, da ga pride drugi dan obiskat še župnik.

Drugi dan so izvršili zdravniški pri Korenu operacijo, ki se je srečno iztekla. Komaj so oslabelega Korena prenesli v njegovo sobo, se je že pojavila med vrati obsežna postava Korenovega domačega župnika. Dasi sta imela zunaj z župnikom razne in zelo resne praske, je bila župnika danes sama medena prijaznost. Brez ozira na njegovo stanje je ostal žup-

kakor edino le vljudno podpisani avtor.

## Spodnješišenski vodovod in dr. Lampe.

V deželnozborski seji dne 9. oktobra je dr. Lampe na izvajanja dr. Novaka v zadevi spodnješišenskega vodovoda odgovarjal tako-le:

»V celi deželi so se delali vodovodi in sicer na podlagi sklepov občinskih odborov, nakar se je dosegla državna in deželna podpora iz melioracijskega zaklada. Le v Šiški ni bilo mogoče doseči nobenega sklepa. Da Šiška nima svojega vodovoda, je edino le krivda onodobnega občinskega zastopa« itd. Nadalje, da je prišel k njemu predsednik Vodovodne zadruga in prosil za podporo, da mu je dr. Lampe odgovoril, da naj predloži pravila in nato odgovoril: »Na podlagi teh pravil mi ne moremo deželne prispevka predlagati, če ne ustavite določbe, da je Vodovodna zadruga pripravljena odstopiti vodovod občini za njene lastne stroške, kadar bi občina to zahtevala.« To spremembo je Vodovodna zadruga tudi sprejela, in sedaj se čuje laž, da je deželni odbor kriv, da Šiška nima vodovoda.« Dalje je prečistiti g. dr. Lampe govoril: »Če zadruga prav ne postopa, nimamo mi na to nobene ingerence, ker je privatna družba. Kar se tiče garancije po 65.000 K za dolg zadruga, je bil ta sklep zelo neroden. Nobena kmetska občina bi ne storila take velikanske neumnosti!«

Ta odgovor g. Lampeta je potreba temeljito izpopolniti, da bo vedela javnost, kako dr. Lampe zavija resnico in koliko mu je verjeti, kadar odpre svoja blagoslovljena usta. Sicer je temu gospodu zavijanje in pačenje resnice prišlo že v meso in kri, ali mu je menda to že prirojeno.

Dr. Lampe ve, ker je akte o šišenskem vodovodu temeljito študiral, da je vse, kar je govoril, laž. Sicer sam trdi, da je zahteval od predsednika Vodovodne zadruga, da mora ista ustaviti v pravila stavek, da mora Vodovodna zadruga izročiti vodovod tako občini, če to nje odbor sklene. V isti sapi pa trdi, da deželni odbor nima ingerence na privatno zadugo.

Tozadevno bodi javnosti naslednje v pojasnilo. Ob času, ko se je ustanovila vodovodna zadruga v Sp. Šiški, načeloval je isti kot župan Pogačnik. Občinski odbor bil je pa klerikalen. Zakaj občina ni vodovoda sama gradila, bo takoj jasno vsakomur, ako omenimo, da je odbor Vodovodne zadruga in takratni občinski odbor sestojal iz enih in istih oseb. Delovanje tega odbora je bilo v javnosti že večkrat obelodanjeno, istotako se je to umazano perilo pralo na javnih shodih. Odveč bi bilo v to danes zopet posegati. Pri občinskih volitvah, ki so se na to vršile, so leteli klerikalci in njih župan Pogačnik iz občine in izvoljen je bil napreden občinski odbor, ki je v svoji prvi seji sklenil, da prevzame občina vodovod v svojo oskrbo. Občinski odbor se je skliceval pri tem na oni dostavek v pravilih, katerega je zahteval sam dr. Lampe, da ga Vodovodna zadruga ustavi, to je, da sme občina vodovod prevzeti! In kaj se je zgodilo?

niki pri Korenu skoro tri ure in ga na vse mogoče in nemogoče načine pestil in rotli, da naj misli na večnost, se spravi s svojim bogom in uredi svoje posvetne zadeve. Glede posvetnih zadev je pa govoril župnik dosti jasneje in razločneje, nego prej ta dan kaplan, ne da bi kaj boljše opravil.

Po župnikovem odhodu je pa vzela Ivana Korena zopet v delo usmiljenka, usmiljenki je sledil potem kaplan, kaplanu pa župnik in tako dalje. Vsi so z združenimi močmi obdelovali dannadan ubogega bolnika, skušajoči ga pred vsem rešiti njegovih posvetnih skrbi in imetja. Ko so pa začeli uvidevati, da ne opravijo vsi skupaj ničesar, so pa na izmučenega bolnika izpustili še v takih stvarih posebno izvedenega redovnika, ki se je tudi takoj in s posebno vnemo posvetil svoji nalogi s tem, da je jel ubogemu Korenu v najživejših barvah slikati peklenški ogenj in peklenške muke, katerih so po smrti deležni oni zakrknjeni grešniki, ki se pravočasno ne spokore in z izdatnimi volili v korist svete cerkve ne olajšajo svoje grešne duše. Gorečnost, bujna domišljija in zgovornost vnetega redovnika niso poznale nobene meje in to je končno razbilo sodu dno.

Ko je redovnik v tretjič obiskal že vsega obupanega Korena in pritiskal nanj z najsilnejšimi sredstvi, se ga Koren ni mogel drugače otresti,

Ker je bilo temu sklepu potreba potrdila deželnega odbora, je isti pod predsedstvom dr. Lampeta sklenil, da se občini tozadevna dovoljenja ne da. Razumljivo pa bode vsakemu, zakaj dr. Lampe tako dela in nima ingerence na Vodovodno zadruga, ako povemo, da je načelnik te zadruga znani klerikalni mož Pogačnik, vsi odborniki pa pristni klerikalci. Sicer se je dr. Lampe v svojem govoru malo zaletel, ko je trdil, da najzabitejša kmečka občina ne bi storila nikdar sklepa, da prevzame za privatno zadugo jamstvo za 65.000 K. Tudi mi smo tega mnenja. In dr. Lampe najbrže tega ne bi nikdar trdil, ako bi vedel, da je ta sklep storil občinski odbor sp. šišenski v času, ko mu je načeloval kot župan Pogačnik, odborniki so pa bili isti pri občini kot pri Vodovodni zadrugi! Ni bilo potem težko na ta način občino obremeniti, a težko je razumeti, kako je mogel dati dr. Lampe takemu sklepu svoje pritrdilo! Besede o »velikanski neumnosti« padejo torej pred vsem na deželni odbor.

## Štajerski deželni zbor.

Gradec, 17. okt. 1913.

Danes je imel deželni zbor celo dve seji, dopoldne ob 10. do 3. ure ter zvečer od 7. ure zvečer naprej. Pri dopoldanski seji je prišla na vrsto gospodinjska šola v St. Jurju ob Južni železnici. Nemški nacionalist Wastian je nastopil v svoji znani sovražnosti zoper Slovence ter dokazoval, da take šole ni treba, da ni za nje uspeh pogojev in da se zida na račun Nemcev v prid Slovencev. Dr. Kukovec je prišel ob ti priliki z Wastianom ostro navskriž, očital mu je izzivanje Slovencev in ga opomnil zlasti na nepotrebnost »Stundetenheimov« po Spodnjem Štajerskem. Tudi ptujski Ornič je govoril proti ustanovitvi. Za ustanovitev šole je govoril dr. Jankovič in deželna odbornika grof Attems in Hagenhofer. Predlog za ustanovitev, o katerem je poročal Pišek, je bil potem z veliko večino sprejet. S tem je šola zasigurana. Vsled dogovora načelnikov vseh deželnozborskih klubov se je odkazalo tudi šest predlogov socijalnih demokratov odsekem, med njimi zlasti važen predlog, naj se spremenijo občinski redi avtonomnih mest Celje, Ptuj, Maribor, kateri predlog se pa bode seveda zavrnil.

Sprejet je bil nato zakon glede zgradbe in vzdrževanja javnih vodovodov. Občina St. Jakob v Slovenskih Gorah se razdeli na dve občini. Sprejet se je nato predlog o zboljšanju materialnega položaja deželnih nastavljenec. Po odkazu socijalnodemokratskih predlogov je bila seja ob 3. zaključena.

Zvečer se je pričela seja ob 8. uri. Dovolilo se razne zvišane občinske doklade, okrajna doklada za Marjia Celje. Seja je bila ob 9. zvečer zaključena.

Pri znameniti seji štajerskega deželnega zbora, v kateri se je sprejelo soglasno brez ugovora, dati učiteljem draginjsko doklado, je glasoval napredni poslanec dr. Kukovec za predlog, naj se ta zadeva obravnava brez ozira na zvišanje doklade na pivo in naj se predmetu prizna prednost pred razpravo o pivu. Iz tega je razvidna smešnost »Slo-

venčevega« poročila, češ, da dr. Kukovca ni bilo pri posvetovanju. Ker je seja vsled obstrukcije trajala do ranega jutra, ni kazalo k predmetu ob splošni utrujenosti poslancev govoriti, tem manj, ker predlog sploh ni imel nasprotnika. Poslanec dr. Kukovec je pa zavzel k vprašanju učiteljskih plač stališče v seji v četrtek zvečer ter je v imenu narodne stranke izjavil, da obžaluje, zakaj se ni sklenil zakon o plačah, ampak le začasna doklada, akoravno je zakonski načrt sporazumno med deželnim odborom in zastopniki učiteljstva v vseh podrobnostih že izdelan in bi se ga moglo ravnotako gladko rešiti kakor provizorij o draginjski dokladi. S tem bi pa bilo učiteljstvo tudi trajno pomirjeno. To se nam zdi potrebno pojasniti z ozirom na napad v četrtekovi številki »Slovenca«.

## Kdo uničuje državo?

Ko se je Canadian-Pacific družba z velikanskim pompom vpeljavala v našo državo ter delala s pomočjo merodajnih krogov reklamo za izvoz človeškega materiala iz naše države, je bil naš list edini v Avstriji, ki je takoj opozoril javnost, kako velikanska nevarnost preti ne le našemu narodu, marveč celi monarhiji. Deželni glavar in zaupnik krone dr. Ivan Šusteršič je tedaj razkazoval tem kanadskim trgovcem s človeškim mesom in uničevalcem naše monarhije naš zdravi narod. Dr. Krek pa je delal reklamo po klerikalnih časopisih za izseljevanje v Kanado.

Te dni pa se je izkazalo, da smo imeli mi prav.

Zadnje dni so na Dunaju in na Gališkem zaprli mnogo agentov Canadian-Pacific družbe. V Ljubli so zaprli ondočno filialko Canadian-Pacific družbe ter odstranili napise. Obenem so na povelje namestništva izvršili v vseh galiških filialkah hišne preiskave, zaplenili trgovske knjige ter zaprli lokale. Vozne karte Canadian-Pacific družbe se v Galičiji ne smejo več prodajati. Razen pri tej družbi so v Ljubli tudi pri drugih filialkah ladjeplavni družb izvršili hišne preiskave. Kako uničevalno in nevarno je bilo delovanje Canadian-Pacific železnice, spričuje dejstvo, da je ta družba v zadnjih dveh ali treh mesecih izvozila v Kanado 112.000 mož, ki še niso zadostili vojaški službi, oziroma ki so še vedno podvrženi vojaški dolžnosti. Preiskava se je raztegnila tudi na delovanje patriotskega društva »Patria«, ki stoji pod duhovniško patronanco. Društvo je dobivalo denar za njeno posredovanje. V krajevnih skupinah društva »Patria« so predsedniki, večinoma duhovniki delovali za družbo. Na kmetske shode so hodili visoki duhovniki ter navduševali ljudi, naj se izselijo v Kanado. Iz konfisciranih knjig in spisov je razvidno, da so pošiljali avstrijske izseljence, ki niso imeli potrebnih dokumentov, posebno vojaške begunce, naskrivoma čez Buchs in Basel v Antwerpen.

Prvo vest o tem nevarnem delovanju agentov Canadian-Pacific družbe so baje posneli iz govora v baru nekega hotela na dunajskem Ringu. Štirje Angleži so se namreč izrazili, da Avstrija ne bo čez dvajset let razpolagala niti z enim za vojaško službo zmognim možem, če

bo Canadian-Pacific družba še nadalje vršila svoje delo. Vsebinsko tega pogovora je izvedel vojni minister, ki je takoj uvedlo preiskavo ter konstatiralo, da pomenja delovanje te družbe eminentno nevarnost za vojno silo monarhije. O preiskavi in o dobljenem materialu je vojni minister poročal cesarju in prestolonasledniku. Po neki taki avdijenci je pozval cesar notranjega ministra k sebi v Ischl, da se je natančno informiral o izseljenem vprašanju. Cesar je pozval k sebi tudi šefa generalnega štaba. Končno je vojni minister izdelal obširno pisan referat o vsej tej zadevi, ki konča z besedami: Koncesioniranje Canadian-Pacific družbe, njeno delovanje in delovanje številnih agentov se more v njihovih posledicah smatrati le kot smotreno organiziran napad na vojno silo monarhije.

Ko je monarh ta referat sprejel, so morale oblasti odločno vmes poseči. Iz knjig in zaplenjenih spisov družbe se razvidi, da je Canadian-Pacific železnica plačala velike vsote, da je morala doseči in izvrševati svoje kupčije. Govori se o štirinajstih milijonih kron. Preiskava bo pa tudi dognala, kdo in katere politične stranke so dobile masne vsote, da so delale reklamo za to nevarno družbo.

Značilno je, da se je tudi s Kranjskega ravno letos iselilo toliko ljudi, kakor prej, še nikdar ne. In to ni prav nič čudno. Če zaupnik krone in deželni glavar dr. Šusteršič sprejema agente te za obstoj naše monarhije tako zelo nevarne Canadian-Pacific družbe, če dr. Krek piše uvodne reklamne članke za izseljevanje v Kanado in če se naposled udinja cela klerikalna stranka tej družbi, potem pač ni čudno, da prvi iz dežele ono ljudstvo, ki slepo verjame klerikalnim voditeljem. Cisto gotovo pa je tudi, da klerikalna stranka ni zastoj delala reklamo za izseljevanje v Kanado. Morda bodo zaplenjene knjige Canadian-Pacific družbe tudi pokazale, koliko denarja je dobila klerikalna stranka na Kranjskem. In prav nič ne dvomimo, da izvira marsikateri stotak, s katerim se bodo delale prihodnje deželnozborske volitve, iz blagajne Canadian-Pacific družbe.

Na Gališkem in v Bukovini so bili predvsem dobro plačani duhovniki, ki so posredovali pri izvozu človeškega blaga. In dobro poučeni krogi pravijo, da je Canadian-Pacific družba pošiljala tudi kranjskim duhovnikom in klerikalnim županom vabila in navodila, kako naj — seveda proti nagradi — love ljudi za Kanado. In če je kak duhovnik ali klerikalni župan videl, kako sam deželni glavar pozdravlja kanadske agente, tedaj se pač ne more nihče čuditi, če je ta ali oni klerikalec smatral za svojo dolžnost, da je pomagal tej nečestni družbi pri njenem delovanju.

Vojni minister je izjavil, da je Canadian-Pacific družba smotreno organizovala napad na vojno silo monarhije. Deželni glavar kranjski, dr. Šusteršič, in vsa klerikalna javnost je slavnostno in z največjim navdušenjem pozdravljala te organizatorje napada na vojno silo monarhije. Mi smo takoj pribili, da je vse skupaj največja lumparija. In tedaj je dr. Krek udaril po nas z velikim loparjem.

In plačilo vlade? Klerikalna stranka dobi vse, kar želi. Ali zasluži to stranka, ki pozdravlja delovanje Canadian-Pacific družbe? V interesu naše kranjske dežele, v interesu monarhije pozivljamo vojaško oblast, naj vsaj ona natančno preštudira vzroke izseljevanja pri nas. Preišče pa naj tudi, koliko ljudi se je iselilo v Kanado. Pri tem bo pa razkrila mogoče tudi še kaj drugega.

## Dogodki na Balkanu.

Srbski prestolni govor.

Včeraj ob 11. uri dopoldne je otvoril kralj Peter srbsko skupščino s prestolnim govorom.

Uvodoma se zahvaljuje kralj srbski vojski, ki je osvobodila tlačane brate ter premagala ovire, ki so ločile Srbijo in Črno goro. Srbska vojska je odprla kraljestvu pot do dveh morja, k Jadranskemu morju in k Egejskemu morju, skoraj podvojila srbsko ozemlje in na jugu dosegla meje, ki jih je samo car Dušan na višku svoje moči dosegel. Ta historični uspeh je močno povzdignil samozavest srbskega naroda.

Prestolni govor se nato zahvaljuje za podporo velesil ter izreka priznanje slovanskim in drugim civiliziranim narodom za simpatije in zlasti za pomoč v sanitetni službi.

Srbski uspehi so tem pomembnejši, ker so bile težkoče velike, ne samo ker smo imeli močne sovražnike, marveč tudi vsled kritičnega mednarodnega položaja v Evropi. Vlada se je neprestano trudila obva-

maj čakal, da bi se mu zdravje vsaj toliko obrnilo na bolje, da bi mogel zapustiti bolnišnico in se podati na svoj dom. Nestrpno je čakal tega trenutka in to tem bolj, ker mu je bilo neznansko dolgčas. Najbolj pa ga je to bolelo, da so vsi prijatelji nanj pozabili in da ga ni nihče obiskal v bolnišnici, niti mu pisal.

Koren si je globoko oddahnil, ko je zapuščal bolnišnico in se na pol okrevan vračal v svojo domačo hišo, kjer so ga sprejeli z odkrito radostjo njegovi uslužbenci in posli.

Skoro so se pa oglasili pri njem tudi njegovi prijatelji, čim so izvedeli da se je vrnil domov. Ko jim je pa začel očitati, da so ga vsi pozabili in da ni prišel nihče k njemu v bolnišnico, so mu pa vsi zatrjevali, da so se oglašali dannadan v bolnišnici, da bi ga obiskali, a da se jim ni dovolilo tega obiska, češ, da bolnikovo stanje ne pripušča nobenih obiskov. Tudi so mu povedali, da so mu skoro vsaki dan pisali in mu puščali v bolnišnici razne knjige in časnike razun »Slovenskega Naroda«, katerega je dobival itak vsaki dan po pošti.

Ivanu Korenu so se tedaj začele odpirati oči . . . spomnil se je vzvišenih besed našega spasielja: »Moje kraljestvo ni od tega sveta« in prišel do sklepa, da je velika večina onih, ki se po krivici imenujejo njegove naslednike, že zdavnaj zavrgla le - te zlate njegove besede.

nego da mu je prav odkrito povedal, da je že pred odhodom v bolnišnico spravil v red svoje posvetne stvari in napravil oporoko, katere vsebino mu je tudi na kratko orisal.

Redovnik ga je molče poslušal. Ko je pa čul, da se je Koren v svoji poslednji volji prav posebno spomnil naše obrambne šolske družbe, tedaj se ni mogel več premagovati, temveč je z besno jezo izbruhal iz sebe:

»Tako torej, na potu ste do večnega sodnika in za to pot se pripravljate s tem, da mečete svoje posvetno imetje v nenastitno žrelo najostudnejšim brezverskim društvom. Lepo vas bo pogledal večni sodnik, ko bo slišal vaš odgovor, kaj ste storili s posvetnim blagom, ki vam ga je naklonila njegova brezkončna milost. Tedaj bo pa zagrmelo iz njegovih vsemogočnih ust: »Garjeva ovca, poberi se na kraj, kjer je jok in škripanje z zobmi!« In ta njegova sodba bo pravična . . .«

S temi, v skrajni jezi izgovorjenimi besedami se je redovnik brez pozdrava obrnil od bolnika in krenil proti vratom, katere je ježno zaloputnil za seboj.

Sedaj je imel Koren pred kaplanom, župnikom in redovnikom mir, kar je zelo ugodno vplivalo na njegovo zdravstveno stanje. Le usmiljenka mu je ostala še na vratu in mu grenila njegovo življenje z raznimi, sicer malenkostnimi, a za bolnika zelo neprijetnimi šikanami. Koren je ko-



rovati državo pred kakim evropskim konfliktom. Zato je skušala tudi spor z Bolgarsko rešiti mirnim potom, pri čemer pa je obstajala na reviziji pogodbe. V svojo samoobrambo je sprejela Srbija vojno s svojim bivšim zaveznikom. Srbija ni storila tega samo, da ohrani s krvjo dobljene pokrajine, Srbija je branila s tem tudi svojo popolno neodvisnost, ker je pripravljala druga država na Balkanu hegemonijo. Obrambi proti bolgarski premoči se je priklonila tudi Rumunska, ki je zastopala tudi princip ravnovesja na Balkanu. Z odkritim, solidarnim delom je prišlo do bukareškega miru, ki je zajamčil Srbiji državne in narodne interese. Ko je bila tudi ta vojna končana, je odredil kralj s proklamacijo z dne 25. avgusta aneksijo teh pokrajin.

Ravno v trenutku, ko je Srbija najbolj potrebovala miru, da začne s plodnosnim, kulturnim delom, so jo napadli iz teritorija avtonomne Albanije in pustošili srbske vasi in srbska mesta. To dokazuje, da novo ustanovljena Albanija ne razume dolžnosti sosedu. Srbija je morala prinesiti nove žrtve in posrečilo se ji je napadalec v kratkem času pregnati.

Prestolni govor nato govori o delavnem programu skupščine, ki bo imela rešiti zakonske predloge o proračunu, zavarovanju invalidov, vojne stroške, ureditev razmerja v novo zaselenih pokrajinah in zvišanje vojne moči.

Prestolni govor naglašja, da je razmerje napram ostalim državam bilo ves čas dobro in deloma tudi prijateljsko. Upati je, da se bo kmalu obnovilo tudi dobro razmerje s Turčijo in Bolgarsko. Nato je proglasil kralj skupščino za odprto.

Skupščina je sprejela prestolni govor z velikim navdušenjem in tudi na politične kroge je napravil govor zelo dober vtisk. Kot karakteristično se naglašja, da se dotika prestolni govor samo notranjih vprašanj, o razmerju k zunanjim državam, zlasti k Avstro-Ogrski in Rusiji pa govori v splošnem.

Avstrijsko diplomacijo najbolj jezi, ta Srbija svojih čet še vedno ni odpoklicala z albanskega teritorija. Baje pripravljajo že zopet drug energičen korak. Kje pa so sedaj vse obljube in določbe londonske konference? Velesile same, in z njimi seveda tudi Avstrija, so kršile londonsko pogodbo in ji ne priznavajo nobene veljave. Pogodba namreč določa, da bi bila morala mednarodna komisija tekom šestih tednov izbrati albanskega kneza, ta komisija pa svoje naloge še do danes ni izvršila. Velesile torej priznavajo, da Albanija ni godna za kneževino, tudi se branijo razni principi prevzeti kronoparske države. Zato prav nič ni na mestu ono zavijanje oči, ki je vidimo pri naši diplomaciji.

## Štajersko.

**Iz Celja.** Na jesen in zimo se klatijo po mestnih in okoliških gostilnah cigani in godejo. S tem kratijo zaslužek domačim godcem. Čudno je, da jih trpe večinoma še samo slovenski gostilničarji v svojih lokalih, nemški so jim že davno pokazali vrata. Bolje je pač, da si najamemo domače godce kot dajemo svoj denar sodrgi, od katere nimamo nobenega dobička.

**Požarna bramba v Gaberju pri Celju** priredi svojo Martinovo veselico v nedeljo dne 9. novembra popoldne pri Konfidentiju v Zavodni, Člani in prijatelji društva so vljudo vabljeni.

**Iz Brežic.** Čitalnica v Brežicah je preteklo nedeljo zopet priredila po dolgem presledku gledališko predstavo »Vražja misel«, burka v štirih dejanjih. Igra je vzeta iz velikomestnega življenja in zahteva od igralcev mnogo rutine, vendar so naši igralci svojo nalogo brez malih izjem častno rešili. Odlikovala sta se posebno Ljubin in njegovo soproga Veronika; prvi, ki je obenem režiser, je priznana moč in je igral že na večjih odrih, kakor v Mariboru in Celju; zna se poglobiti v vlogo in predstavljati karakterje zelo naravno; imel pa je v Veroniki tudi enako vredno tovarišico; poznamo jo že iz prejšnjih časov, ker je bila vedno ljubljenska našega odra; njen sigurni nastop in temperamentna igra potegnila je še druge igralce za seboj. Glavno vlogo je igral Ernest, dosedaj novinec na našem odru. Potrudil se je, kolikor je bilo mogoče, in ako ni dosegel tega, kar vloga zahteva, ni toliko njegova krivda kakor režiserjeva. Po našem mnenju mislimo, da ni bila v pravih rokah, to pa naj nikakor ne plaši Ernesta, da ne bi še nadalje ostal zvest našemu odru. Evica je naša stalna znanka in je igrala že težje partije v ljubimskih vlogah (Na Osojah); igrala je tudi sedaj z ono graciozno, ki jo na odru karaktizuje. Za smeh sta skrbela Vrana in Šibica; prvi je za komične vloge kakor nalašč in je

topot samega sebe prekosil. Šibica je igral dobro in vzbujal salve smeha — škoda edino, da ni bolj razločno govoril. Fifi je igrala elegantno in izborno, karaktizirala velikomestno šanzonetko; tudi Flama in Friderika sta iz svojih vlog napravila kar se je dalo napraviti; prvi se nam je sicer zdel malo preveč ravnodušen, posebnost v četrtem dejanju, kjer je sprejel vest, da ga žena goljufa, popolnoma flegmatično. Ema prvokrat na odru je bila ljubka, toda malo preteha; želimo jo še videti. Snober je rutiniran igralec in zmožen za najtežje vloge; tudi ostali so se potrudili, da je igra tako lepo uspela. Obisk je bil dovoljen posebno iz bližnje okolice; pogrešali smo pa nekaj brežiških rodoljubov, ki so se zopet odlikovali s svojo odsotnostjo. Končno bi še priporočali brežiški Čitalnici, da si polagoma nabavi nove kulise; lahko bi se potem prirejale še večje igre, kar kakor je bilo videti, dobrih igralcev je tukaj dovolj.

**Odbor Podravske podružnice Prosveta** se tem potom iskreno zahvaljuje vsem onim, ki so sodelovali pri akademiji dne 11. vinotoka t. l. Osobito se zahvaljujemo gg. učitelju Franu Serajniku, dirigentu M. Ungerju ter gđni. L. Schreinerjevi, ki so v prvi vrsti in največ pripomogli k uspehu naše prireditve, nadalje gg., oziroma tt. dijakom, ki so drage volje sodelovali v pevskem zboru in v orkestru. Srčna hvala vелеcenj. damam in gospodom, ki so prispevali z darovi za bufet in kavarno, predvsem gospem L. Marinkovi, dr. Rosinovi, dr. Voušekovi, A. Vrtnikovi in gđ. hčerkam Vlasti in Ljubici ter gospe dr. Dolarijevi. — Hvala slavni Narodni Čitalnici, g. restavratu Starovašniku, onim gospodom, ki so preplačali vstopnino in sploh vsem, ki so nam izkazali svojo naklonjenost kakorkoli.

**Iz Vuhreda.** Dne 26. t. m. priredi tukajšnja Ciril-Methodova podružnica v gostilni gosp. Franc Sgerma svoj letni občni zbor, združen z vinsko trgovino, šaljivo pošto, »krvavo rihoto«, prosto zabavo in plesom. Začetek zborovanja ob 3. uri popoldne. Veselica se prične ob pol 6. zvečer. Vstopnina 40 vin. Za izvrstna jedila in izvrstno kapljico je tudi skrbjeno. — **Slovenci, pridite na to prireditev polnočevitvo, vsopred je velikanski!**

**Pozor!** Za izbornu uspevačo slovensko gostilno v Gradcu, glavnem mestu Štajerske, iščemo najemnika ali kupca. Zbirališče Slovencev; ugodna lega. Informacije pri moški podružnici Branibora v Celju.

**Drobne novice.** Na Ostružnem pri Celju je zgorela v ponočljive ponoči hiša, ki je bila last Jožefa in Ane Lednik, stanoval je pa v njej neki Kodela. Oddelek požarne brambe v Gaberju je pod poveljstvom načelnika Pušnika prihitel na lice mesta in ogenj omejil. Požar je nastal vsled nedodelane dimnika. Lastnik in najemnik bodeča imela poleg gmotne škode še sitnosti s sodnijo. — Deželno letovišče Rogaske Slatino je obiskalo v sezoni 1913 3237 strank s 4837 osebami. Letoviščarji so bili skoraj sami Hrvati, Srbi, Slovenci in Madžari, kljub temu je pa v tem letovišču vse silno nemško. Na Dobrni je bilo letošnjo sezono 649 strank z 1086 osebami. — Imenovan je policijski nadkomisar Anton Pešec v Gradcu za policijskega svetnika. — Iz Celja. Na že premikajoči se brzovlaku je hotela vstopiti na tukajšnji postaji šivilja Jožefina Pleničar. Padla je še k sreči poleg vlaka, drugače bi izgubila najmanj nogo. — Pasji kontumac je razglašen zopet za celo mariborsko okrajno glavarstvo. Pri Slovenski Bistrici so namreč ustrelili nekega steklega psa. Okrajno glavarstvo poziva vse lovce, naj postreže vse pse, ki jih dobe na polju brez nagobčnikov. — Deželna trdnica se prestavi iz Ptuja v Zerkovcu pri Mariboru. — V lo mli so v noči od 27. do 28. septembra neznan zlikovci pri trgovcem Gorinšku v Mestinjah in Rupniku v Stranjah. Pri obema so napravili precej škode. — Na Zgornjem Štajerskem je nastopil zadnje dni hud mraz. Toplomer je padel za 3 do 5° pod ničlo, sneg je zapadel vse gore nad 1000 m višine. Tudi na Spodnjem Štajerskem imamo jako občuten mraz. — Baueršchrecka so lovili okoli Stainza, ustrelili so pa enega planinskega zajca in enega srnjaka. Lova se je udeležilo 40 lovcev in 40 gonjačev.

## Koroško.

**Omalovaževanje Slovencev pri državnih železnicih.** Po sorazmerni prog beljaškega železniškega ravnateljstva bi moralo biti v beljaškem ravnateljstvu 147 slovenskih uradnikov. To je statistična konstatacija, ki je merodajna in na katero bi se morali tudi merodajni krogi ozirati

in se po nji ravnati, če hočejo ostati na glasu, da so objektivni in pošteni napram številkam, ki govore dejstva. Toda državna železnica upravlja se za to ne meni. Uverjena je, da bodo Slovenci itak nosili svoj denar v blagajne železnice, bodisi, da se ravna z njimi tako ali tako. Toda to ne bo šlo. Po uradnih podatkih od 31. decembra 1912 je šlo beljaško ravnateljstvo 700 uradnikov. V sorazmerju s programi, ki teko po nemški in slovenski zemlji, bi moralo biti pri tem ravnateljstvu 154 (22%) slovenskih in 546 (78%) nemških uradnikov. A kako je v resnici? Izmed 700 uradnikov najdemo samo tri slovenske uradnike. To je naravnost sramotno za slovenski narod in krivda te sramote zadene železniško upravo. Časopis jugoslovanskih železniških uradnikov piše tozadevno, da je ta številka za slovenski narod tako sramotna, da si sramotnejše misliti ne moremo. Ko odidejo še ti trije uradniki, ne bo več slovenskega železniškega uradnika na Koroškem, ker slovenskega naraščaja ne bomo dobili. Usoda slovenskega železniškega uradnika pri beljaškem ravnateljstvu bo tedaj v kratkem zapečaten, če se slovenski merodajni faktorji ne zavzamejo v najkrajšem času in z vso odločnostjo za to veljavno vprašanje.

## Primorsko.

**Boj za Trst.** V nadaljevanju večrajših izjavij nadaljujemo: Slovenci zahtevamo samo, da je odprta pot v Trst vsem in da so vsem, tudi nam, dani v enaki meri kakor drugim, pogoji in sredstva za politični in gospodarski razvoj v mestu in v okolici. Umestno piše tozadevno »Edinost«, da je dosedanja vladna politika zagrajala Slovanom, posebno Slovincem, poti in nas naravnost ovirala v našem razvoju. To politiko obsodja tudi odločno tržaško-dunajski tednik »Bill«, kakor kvarno in pogubonosno tudi za skupne državne interese. »Bill« zahteva temeljito revizijo dosedanje državne politike v Trstu v zmislu enake dobrohotnosti na vse strani. To pozdravljamo seveda tudi Slovenci, odnosno Slovani, z vsem zadoščenjem. To naj si pa ne vzamejo k srcu samo dunajski politiki in dunajski — tudi židovski — politični listi, marveč tudi oni skriti šepetalci in kričavi priganjači, katerih gonja, posebno zadnja gonja, ki so jo vpriporili proti vlezaslužnemu, skozinsko poštenemu namestniku tržaškemu, ne zahteva nič drugega, kot nadaljevanje dosedanje, popolnoma zgrešene, krivične, razvoj našega trgovskega emporija ovirajoče politike, ki je vedno ovirala razcvet državnih gospodarskih in političnih koristi. Zato absoja »Bill« povsem opravičeno avstrijske državne in nemške časopise, ki so tvorili kompetente te pogrešene vladne tržaške politike, in zahteva revizijo te politike v tem zmislu, da postane Trst posest vseh avstrijskih narodov, da postane emporij avstrijski in torišče za sadosno tekmovalje avstrijskih narodov v povzdigo gospodarskega življenja in prid udeležnikom in v prid celokupne države.

**Tržaško železniško ravnateljstvo in Slovenci.** Časopis jugoslovanskih železniških uradnikov piše pod naslovom: »Se enkrat narodnost pri c. kr. državnih železnica«, med drugim tudi sledeče: Tržaško železniško ravnateljstvo šteje glasom statistike od 31. decembra 1912 458 uradnikov, uradniških aspirantov, volonterjev in honorarnih uradnikov. V sorazmerju prog, ki teko samo po slovenskih, hrvaških in laških tleh, bi morali biti uslužbeni samo uradniki slovenske, hrvaške in laške narodnosti. Toda oziramo se tudi na prebivalstvo, ki stanuje v okrožju tržaškega ravnateljstva, da se nam ne bo predbacivalo kdaj od nemške strani nepravičnost. Po številu prebivalstva v okrožju tržaškega železniškega ravnateljstva bi moralo biti 357 uradnikov slovenske in hrvaške narodnosti, 86 Lahov in samo 15 Nemcev. V resnici pa je samo 145 Slovanov, 51 Lahov in piši in beri: 262 Nemcev. To je naravnost škandal, proti kateremu morajo odločno protestirati ne samo Slovani, marveč tudi Lah, kajti tudi njihovih uradnikov je po statističnem sorazmerju za 35 manj kot jim jih gre. Slovencev je manj za 212. In to vse trpimo Slovenci in Italijani na rovaš Nemcev, katere nemška uprava avstrijskih državnih železnic vedno bolj in bolj sili v ospredje, posebno v našem, pretežno slovenskem Primorju. Končno dostavlja list dobesedno: To se nam je zdelo potrebno znova pibiti, da znova pokažemo slovenski javnosti, kako zapostavljen je jugoslovanski uradnik pri c. kr. državnih železnica, pri državnem podjetju, ki naj služi v prvi vrsti ljudskim interesom in ne vsebinski propagandi do morja Jadranskega, kakor so tržaški nemški

tovariši pred kratkem v svojem uradniškem časopisu jasno povedali pred vso javnostjo. — Ker so izvajanja tega strokovnega lista veljavna, aktualna in velpomembna ne samo za slovenske železničarje, marveč za obrambo in za koristi celokupnega slovenskega naroda, se z njimi popolnoma strinjamo in jih podajamo tem potom tudi širši slovenski javnosti, da jih upošteva in da prispeva z vsemi silami in močmi, da dosežemo Slovenci tudi na tem polju svoje pravice. Slovenci, pobrigajte se za svoje pravice!

**Tržaški mestni svet proti odlokom namestnika.** Kakor smo že poročali, je sklenil svoječasno mestni zastop, da se pritoži na ministrstvo zaradi znanih odlokov namestnika glede laških državljanov v avstrijskih javnih službah. V zadnjem hipu so se spomnili laški gospodje na tržaškem magistratu, da bi morda utegnili ostati njihova pritožba brezpomembna in zaradi tega je sklenila juridična komisija, da se vloži proti tem odlokom pritožba tudi na upravno sodišče. V to svrhu so sklicali za snoči tajno sejo mestnega sveta, v kateri je predlagal dr. Pincherle v imenu juridične komisije, da se vloži tozadevni priziv tudi na upravno sodišče. Svetnik dr. Wilfan je zahteval, da naj se tako važno vprašanje obravnava v javni, ne pa v tajni seji. S strani komore se je zagotavljalo, da ne kaže javno razpravljati o argumentih, s katerimi namerava braniti občinska uprava prikrajšanje po občinski avtonomiji zajamčenih pravic. Predlog Pincherla je bil nato brez debate sprejet.

**Velika tatvina v Solkanu.** V noči od četrtka na petek so okradli neznan tatovi krojača I. Vugo. Odnegli so mu različno blago in izgotovljene obleke v skupni vrednosti 5000 kron. Žandarmerija je aretirala do sedaj dva tatu in sicer Ivana Čubeja iz Solkana in Andreja Kralja iz Gradišča.

**Tovariši! Tovariši!**  
**V nedeljo, 19. oktobra 1913**  
se vrši  
ob pol 11. uri popoldne v »Mestnem domu«

## shod c. kr. državnih nastavljenecv

ki naj najostreje protestira proti nezasišlanemu, brezprimernemu zavlačevanju od vseh činiteljev za potrebno priznane rešitve državnih uslužbencev iz bede in siromaštva. — Ako Vam je na tem, da zakonodaja že vendar končno upošteva Vaše življenjske interese, ako hočete, da Vaš glas ne ostane klic upjočega v puščavi, tedaj poznate svojo dolžnost. — Vaši zaupniki bodo terjali od Vas malenkostno žrtev.

**Brez žrtve nizmage!**

Ne pričakujte žrtve od »drugih«, ako jih Vi sami niste voljni doprinesiti!

**Ako pa ostane ta apel brez odmeva, bi bili Vaši voditelji primorani odklanjati vsako odgovornost.**

Odločitev je odslej v Vaših rokah!

**Gg. drž. poslanci vseh strank so vljudo vabljeni.**

**Združene organizacije  
c. kr. državnih nastavljenecv.**

## Dnevne vesti.

+ **Deželna garancija.** Med napredno in med klerikalno stranko je bil sklenjen dogovor, da se ne piše o slovenskih denarnih zavodih. Faktično se tudi nič ne piše. Zdaj pa hoče »Slovenec« iz tega, da je župan dr. Tavčar na zadnjem shodu govoril o dež. garanciji konstruirati dokaz, da se dr. Tavčar tega dogovora ne drži. To je čisto navadna zvijača. Dež. garancija ni stvar kakega zavoda, nego važna zadeva cele dežele. Ne gre se tu za kak zavod, gre se za interese dežele in vsega prebivalstva; to vprašanje se ne nanaša na stanje in poslovanje kakega zavoda, nego na značaj in na obseg obveznosti, ki jih je prevzela dežela v imenu vseh prebivalcev in zato nima razpravljati o deželni garanciji prav nobene zveze z dogovorom, da se ne bo pisalo o posameznih zavodih. To si naj »Slovenec« zapomni. Za infamije, s katerimi je zabelil svoje čvekarije, se pa nihče ne zmeni.

+ **Poglavje o »plačanih zastopnikih«.** »Slovenec« s četrtkovim shodom ni zadovoljen. To mu radi verujemo in bi na dotične Lampetove neslanosti niti ne reagirali, ako bi se ne bil s skrajno neokusnostjo obregal ob »plačane zastopnike Mestne hranilnice«. Pribijemo, da niti dr. Tavčar, niti dr. Triller nista na sho-

du zinila niti besdice zoper Ljudsko posojilnico, ali pa kak drug zavod, temveč sta oba izrecno izključila vsako tozadevno polemiko. Če je pa dr. Tavčar povsem akademsko razpravljaj o odgovornosti ali neveljavnosti znane deželne garancije, je bila to njegova dobra pravica, če ne dolžnost, ter s tem gotovo ni kršil nikakega dogovora, še manj pa je hotel agitirati za Mestno hranilnico. Če se mu vzlic temu očita, da je nastopal kot »plačani zastopnik Mestne hranilnice«, bi mi to skrajno neokusnost prav lahko kvitirali z odgovorom, da dr. Šusteršič v deželnem zboru veljavnosti garancije ni branil kot deželni glavar, ampak kot plačani zastopnik Ljudske posojilnice.

+ **Bitka narodov in »Slovenec«.** denunciacija. Pri Lipskem odkrijejo danes velikanski spomenik. Nemški kralji in knezi, avstrijski prestolonaslednik, cesar Viljem, zastopnik ruskega carja in švedskega kralja bodo slavili spomin na ono veliko bitko, v kateri se je prvič združila malo da ne cela evropska sila 300.000 mož proti 170.000 Napoleonovih vojščakov ter porazila takrat še silno izmučenega imperatorja. Združena armada je stala pod poveljstvom avstrijskega maršala kneza Schwarzenberga in vsi avstrijski narodi so odrajtali v tridnevem boju ogromni krvni davek. Trije odlični vladarji, avstrijski cesar, ruski car in pruski kralj so bili priče prvega velikega poraza, ki ga je doživel francoski premagalec na bojnih poljanah srednje Evrope. Nemci štejejo bitko pri Lipskem med najslajnejše in najodločilnejše prizore »osvojevalne vojne« ter ji pripisujejo najdalekosežnejši pomen za poznejši velikanski razvoj nemškega naroda. Drugo je gotovo pravilno, pri Lipskem je bila strta moč in veljava Napoleonova v nemških deželah, razbita renska zveza in za vsa nemška plemena je od takrat postajala Prusija vedno bolj politično atrakcijsko središče. Od Lipskega do Sedana je historično računano le kratka pot. Brez Napoleonovega poraza pri Lipskem bi bil morda nemški narod še do danes čakal svojega ujedinjenja. Častni epiteton osvobodilnega boja pa zaslužijo krvavi lipski dnevi le deloma. Le eden narod se je takrat dejansko in zavestno boril za svojo svobodo in bodočnost — pruski. Za vse druge udeležnike historične drame je bila bitka pri Lipskem le konsekvence hladnih spekulativnih političnih računov, ki so uvaževali zgolj le dinastične in ne narodne interese. Avstrijske armade ni morda gnalo v boj vzhiceno in požrtvovalno navdušenje za svobodo in nacionalno neodvisnost, temveč le zaključki diplomacije, ki je tik pred lipskim dnevi še premišljevala, na katero stran naj se nagne ter je z Napoleonom barantala o možnosti »mirnega sporazuma«. Jugoslovani imamo po balkanski vojni vedno več veljave in vedno bolj se bo moralo z nami računati. Pred sto leti smo odločili zgodovinski preobrat, kakršnih je malo v razvoju človeške družbe. Naše jugoslovanske, takratnemu ilirskemu kraljestvu pripadajoče zemlje so bile cena, za katero bi se bila Avstrija odrekla Napoleonovim sovražnikom, one so bile cena, za katero so se Metternich in ostali avstrijski državniki odločili na boji. Avstrijska diplomacija je takrat ponujala Napoleonu svoje službe kot posredovaljica pod pogojem, da vrne Ilirijo. Napoleon je predloge odbil ter igro zaigral. Cesar Franc se je pridružil sovražnikom svojega zeta. Ta ukrep ni izval širom njegove oblasti nikakega oduševljenja. Regimenti so šli proti francoskemu cesarju, kakor bi bili šli z njim proti Prusom in Rusom. Hrabri avstrijski vojak se je bil pred Lipskim kot faktor državnih računov, ne pa kot nosilec narodove volje. Žel je s svojim vrhovnim poveljnikom knezom Schwarzenbergom vred le malo priznanja. Nemški zgodovinpisci reklamirajo vso slavo in vse zasluge za Nemce, akoravno je bilo baš pri Lipskem na Napoleonovi strani razmeroma ravno toliko nemškega naroda, (skoraj vsa južnonemška plemena), kakor na strani njegovih sovražnikov, kjer so imeli Nemci in med njimi baš Slovani (v ruski in avstrijski armadi) veliko večino. Kako vrednost imajo v očigled temu dejstvu slavošpevi, da je Nemstvo rešilo pri Lipskem Evropo iz kremplev »uzurpatorskega Korzičana« je jasno. Pri Lipskem so se l. 1813. faktično bili narodi — skoraj vsa evropska plemena so imela takrat svoje oborožene zastopnike na bojni planjavi. Toda bitka narodov to ni bila, ker ji je manjkalo bistveni moment nacionalne udeležbe; pred združenimi armadami ni plapolala zastava narodnih idealov, temveč standarta dinastičnih interesov, kakor so jih zamislili diplomati. Pri nas se to danes odkrito uvideva



in jubilej stoletnice lipske zmage je praznovala le armada, kot lep in krasen spomin na takrat padle svoje junake. Posledice lipske bitke je čutila Avstrija na lastnem telesu. Ker je bilo Lipsko, je prišel Kraljevi gradec. Uvažuje vse to, smo mi lakonično zapisali, da Slovenci nimamo nobenega vzroka se udeleževati proslave stoletnice te bitke, tem manj, ker nam je avstrijska uprava po zavzetju Lillije vzela vse tisto, kar so za narodnost slovensko in svobodo slovenskega prebivalstva storili Francozi. Škofov list je to pograbil za masno denunciacijo. Češ, da blatimo vse, kar je avstrijskega. Ta denunciacija je ne samo zlobnost prve vrste, nego tudi velikanska neumnost, kakor pričajo gorenja historična pojasnila. Pa kaj vpraša za to škofov list. Samo da more denuncirati. Le tako naprej. Halo — denuncirajte ... halo ... puc, Lampe in denunciraj!

— Nemško izzivanje in policijska energija. Že več dni sem je bilo čutiti, da se med nemško mladino nekaj pripravlja. Na ulici je bilo vedno slišati samo govorjenje o deusche Befreiungskriege, deutscher Sieg, deutsche Waffentat, deutsche Herrschaft in Europa in o podobnih takih stvarih. Nemška mladina je nastopala nenavadno samozavestno in slišalo se je tudi o agitaciji za razobesjanje zastav v proslavo bitke pri Lipskem. Videlo se je, da hoče nemška mladina izbrati vojaško proslavo te bitke za svoje namene. Avstrijska armada proslavlja danes stoletnico bitke pri Lipskem. Vrhovni poveljnik v tej bitki je bil avstrijski feldmaršal knez Schwarzenberg in avstrijska armada se je v tem boju v največji meri odlikovala in šteje to zmago po vsi pravici med najslajših neješ svoje spomine. Popolnoma naravno je torej, da praznuje armada to stoletnico, kakor je tudi popolnoma naravno, da avstrijska država tega dneva ne obhaja slovesno, ker za državo avstrijsko nima tistega pomena, kakor za Prusko. Zmaga v bitki pri Lipskem je namreč ustvarila veliko in močno Prusko, je pridobila Pruski prvenstvo med Nemci in bila prvi povod, da je bila Avstrija pozneje iz zveze nemških držav ven vržena. Kdor pozna mišljenje in čustvovanje ljubljanskega nemštva, tišči ve, da se zaradi udeležbe avstrijske armade v bitki pri Lipskem ni navduševala, marveč da se je razvnela za proslavo te stoletnice, ker je bil v bitki pri Lipskem ustvarjen temeljni veliki Pruski, izvojevano osvobodjenje Nemčije in s tem prvenstvo Nemčije v centralni Evropi ter današnji prevladi Nemčije nad Avstrijo. Nemška mladina je porabila vojaško proslavo bitke pri Lipskem, da se je obesila vojaštvu na sukno in malo demonstrirala za veliko Nemčijo. Snoči je vojaška godba priredila impozanten mirozov po mestu. Nemška mladina se je kompaktno postavila pred vojaško godbo in marširala pred njo, kričaje neprestano »Heil!«. Voda sta nemške čete slaboglasni Mahr in neki prof. Kaduinger in neki Ladstätter v uniformi Verkehrsbanke. Na to izzivanje je številno slovensko občinstvo odgovorjalo z burnimi »Živio!«. Ko so se Nemci ločili od vojaške godbe in izživajoče kričali svoj »Heil!« je pritisnila za njimi večja slovenska množica in odgovarjala z »Živio!«. Tedaj je pa z velikansko energijo posegla vmes državna policija. Od vseh strani so prileteli redarji in so kar od kraja aretirali vsakega, kdor je »Živio!« klical. Policijskega zapovednika Turnherja je bilo slišati, ko je kričal: »Alles was »Živio!« schreit, arretieren.« Arretiranih je bilo veliko ljudi.

— Nemška lumparija. Graški »Schuftenblatt« se je novič izkazal vrednega svojega imena. Pravi namreč, da so Slovenci snoči žvižgali cesarski pesmi in nanjo odgovarjali s prepevanjem Hej Slovani. Tako falotstvo! Suft ostane suft!

— Krainer Hunde. Verodostojne priče pripovedujejo, da je policijski uradnik Turnher snoči na Vodnikovem trgu psoval Slovence s »Krainer Hunde«.

— Javni ljudski shod v Idriji. S poročilom o zadnjem zasedanju deželne zbornice, ki naj bi se vršil to nedeljo, se preloži na prihodnjo nedeljo, 26. t. m. Vršiti se na istem prostoru in ob isti uri, kakor je bilo prvotno določeno.

— Klerikalna morala v Izvirnem zrcalu. Prejeli smo: Kadar se klerikalci glede javne morale slaba godi, tedaj se radi sklicujejo na evangelij o krščanskih čednostih in zahtevajo zase velike porcije obzirnosti. Ta evangelij razširja po Dolenjskem tudi eden njihovih novejših apostolov, z ozirom na neznanost njegove osebe prevečkrat omenjeni odvetniški koncipient dr. Ogrizek. Namesto da bi bil fant hvaležen, da je dobil v napredni pisarni svoj

kruli, je začel takoj javno rogoviliti proti napredni stranki in med ljudstvom povzročati še večjo zdraho, kakor so jo že drugi klerikalni apostoli napravili. Ko se mu je od prizadete strani dalo razumeti, da se ako hoče imeti med Dolenjci svoj kruh, ne bo mirno prenašalo njegovih hujškarij, glejte pa je ta apostol miru in dostojnosti takoj zacvilil, češ, liberalci mi odpirajo kruh. Ne zaradi fanta, zaradi šefa, kateremu te hujškarije njegovega koncipienta po deželi največ škodujejo, smo ga pustili kolikor se je dalo pri miru. Pa kaj smo imeli v zahvalo? »Slov. Narod« je že poročal, kako je dr. Ogrizek na občnem zboru »Slov. Straže« v Šmihelu blatil našo Ciril - Metodovo družbo. Treba pa je povedati še nekaj drugega. Ravno ta apostol krščanske morale, ki je pri napadu na Ciril - Metodovo družbo naprednjakom očital nemoralnost in propadlost, ravno ta človek je v isti številki, kjer je priobčil nesramno blatenje Ciril - Metodove družbe, sam zagrešil še celo kopico grehov proti krščanski morali in dostojnosti. Spoznal se je tako nizko, da je v dolgozveznem poročilu o Golijevi aferi na najpodlejši način napadel žensko samo za to, ker je morala biti priča v tej aferi. Obenem ob tej in potem še posebej ob drugi priliki je napadel novomeške napredne akademike ter nekatere med njimi tudi denunciral. Ali višek nesramnosti je ta apostol zagrešil s svojo zlobno kritiko na naslov nameravanega neodvisnega političnega društva za novomeški okraj. Evo berite evangelij o dr. Ogrizekovi krščanskih čednostih: »V zadnjem času se snuje za Novo mesto in okolico zveza, kakoršne še Dolenjska ni videla. Zveza se bo imenovala: »Zveza neodvisnih postopav, lučtinezerjev, žurnalstov, mlinarjev in žagarjev«. Kakor je videti, bo vsebovala ta zveza vse sloje neodvisnih Dolenjcev. Raztezala bo svoj delokrog osobito v Novem mestu in okolici. Izdajala bo tudi, ako bo dovolj »jeruša«, svoje lastno glasilo »Neodvisni postopač«, ki bo veren glas tega neodvisnega ljudstva«. Tako se javno norčuje in zasramuje poštene ljudi apostol katoliške morale, ki naprednjakom očita, da smo v boju nasproti klerikalcem nedostojni. In to je natisnil katoliški list namenjen vernemu ljudstvu za pouk. Pa v drugem oziru bo to še prav prišlo. Naprednjaki in sploh vsi zavedni Dolenjci! Vzemite na shode in sploh na javne razgovore zadnjo kunjjo »Dol. Novic« seboj in pokazite jo ljudstvu, zakaj v tej kunjji se izvirno zrcalijo vse večje krščanske čednosti.

— Dejanja govore! Neki učitelj na Kranjskem je dobil službo v drugem kraju. Vsled »sijajne plače« ni revež imel niti toliko, da bi imel za selitev, kajti v domači vasi, kjer je do sedaj služboval si ni upal dobiti toliko posojila. Edina rešitev tedaj, da je šel mož k deželnemu šolskemu očetu dr. Zajcu. Akademik dr. Zajec, ki se redi na račun liberalnih in klerikalnih grošev, je sprejel ponižnega prosilca v njemu lastnem hribovskem tonu, češ, liberalci ste, ne dam nič, Boga zahvalite, da ste sploh službo dobili. Mož osupnjen nad takim zadržanim vsprejemom, jo pohlevno odkuril, a med vrati se vendar toliko osrčil, da še spregovoril. »Ne, ne, Slomškar se ni bil nikdar liberalci.« Beseda »Slomškar« je imela čudovit učinek na nepristranskega dr. Zajca. Z vsjo prožnostjo svojega obilnega telesa skoči za odhajajočim prosilcem, ga povabi najljubeznivejšee nazaj, mu ponudi stol in uspeh? — Z dvestosestdesetimi kronami v žepu se je zadovoljno roke mencaje vračal presrečni »Slomškar« domov, češ, »pa sem ga panal.« — G. dr. Zajec, pa utajite, če ni resnična ta zgodba?! — Drug slučaj. K nekemu dokaj visokemu cerkvenemu dostojanstveniku se pride nekdo informirati radi neke učiteljske službe. Pripomnimo, da je tega dostojanstvenika prav dober prijatelj referent c. kr. deželnega šolskega sveta. »Sveti« mož, ki bi ne smel po besedah svojega prevzvišene učitelja imeti niti senca sovražstva do svojega bližnjega, odgovori: »Brez skrbi, kar po liberalnem smrdi, pri nas ne dobi službe.« — Brez komentarja!

— Slovenska šola v Kočevju. Oskrbnik premogokopa je dal v takozvanem »Verlesezimmer« nabiti oglas, s katerim grozi z odpustom tistim delavcem, ki bi se zgledali pri razpravi, določeni za dan 14. t. m. pri okrajnem glavarstvu, zaradi šole. — Oskrbnik Štöckl porablja sploh protipostavna sredstva za svojo agitacijo proti slovenski šoli. Čim je čutil, da bi kak rudar vendarle šel na razpravo o slovenski šoli, je šel osebno nanj in ga pestil toliko časa, da se mož naposled vendar ni upal priti na razpravo. Čudno, da se nobena oblast ne zgane zaradi takega proti-

postavnega početja. Pa, kaj bi se čudili, saj je župan Loy pred nekaterimi dnevi celi dve uri feriral pri okrajnem glavarstvu radi šole.

— Na skušnjo se pripravljajo. Včeraj se je pripeljal v Ljubljano vodski župnik z dvema šimelnoma, ki sta bila popolnoma podobna onima, s katerima se je vozila v Ljubljano Johanca po telečjo kri. Župnik Žužek in pa hlapec sta bila menda zaslislana od preiskovalnega sodišča. Značilno pa je, da se župnik tako zelo boji za svojega hlapca, da bi se ne zagovoril. Ne vemo, kaj je župnik mislil s temi besedami. Menda pa se vendar hlapec ne pripravlja po Lampetovem receptu za zrelostni izpit iz klerikalne morale.

— Klerikalna nestrpnost. V Ogrskem Brodu na Moravskem je umrl bivši državni poslanec grof Václav Kounic, navdušen češki rodoljub, ki si je stekel za svoj narod velike zasluge. Toda en greh je imel na sebi, da je bil odločno naprednega mišljenja ter oduševljen prijatelj in pobornik Sokolstva. Tega mu klerikalci niso mogli odpustiti v življenju. Sedaj je grof Kounic umrl in človek bi si mislil, da je s svojo smrtjo poplačal svoj dolg in da ne bo več nikogar, ki bi metal na njegove sveži grob kamenje in krepelice. Ob grobu se med poštenimi ljudmi končuje sovraštvo in mržnja, pri klerikalcih pa sega sovraštvo in zloba celo preko groba. Poštenjak je bil grof Kounic od glave do nog, plemič v besede pravem in najboljšem pomenu, ki je imel vsikdar odprte roke in odprto srce, kadar je bilo treba pomagati siromaku in bedniku. Ljudstvo je zrl v njem svojo očeta in dobrotnika in ga visoko spoštovalo. Ta mož je sedaj umrl in v Ogrskem Brodu in v okolici tekmuje vse prebivalstvo, kako bi izkazalo zadnjo čast velikemu pokojniku. Samo župnik stoji ob strani in kulja dalje svojo staro mržnjo. Pokojni grof je bil patron cerkve v Ogrskem Brodu in ondodno župnišče je last njegove rodbine in povsem umljivo je, da je grofovsko graščinsko oskrbnitvo odredilo, naj se tudi na župnišču v zrak žalosti razobesi črna zastava. To zahteva pijeteta, to zahteva navaden takt. Toda župnik se je uprl in ni dovolil razobesiti črne zastave na poslopju, čigar lastnik je bil pokojni grof sam. Mrtvo truplo grofovo so položili na mrtvaški oder v patronski cerkvi v Ogrskem Brodu. Pokojnik je bil član in dobrotnik ondodnega »Sokola« in društveni odbor je sklenil, naj Sokoli kot častna straža stoje ob njegovi krsti do pogreba. Obvestili so o tem župnika, ki pa je prepovedal Sokolom vstop v cerkev. Ob krsti pokojnikovi je hotelo ondodno pevsko društvo peti žalostinke, a tudi to je fanatični far zabranil samo zategadelj, ker je bil grof Kounic prepričan naprednjak in ker so kot takemu hoteli izkazati poslednjo čast napredna društva. Tako postopajo katoliški duhovniki, ki bi morali biti oznanjevalci — miru in ljubezni. Poštenemu človeku se res gajajo takšni »božji namestniki«, ki spreminjajo cerkve v — roparske jame. Treba bi bilo, da bi znova prišel na svet Krist, da bi s korobačem izgnal iz svetišča take farizeje in pismouke!

— Naš listek. Prihodnji teden začnemo priobčevati zopet daljši roman. Posrečilo se nam je pridobiti veliko izvršno delo, ki bo gotovo vzbujalo splošno zanimanje, saj je snov zajeta iz sodobnega domačega življenja. Roman »Cerkve in mi« nam podaja pretresljivo sliko rodbinskih, družabnih in političnih razmer na deželi, in hudih bojov, ki jih provzroča po gospodstvu in bogatstvu hrepence duhovnik. Roman je živahno pisan in je veleaktualen ter mislimo, da bomo s tem delom kar najbolje ustregli čitateljem.

— Ponovitev jubilejne javne telovadbe v Narodnem domu. Ustrezajo izraženi želji, priredi ljubljanski Sokol jutri, v nedeljo, dne 19. t. m., ob 8. uri zvečer v telovadnici Narodnega doma, iznova javno telovadbo z enakim sporedom, torej tudi telovadne plesne, pri znižani vstopnini: Sedeži v I. vrsti in na galeriji 1 K, sicer 80 vin.; stojišča 40 vin., otroci 30 vin. Vstopnice se dobe danes in v nedeljo dopoldne v trafiki ge. Češarkove v Šelenburgovi ulici ter pred telovadbo pri blagajni. — Ta javna telovadba je imela pri prvi preditvi tak uspeh, da je srbski Sokol v Zagrebu povabil Sokola v Ljubljani, da bi jo priredil tudi v Zagrebu. — Začetek točno ob 8. uri, blagajna pa se odpre ob 7. zvečer.

— V šoli »Glasbene Matice« v Ljubljani se je letos zaradi obilice učencev morala nastaviti še ena nova, izvršno usposobljena učiteljska moč za klavir. Odboru se je posrečilo pridobiti za zavod gđc. Ljudmila Petranovo, ki je 6 let obiskovala praški konservatorij ter vse druge obvezne predmete dovršila z najodlič-

nejšim uspehom. Bila je vseh 6 let učenka Slovencev dobro znanega profesorja klavirja na praškem konservatoriju gosp. Karla Hoffmeisterja, ki je bil pred imenovanjem na konservatorij profesor klavirja pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani. Le-ta in pa ravnatelj praškega konservatorija vladni svetnik Kaan pl. Asbest sta gđc. Petranovo kot odlično usposobljeno moč najtopleje priporočila za napredek in procvit slovenskega glasbenega zavoda. Gđc. Petranova je dne 15. oktobra nastopila učiteljsko službo.

— Osrednji vsedijaški potporniški odbor v Ljubljani prosi vljudno one, ki imajo še njegove nabiralne pole, da jih pošljejo nemudoma našemu blagajniku Pekle Gašparju, jur. na Viču pri Ljubljani, nabrani denar pa na »Jadransko banko« v Ljubljani. Vrnite tudi prazne nabiralne pole!

— Nogometna tekma »Ilirija II.« »Slovan«. Ljubitelje športa in občinstvo sploh, opozarjamo na nogometno tekmo, ki se vrši jutri, v nedeljo popoldne ob pol 3. uri na igrišču poleg Lattermannovega drevereda med »Ilirijo II.« in novim ljubljanskim moštvom »Slovanom«. Četudi si stoje topot nasproti prav mlade moči, vendar bo tekma zanimiva. »Ilirija II.« nam je namreč že pokazala, da je precej pridobila v tej sezoni na svoji formi. Vstopnina za tekmo je nizko določena, namreč stojišča po 40 v., dijašče stopnice po 20 v.

— »Svetnica« Johanca se je te dni mudila v Ljubljani in je prenočevala v zavodu — sv. Marte.

— Ne jezite se brez potrebe doma nad slabo kavo, kajti to nič ne pomaga, temveč kupite raje Kolinsko kavno primes, ki napravi kavo okusno in ji da prijeten vonj ter lepo barvo. Kolinska kavna primes je namreč najboljši kavni pridelatek; kjer jo rabijo, je slaba kava nepoznana tujka. — Kolinska kavna primes je obenem tudi edini pristni domači pridelatek te vrste!

— Prememba posesti. Posestvo Jak. Gregorja v Zadobrovi pri D. M. v Polju je na javni dražbi kupil gospod Adolf Hauptmann za 25.000 kron.

— K zgradbi belokranjske železnice. »Lukomotija« že piska in žvižga, in sicer na nemalo jezo Novomeščanov se ta stari železni konj spreha samo okoli postaje Kandija proti Ruprč Vrhu; skozi do prihodnje postaje Birčna vas še ne more, ker predor pod Ruprč Vrhom niti za to lukomotijo ni še dovršen. Te dni je postala ta železna prikazen nekam bolj korajžna, ker so ji iz kandijskega vodovoda napeljali cevi ob cesti blizu do postaje, kjer se iz velikega zaboja vsaki dan po večkrat napaja. Stari železni konjiček prevaža zdaj material za posipavanje proge. — Postajo Kandija zdaj dovršujejo tudi v notranjih prostorih. Stavba je popolnoma zgrajena, kar se tiče razdelbe uradnih in prostorov za zasebno uporabo uradnika. Sploh se je pri celi stavbinski gradbi pokazalo, da inženirji na višjih mestih (n. pr. pri železniškem ministrstvu) nimajo smisla za praktično izvršitev stavbinih del. Tako je po kapricah teh gospodov novomeški kolodvor postal unikum, ki vzbuja pomilovalni posmeh vsakega tujca, ki pride v Novo mesto. — Most čez Krko je na pripravljalnih delih (zgradba kamenitih opornikov) gotov, ali z delom železnice mostu še zdaj niso pričeli. Bajekajajo, da bo novomeški predor do delan in glavni nasip toliko dograjen, da bodo iz novomeškega kolodvora kar po provizirnem tiru prevažali material za most. V tem slučaju bo to še dolgo časa trajalo. — Novomeški predor še vedno ni gotov. Razdaljo še nedograjenih 8 metrov so zdaj razstrelili preko srede že do dna. Šele ko bodo tudi še obojestranske stene tudi razstrelili, se bo začelo zidati in obkavati. Najbrže bo še en mesec potekel, predno bo tudi ta zadnji del dogotovljen. — V zadnjem času so se lotili zopet prve partije razkopavanja Kapitelskega hriba. Material rabijo za zvezo nasipa med vzhodom predora in nasipa med iztočičem starega kolodvora. Velik kos hriba bo romal doli preko ceste v nasip in lep prostor nastane tam, kjer je bil pred letom še strmi skaloviti breg in hrib. — Končano pa je odkopavanje druge partije tega hriba, pod katerim izpelje delno preložitve Kolodvorske ceste, ki jo v zadnjem odseku že nasipujejo. Odsekane hriba ne bodo škarpirali, kakor se je mislilo, nego ga strmo obrežejo, da se onemogoči rušenje. Ko bo del ceste preložen, bodo staro cesto uporabljali za material velikega nasipa. — Veliki nasip nad Krko zelo napreduje. Zdaj so že zvezali novi nasip s starim, tako da če bi bila sila, bi dolenjski vlak že zapeljal vsa do predora. — Novo zanimivo delo pa se je pričelo na bregu reke pod velikim nasipom. Da se namreč ohrani stara pot, ki pelje iz mesta v vas Cegelnico ob Krki, bodo morali (ker pot

prereže nasip) pot izpeljati ob škarpni nad Krko. V to svrhu morajo zasipati del obrežja s kamenjem in napraviti škarpno, ki ima obenem služiti tudi v oporo nasipa, ker se na tem kraju Krka zjeda ob nasip. — Nova kurilnica je izgotovljena; prav lepa moderna stavba. Izvršujejo se tudi dela pri preureditvi priprave za obračanje strojev. Na novomeškem kolodvoru zgradi tudi dve čuvajnici, kjer se bo po načinu večjih kolodvorov opravljala služba za regulacijo menjalnikov.

— Nov železniški most čez Krko pri Novem mestu bodo začeli polagati v začetku meseca novembra. Sestavine tega mosta že prihajajo. Zdjaj mažejo s kotranom vrhno plast zidanih obokov na obeh straneh Krke, vodečih do železnega mostu. Najprej namažejo z vročim kotranom vso gornjo površino teh obokov. Na ta kotran položijo cunje, oziroma dolge in ozke prte iz arovice, te prte zopet namažejo čez in čez s kotranom in na ta kotran pride potem še kakor prst debela plast cementa, tako, da nikakor ne more zatekati voda med kamenje oboka, katero bi razgnala, če bi zmrznila med temi kamni.

— Iz zapora pobegnili. Pred več meseci je pretepel Janez Sinkovec iz Herinjevasi nekega Papeža A. Bil je obsojen plačati Papežu odškodnino. Sinkovec pa je brž vse svoje premoženje razdelil in poskril, tako da ni nič našel sodni sluga, ko je prišel rubit. Papež je vedel, da ima Sinkovec premoženje in denar, zato ga je gnal na »ta veliko prisego«. Sinkovec je povedal, da ima par sto kron prihranjenega denarja in da je skril ta denar pod nek kamen doma. Povedati pa ni hotel, pod kateri kamen je vtaknil bankovce. Sinkovca so pridržali zaradi tega na Papeževe stroške pri okrajni sodnji v Novem mestu. Ponoči pa je odtrgal od znotraj pribito ključavnico in pobegnili. Menda se mu je mudilo vtakniti prihranjeni denar zopet pod kak drug kamen. Pravijo, da Sinkovec ne bo sfrkal tako daleč, da bi ga ne dosegla roka pravice.

— Pri razstreljevanju kamna zadobil poškodbo. Dne 13. oktobra t. l. je šel g. I. H. s svojo soprogo na izprehod proti novomeškemu kolodvoru, kjer gradijo nasip za novo belokranjsko železnico in prestavljajo državno cesto. Prišla sta s soprogo do moža z rdečim bandercem, ki jima je povedal, da ne smeta naprej, ker se bodo razpočile zažgane mine. Čakala sta torej zraven čuvaja z rdečim bandercem, kjer je bilo še nekaj drugih ljudi. Tedaj se razpoči nad sto metrov daleč zapaljena mina in vrže kamenje daleč naokrog. Kakor možka pest debel kamen je priletel po zraku do I. H. in ga zadel na levo nadelht s tako silo, da mu je preprečil vso obleko in še mišičje precej globoko. Sreča je bila, da ga ni zadel kamen na glavo ali na kako drugo občutnejše mesto, ker bi ga bil v tem slučaju lahko ubil. Sploh se opazja, da se postopa na tem mestu pri razstreljevanju premalo pazljivo in preveč lahkomišljeno. Delavci, ki jih odpošlje akordant, da bi v sigurno varni razdaljavi ustavljali ljudi in vozove, da ne bi prišli v ogroženi kraj, so zadnji čas kar brez rdeče zastavice. Mnogokrat se tak delavec pogovarja s kom ali pa mirno stoji in ne vidi, da gredo ljudje mimo njega proti mestu, kjer se ima izvršiti razstrelba. Mnogokrat ostane tak čuvaj približno ogroženega mesta in ljudje, ki ostajajo pri njem, so v nevarnosti, da jih zadene kak kamen. Večkrat se strelja na več mestih in se spuščajo ljudi med obe taki mesti, tako, da ne morejo ne naprej in ne nazaj, v sredi pa so v nevarnosti od obeh strani. Včasih se pa celo zgodi, da se naznani konec streljanja, ko pa začno ljudje hoditi po cesti, pa slučajno ni nobenega blizu, skoči delavec k skali in prižge še en strel, montiran s kratko vžigalno vrvico. Res da nastopi v tem slučaju razstrelba tako hitro, da ne more priti noben pešec blizu, toda pride lahko ravno pred mino kak kolesar in kak avtomobil. Oblasti bi morale pač strožje paziti na pravilno ravnanje pri tukajšnjih razstrelbah.

— Cvet in sad. — Pomlad v jeseni. Gospod Karel Pikel, nadučitelj v Suhorju pri Metliki nam je poslal krasen šopek zrelih, nezrelih in svetočih jagod. Med jagodami so pomešane popolnoma razcvetene trobentice. To je redka prikazen v tem času, posebej ko vedno brije mrzla burja, da se prikazujejo še pred zimo že ljubke nam oznanjevalke spomladi.

— Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici dne 15. oktobra. Predsednik poroča o važnejših kurtenim potem rešenih zadevah, kakor tudi o nastavitvi začasnih in pomožnih učnih moči. — Za pomaknitev v višji plačilni razred se priporočajo: Zavrl Valentin, Begunje; Zupančič Janko, Rateče; Eisenhart Gijela, Belapeč; Markovšek Edvard, Ljubno in Potočnik. Starostne doklade. Odobri se proračun okr. uč-



gar Anton, Kamna gorica in Pleničar Josip, Kropa I. starostna; učitelju Jakliču Francetu, Radovljica tudi prva in učiteljici Ani Zevnikovi, Gorje, četrti starostna doklada. Sestavi-je se kompetentne tabele za nadučiteljski mesti v Mošnjah (5 prosilcev) in Jesenice (2 prosilca), kakor tudi za definitivno učno mesto v Radovljici (8 prosilk). Pritrdi se prošni krajnega šolskega sveta na Dovjem radi počitnice. — Ugodno se rešilo do-še prošnje za denarne podpore. — Pritrdi se korakom, ki jih je storil predsednik glede razširjenja šol na Dovjem v trirazrednico in v Gorjah v štirirazrednico. — Odobri se več inšpekcijskih poročil. Nekaj discipli-narnih zadev se v smislu poizvedb reši. Odobri se proračun okraj. učiteljske knjižnice. Sprejme se z veči-no glasov predlog, da se v bodoče »Učiteljski Tovariš« ne naroča več za okrajno učiteljsko knjižnico.

**Občinska seja na Jesenicah.** Piše se nam: Vsi, ki se zanimajo za gospodarstvo jeseniške občine, naj bodo opozorjeni na občinsko sejo, ki bo dne 19. oktobra dopoldne v šoli na Jesenicah. Vsi na galerijo, da se bo slišalo, kaj bo povedal g. Skubic. V seji bo razgovor o dovoljevanju plesnih licenc. Stvar bo jako zanimi-va, posebno zaradi gostilničarjev, ki se bodo Skubicu postavili po robu. Župniku povemo že danes: Kadar bo občina za nas plačevala davek, ka-kor za Skubica, takra bomo pa zo-per ples.

**Iz Bohinja nam pišejo:** Kakor se sliši, pride v kratkem do prodaje lepega hotela »Rodica«, ki je last g. Doktorica. Menda se za ta hotel, ki stoji na jako lepem mestu, tik kolo-dvora, jako zanimajo Nemci, ki hoče-jo dobiti na cenen način zopet en ka-men za svoj most do Adrije. Upamo, da ga kupi dr. Lampe za deželo. — Odborniki naše hranilnice in poso-jilnice so precej vznemirjeni, ker se boje, da bodo precej izgubili pri Ma-tevžu Pibru, ki je prišel na kant. No, možem svetujemo, da primejo za »škrice« onega moža, ki je Matevžu pripomogel do tako »lahkega« poso-ji-la. Menda vedo, kje ga imajo iskati. — Na naši šoli se snuje gospodinska šola. Govori se, da bo kot prva jed prišla na vrsto črnovrška prežganka, ki jo je svoje dni kuhal naš nadučitelj iz »farških kosti«.

**Iz Zagorja ob Savi se nam piše:** »Slovenec« je v št. 237. pograbil greh naših občinskih odbornikov. Prav kratko hočemo povedati jav-nosti, kaj in kako je. Pri nas je na-stal vsled poročil »Dneva« osebni razkol in baš ta razkol je začel tako daleč, da se drznejo danes pri nas klerikalci to izrabiti. Naši stranki, ki je narodna-napredna, ne hode to prav nič škodovalo, in to kljub temu, da je škof nam poslal nova kaplana. — Mlada in neizkušena človeka ho-četa izrabiti to, kar je svobodomi-selni list »Dan« zakrivil s prikojenji-mi poročili. Tu bode povedano, vama gg. kaplana, da Zagorje ni kmečka vas, ves vajin trud, katerega storita, je in bode ostal brezploden. Mi smo imeli za vajino »letanje« samo pomi-lovalni nasmeš. Kaj ne, nas direktno se ne upate — ampak »lahko-vernim« ljudem limance nastaviti — to, to bo pa vlečko. Poznamo dobro naše razmere in tudi ljudi — vemo, da ne bodo kljub razkolu šli vam na lim. Če so storili to napako, da so volili v cestni odbor vašo diko Ran-zingerja, niso po našem mnenju še vsega zagrešili. Ker ona sedmorica je bila itak prepričana, da ne bo Ran-zinger zmagal in vsled tega je de-monstrativno dala duška svoji osebni politiki. — Stvar glede naše stranke je že poravnana, in če so še sem in tja mala nasprotja, iz tega še ni po-treba kovati kapitala in to še osobito mlademu kaplanu ne. — Gospodu dopisniku »Slovenca« št. 237 mora-mo omeniti, da pred njim so bili du-hovniki, kateri so delali z vso člove-ško silo, da bi Zagorje postalo kleri-kalno, a so baš nasprotno dosegli — in med temi je še bil tudi tisti, kateri je pozneje na neki drugi fari, »izgu-bil boga«. — Hvalospev vama, go-spoda kaplana, je popolnoma izklju-čen. — Opozorimo pa vaju, če bosta toliko silila Ranzingerja v osprede, da se mogoče on sam sili, bomo pri-morani, se s to osebo, kot tako peča-ti. — Takrat pa brez vsake milosti in vse posledice našega nastopa naj Ranzinger pripiše farovžu. — Kratko pa še gosp. Ranzingerju: Zadnji čas stopa po »Slovencu« vaša oseba ne-kam v osprede; znano nam ni, je li se to godi z vašim dovoljenjem, ali ne. — Če je to z vašim dovoljenjem, si zapomnite, da kot načelnik »gasil-nega društva« smo vam že marsi-kaj spregledali, če pa nameravate, ali če ste toliko »častilakomni«, bo-mo, kakor smo zgoraj omenili, se še obrnili na vašo osebo — kot tako!

— Gospod dopisnik »Slovenca«, Vi kličete na delo, jaz pa na združitev, kar je svobodomiselnega v Zagorski dolini in to vsled tega, ker so volitve za deželni zbor pred durmi, ker so

razmere v deželi take, da se morajo združiti vsi pošteno ljudje na boj zo-per črno bano.

**Razjasnjeno vprašanje.** Ko je meseca marca po večmesečnem ob-leganju padel Odrin, se je vodila v bolgarskih in srbskih listih ostra po-lemika o vprašanju, kdo je ujel hrab-rega poveljnika turške posadke v Odrinu Šukrija pašo — Bolgari ali Srbi. Bolgarski listi so z vso odloč-nostjo zatrjevali, da so ga ujeli Bol-gari, srbski listi pa so z isto odloč-nostjo zagotavljali, da so Šukrija pa-šo zajeli Srbi. Vprašanje je ostalo ta-krat nejasnjeno. Nedavno tega pa je dobil neki ruski častnik od turške vlade dovoljenje, da si ogleda Odrin in njegove utrdbe. Prišedemu v Odrin, je dal Enver beg, sedanjí po-veljnik Odrina, svojega adjutanta, da ga je vodil po odrinskih utrdbah in mu jih izkazoval. O svojih opazova-njih je ruski častnik poročal petro-gradskemu listu »Novemu Vreme-nu«. V tem dopisu citamo med dru-gim: »Prišel sem tudi v utrdbo Ha-derlak, kjer je ves čas obleganja bi-val poveljnik Šukri paša. Turški ofic-ir mi je pokazal skromno sobico, v kateri je stanoval hrabri branitelj odrinske trdnjave. Na vprašanje, ko-mu se je vdal Šukri paša, mi je odgo-voril turški častnik: »Srbo«. Od tu proti zapadu so operirali Srbi, oni so tudi osvojili utrdbo Haderlak. Svojo sabljo je izročil Šukri paša srbske-mu majorju Gavriloviću, a še zve-čer je dospel v utrdbo bolgarski po-kovnik Marhelov. Nam je stvar prav dobro znana, mi tudi vemo, da je Šu-kri paša, boječ se za svoje življenje, kasneje izjavil, da so ga ujeli Bol-gari.« — Tako piše posebni dopisnik »Novega Vremena« sedaj iz Odrina.

**Kinematograf »Ideal«.** Poslednji dnevi Pompejev, krasen, vefelin film, je pri včerajšnjih predstavah narav-nost očaral gledalce in so bile pred-stave razprodane. Za udobnost ob-činstva je blagajna danes in vsak dan dopoldne od 11. do 12. ure odprta, ker je zvečer pri blagajni sicer pre-velik naval. — Ta velikanski film predvaja se še do četrta pri vseh predstavah in je tudi šolski mladini dostopen.

**Nesreča na Mestnem trgu.** Ko je danes dopoldne na Mestnem trgu hotela gostilničarka ga. Terezija Ko-vačeva stopiti na električni voz, ji je vsled neke polzne reči spodrsnilo, da je padla na obraz in se na nosu tako poškodovala, da ji je iz rane cur-koma tekla kri. Ženske so ji takol priskočile na pomoč ter ji pri jav-nem vodnjaku za silo sprale rano in obvezale, potem je odšla domov. Ob-činstvo smo že večkrat opozarjali, da je poljzke reči prepovedano me-tati na hodnik in po prehodih, če se pa pripeti nesreča, zapade krivec sod-niški kazni. Umestno bi bilo, da bi na take lahkomislne ljudi, ki lahko provzročijo veliko nesrečo, policija nekoliko bolj pazila, a tudi občinstvo naj bi bilo v lastnem interesu pozor-no nanje.

**Koncert in zabavni večer s ple-som v hotelu »Tivoli«.** Jutri v ne-deljo, dne 19. oktobra prirede godbe-niki bivše »Slovenske Filharmonije« v hotelu »Tivoli« koncert pod vo-dstvom koncertnega mojstra gosp. Bogomila Černega. Koncert se pri-čne ob 4. popoldne in traja do 7. zve-čer. Vstopnina 40 vin., otroci do 12. leta v spremstvu svojih staršev so vstopnine prosti. Zvečer od 8. naprej proizvajajo zgoraj navedeni zabavni večer s plesom. Proizvajali se bodo najlepši in najzvičajnejši Strausovi, Leharjevi in drugi, občinstvu priljub-ljeni valčki. Vstopnina za večerno prireditev znaša 60 vin. za osebo. — Za obojekratno mnogobrojno ude-ležbo se priporočajo godbeniki.

## Narodna obramba.

**Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal g. Žiga Leykauf v Mozirju 10 kron iz kazenske poravnave proti Iv. Brezovniku v Mozirju. G. Fr. Mercina iz Vipave je poslal 10 K, katere mu je izročil g. notar Pušnik iz neke sod-niške poravnave, gosp. Ivan T. v Tr-ziču pa je poslal 3 K tudi iz neke sodne poravnave. — C. M. podružnici posavski na Ježici je daroval gospod dr. Viktor Breskvar 5 K, mesto šopka pokojni g. Pepci de Anconii. — V Ljubljani v trnovski župni cerkvi sta se poročila Sokol g. Andr. Javornik z gđc. Heleno Trtnikovo. Družbi sta naklonila v spomin 4 K 76 v. Hvala!

**Prosimo daril in igrač za go-jence na otroških vrtoih družbe sv. Cirila in Metoda.** Gđc. P. je izročila družbi sv. Cirila in Metoda več lepih, dobro ohranjenih igrač, katere so ji iz-ročili, ko je bila otrok, dobri roditelji v zabavo. Hvala tej plemeniti ro-diljki, ki je s svojim darom pripo-mogla, da dobe tudi nekateri družbini gojenci za Božič razveseljiv dar. Ali družba sv. Cirila in Metoda ima ve-liko otrok, skoro 2000 jih je v njenih zavodih. Vsi ti so ji ljubi, vsem tem želi napraviti kako veselje za Božič. Zato pa se obračamo s prav iskreno

prošnjo do vseh onih, ki so odrasli otroškim letom, pa imajo shranjene igrače, s katerimi so se svoj čas raz-veseljevali, priporočamo se posebno slovenskim trgovcem, da obdare s po-sredovanjem naše družbe njene go-jence s kakimi zabavnimi predmeti.

**Gđc. Ljudmila Erjavce,** učite-ljica v Krmini je poslala družbi 50 K i. s. 10 K je daroval g. Jos. Ribičič mesto poročnih obvestil, pri njegovi poroki se je nabralo 20 K, g. Pavla Mašera je darovala 8 K, drugo je čla-narina in plačano narodno blago, Iskrena hvala!

**Veselica podružnice sv. Cirila in Metoda za Savo, Javornik in Koroško Belo,** ki se je vršila dne 12. ok-tobra pri gosp. Werglesu na Savi, je v vsakem oziru izborna izpadla in je prinesla podružnici 210 K 58 vin. ko-smatih dohodkov. Ker znašajo stroš-ki 60 K, ostane torej gotovine 150 K 58 vin. — Odbor podružnice se tem potom iskreno zahvaljuje vsem ude-ležencem in vsakemu posebej, po-sebna zahvala pa naj bo izrečena vi-ničarjem in viničaricam za njihov trud in naj si bodo svesti, da so sto-rili to za narodno stvar in sebi v čast. Kličemo vam torej: Vse za na-rod in mladino, da za vedno jo ne iz-gubimo! — Dalje se odbor iskreno zahvaljuje »Kranjski obrtni družbi na Savi« za podarjeni znesek 100 K, ka-tera vsota se bo porabila za božič-nico, kar se naj blagohotno vzame na znanje. — O d b o r.

## Društvena naznanila.

**Opozorjamo člane in prijatelje N. S. Z. na zabaven sestanek,** ki se vrši jutro v nedeljo ob pol 8. uri zve-čer v areni Narodnega doma. Vstop-zbor ter se vrše razni komični na-nina prosta. Sodeluje tamburaški, stopi.

**Plesna šola N. S. Z.** opozarja svoje člane in prijatelje, da se pouk točno ob 8. popoldne začne. Vabimo tem potom vse plesalce pouka-željne, da se udeležijo v nedeljo 19. t. m. v hotelu »Ilirije«.

**Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** namerava v letošnji zim-ski sezoni prirediti par ljudskih kon-certov z sporedi novih, modernih, deloma še ne natisnjenih in neizvajanih skladb. Društveni pevski zbor se pridno vadi, za solo - točke se je po-srečilo odboru pridobiti odlične mo-či, tako da je uspeh zajamčen. Pri-pominjamo, da so koncerti »Ljubljansk-ga Zvona« (dosedaj trije po šte-vilu) v prvi vrsti namenjeni pripro-stemu ljudstvu, ki za bagatelno vstopnino lahko posluša lepe nove, izvajanja vredne skladbe. Škodilo bi pa seveda tudi ne inteligenci, če bi s svojim obiskom moralno in gmotno podpirala društvo, ki se je edino po-leg naše dične »Glasbene Matice«, povzpelo do prirejanja koncertov. Priporočamo že v naprej slavnemu občinstvu priredbe »Ljubljanskega Zvona« v zasluženo uvaževanje in v obilno — posečanje! Več podrobnosti v kratkem.

**Občni zbor pevskega zbora »Glasbene Matice«** v Ljubljani je danes 18. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani »Glasbene Matice«. Vse cenjene članice in člane vabi odbor.

**»Slavčeva« plesna vaja** se je zadnjič vsled »Sokolove« veselice pre-kinila in bode trajala jutri v nedeljo ob 3. do 8. ure zvečer, kakor običajno v veliki dorani »Nar. doma«.

**Kolesarsko društvo »Ilirija«** pri-re-di v nedeljo društveni zlet skozi Mengeš v Kamnik. Zbirališče je na dvorišču restavracije »Novi svet«, odhodi točno ob pol dveh popoldne. Vabijo se vsi prijatelji tega športa.

**Športni klub »Olympia«.** Usta-novni občni zbor imenovanega kosmo-političnega športnega kluba se vrši, ne kakor prvotno določeno dne 20. okt., temveč šele 26. oktobra ob 8. uri zvečer v mali dvorani ho-tela Union v Ljubljani. Namen kluba je pospeševanje zdravia, zdravju prikladnih športnih panog in družab-nega življenja. Klub daje potemtakem vsakemu članu v vsakem oziru po-polno svobodo in mu zagotavlja polno vpoštevanje njegove individualnosti v narodnem, verskem, socialnem in strankarsko-političnem oziru. § 2. klub. pravil. V vsakokoličnem slučaju raz-pusta pripada klubovo premoženje ubožnemu zakladu mestne občine ljub-ljanske. Izključena je vsaka konkurenca z že obstoječimi športnimi klubi ter je tendenca kluba Olympia celo, da jih podpira. K ustanovnemu občnemu zboru je vsakdo dobro došel, ki se interesira za imenovani klub ter se naj blagohotno opusti, če se komu ni pomotoma povabila dostavilo. — K obilni udeležbi in pristopu vabi: Pri-pravljajni odbor.

**Vinsko trgatvev priredi** danes zvečer ob zaključku keglanja keglja-ški klub »Venček« v gostilni br. Draščka v Bohoričevi ulici. Kazni za tatvine se bodo pobirale v prid druž-bi sv. Cirila in Metoda, druge vstop-nine ni. Pred kratkem je daroval v isti gostilni kegljaški klub »Torek«

»Sokolu I.« 50 K, sedaj namerava klub »Venček« pokloniti dohodek družbi sv. Cirila in Metoda, zato bo-di presrečno vabljen vsak, ki se rad neprisliljeno zabava in poleg tega tu-di kaj žrtvuje domovini na oltar.

**Kam gremo jutri?** »Prijatelj kam pa jutri?« »I kam drugam, kakor proti št. Vidu. Ustavim se pri »Sle-pem Janezu« v Zapužah, kjer bo imel šentviški »Sokol« vinsko trga-tev. Za dobro kapljico, za izvrstno kuhinjo, kakor tudi za veselo zabavo je dobro preskrbljeno. Glej, da pri-deš tudi ti in pipelješ mnogo prija-teljev s seboj! Ne bode ti žal. Torej na svidenje pri »Slepem Janezu«. Na zdar!

## Prosveta.

**Slovensko deželno gledališče.** Pri gostovanjih hrvaške opere iz Za-greba na odru ljubljanskega gledali-šča bodo izvajali glavne vloge slede-če prve pevke in prvi pevci: Mira Korošec, dramatska pevka; Ma-ja de Strozzi, mladodramatska pevka, koloraturka; Milena plem. Šugh, dramatska pevka; Anka Horvat, mezzosopranistka; Ju-lia Sonns, mezzosopranistka; Mercedes Valenti, mezzosopra-nistka; Irma Polak, mladodrama-tska, operna subreta; Micika Zli-čar, operna in operetna subreta; Fanika Haiman, operetna pevka; Stanislav Jastrzebski, junaški tenor; Tadej Lowczyński, lir-ski tenor; Marko Vušković, ju-naški bariton; Marijan Kondrac-ki, bariton; Josip Križaj, bas; Tošo Lesič, bas - buffo; Zvonimir Strmac, operetni tenor; Aleksan-der Binički, tenor - buffo; Ar-nošt Grund, tenor - buffo, operet-ni komik; Gjuro Prejac, operetni komik; Stjepan pl. Bojničič, operetni komik in Ljubomir Peren-čević, bas. Kot dirigenti bodo na-stopali operni ravnatelj profesor Srečko Albini in umet. operni ravnatelj Nikola pl. Fallier, kapel-nik Milan Sachs in kapelnik C. M. Hrazdira. — Prva predstava ve-like opere »Trovator« Gius. Verdija se vrši 22. t. m., v sredo zvečer, za-četek ob 8., konec ob 11.; — druga predstava pa se vrši v četrtek zve-čer, začetek ob pol 8., konec ob pol 11. uri.

## Umetnost.

**Koncert »Glasbene Matice«.** V torek, 21. oktobra 1913 zvečer ob 8/48. uri v dvorani »Mestnega doma«. So-delujejo: ga. Pavla Lovšetova (Bole), slovenska koncertna pevka, g. Jaroslav Kocian, virtuoza na gosli iz Prage, g. M. Eisner, koncertni pianist iz Prage in g. Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. — Spored: 1. P. I. Čajkovskij: koncert za gosli v D-duru, op. 35. I. stavek: Allegro moderato. II. stavek Canonizeta (Andante). III. stavek Finale (Vivacissimo). Svira g. J. Kocian. 2. F. Mendelssohn: Introduk-cija in fuga s koralom in E-molu. Svira g. M. Eisner. 3. a) O. Dev: Kan-glica. b) J. Prochazka: Poslednja noč. c) Dr. G. Krek: Ali veš? d) A. Lajovic: Kaj bi le gledal? Pesmi poje gospa Pavla Lovšetova. 4. J. S. Bach: (1685 — 1750): Sonata III. za gosli v A-molu. Grave. Fuga. Andante. Allegro. Svira g. J. Kocian. 5. a) J. Strauss: Pomladni glasi. b) P. Cornelius: Pojdi za mano. Pesmi poje gospa Pavla Lovšetova. 6. a) A. Dvorak: Slovanski ples št. 7. b) J. Kocian: Lullaby. (Ukolébavka), (Uspavanka). c) Smetana-Ondříček: »Skočna«, iz opere »Prodana nevesta«. Svira g. J. Kocian. 7. a) Viteslav No-vák: Serenada. b) Josip Suk: V roz-tuoženi. (V hrepenjenju). c) Smetana: Polka in Fis-duru. Svira g. M. Eisner. 8. a) Dr. G. Krek: Zaprtja so njena okenca. b) J. Pavčič: Padale so cvetne sanje. c) A. Lajovic: Pesem o tkalcu. d) E. Adamič: Jezdec. Pesmi poje ga. Pavla Lovšetova. 9. Paganini: Ples čarodejk. Svira g. J. Kocian. Pevske točke spremlja na klavirju g. Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. Cene prostorov: Sedeži po 4, 3 in 2 K. Stojišča po K 1,20, za dijake po 60 h. Predprodaja vstopnic v trafiki gđc. J. Dolenčeve v Prešernovi ulici in na večer koncerta od 1/48. ure na-prej pri blagajni. Vzpored in besedilo pevskim točkam po 20 vin. istotam.

**»Glasbena Matica«** priredi, ka-kor že objavljeno, v torek 21. t. m. koncert v »Mestnem domu«, pri ka-terem pride s sodelovanjem slavnega virtuoza J. Kociana in pianista Eisnerja svetovna glasba, s sode-lovanjem slovenske koncertne pevke Lovšetove in pianista A. Trosta, pa slovenska izvirna glasba do besede in veljave, s čimer bo občinstvo, skladateljem in sklad-bam ustrezno. Ker letos ni domačih stalnih glasbenih prireditev v gleda-lišču, želi »Glasbena Matica« slov-občinstvu nuditi poleg velikih kon-certov v veliki dvorani tudi manjše izvrstne glasbene prireditev s sode-

lovanjem domačih in svetovnih umetnikov, deloma tudi s sodelova-njem oddelka pevskega zbora »Glas-bene Matice« v »Mestnem domu«. Taki koncerti so nameravani v sobo-to 8. novembra, v soboto 15. novem-bra, v torek 2. decembra itd. Če bo slovensko občinstvo te v idealni na-meri prirejane glasbene večere v za-dostnem številu posečalo, utegnejo poleg velikih koncertov postati za glasbeno vzgojo pomembni. Ker pri teh koncertih itak ni pričakovati ve-likanskega navala, in ker so za Ma-tiča stroški za dvorano pri koncertih v »Unionu« in »Narodnem domu« preveliki, se za torek napovedani koncert vrši v »Mestnem domu«, ki je za tako prireditev primeren. Ob-činstvo opozarja, da je vstop v dvo-rano od dveh strani natančno dolo-čen, razviden iz listkov za sedeže, da se prepreči gneča pri vhodu in garderobah.

## Rnjževnost.

— »Slovenski Trgovski Vestnik« ima v svoji 10. številki sledečo vse-bino: 1. Dr. R. Marn: Znameniti po-jav. 2. V. Žun: Avstro - ogrska vna-ja trgovina v preteklem letu. 3. Ze-lezniške tarife. 4. Just Piščanec: Uvod v carinstvo. 5. Raznoterosti. 6. Statistika. 7. Društvene vesti. 8. Tr-govsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

— »Djulabije.« Pod tem naslo-vom obelodanil je skladatelj F. S. Vilhar v dveh zvezkih vsekupne svoje samospeve z glasovirskim spremljevanjem. Prvi zvezek velja pet, a drugi zvezek tri krone. »Dju-labije« naračajo se edino pri skla-da-telju v Zagrebu, Gunduličeva ulica št. 55. Kdor pošlje omenjeno svoto, dostavi se mu delo poštne prosto.

## Izpred sodišča.

**Tržaška svetnica tretjerednica sv. Tunina.** (Nadaljevanje.) Ko je pater Aleksander povedal vse, kolikor se mu je zdelo umestno za svojo obrambo, ko je zadostno »potunkal« svojo do-brotnico in udano mu privrženko, so bile zaslišane še nadaljne priče. Priča Ivana Stibil, Slovenka, je izpovedala, da sta jo svetnica in pater opeharila za najmanj 1200 kron. Sv. Tunina ji je obljubila lepega, pridnega in do-brega ženina. Seznanila jo je res z nekim precej čednim mladeničem, toda ta je ostal mrzel in ni izjavil nikdar misli o ženitvi. Sv. Tunina je pripiso-vala to mladeničevi sramežljivosti. Da bi ga še vnela v ljubezni, ji je svet-nica svetovala, da naj gre ob 10. uri zvečer na pokopališče, med gorečo molitvijo k sv. Antonu, naj tam poišče staro krsto in naj izdere iz nje žebč-j. Ta žebelj bo potem pater Aleksander blagoslovil, mladenič ga bo dobil v žep in v kratkem jo bo zasnubil. Pre-slepljena reva je svetnico ubogala in šla v največjem dežju na pokopališče in res prinesla zahtevani žebelj. Toda bilo je vse brez uspeha. Fant, ki je bil bržkotne s svetnico sporazumljen, je ni hotel. Dekle je v svoji norosti plačevalo svetnici stanovanje, obleko in ji je dajalo za vsak nasvet lepe na-grade v obliki svetlih novcev in lepih bankovcev. Nekoč je kupila svetnici popolnoma novo krasno obleko, ker je sv. Tunina rekla, da mora iti k škofu na sejo, in da bo tudi škof pomagal, da dobi moža. Dalje izpove priča, da je bila več kot stokrat pri patru Aleksandru. Poslala jo je Pirjev-čevka, večkrat pa je šla tudi iz last-nega nagiba. Pater jo je vedno utrdil v dobri veri do sv. Tunine in do sve-tega Antona, patrona možitve željnih in zapuščenih deklet. Pater pokaže pri tej izjavi priče slab spomin, in se ne spominja dobro Stibilove. Ve pa, da mu je prinesla parkrat male nabiral-nike, v katerih je bilo od 2 do 3 krone drobiža. Priča je patra na mestu za-vrnila in mu oživila spomin s tem, da mu je povedala, da ni nosila samo nabiralnikov, marveč da mu je dona-sala tudi bankovce in tudi drugo blago. Med drugim mu je darovala tudi kip sv. Barbare in kip sv. Antona. Posebno veselost je vzbudila v dvorani izjava priče, da je darovala patru nekoč celo prav udoben — kanape. Glede Pir-jevčeve izjavi priča, da je ta res vse kar je dobila znosila patru, in da je bila večkrat sama lačna, samo da je ustregla patru. — Priča Lucija Mar-kič, katero sta opeharila sv. Tunina in pater za 5200 kron, izpove, da je zašla k Pirjevčevi, ker jo je sma-trala za svetnico, kakor so jo smatrali vsi. Tudi ona bi se bila rada omožila, imela je precej denarja in zaupala je svetnici, posebno še, ker je zvedela, da ima »mного kontakto-v« s patrom Aleksandrom. Pirjevčeva ji je obljubila, da ji preskrbi s posredo-vanjem patra Aleksandra izvrstnega že-nina, lepega mladeniča, ki ima vilo nekega Gigina. Hodila je k svetnici in patru, trošila denar za darila itd., toda Gigin se ni hitel prikazati. Markičeva je dala svetnici vse, kar je ta zahtevala bodisi zase, bodisi za patra. Živelci sta



na njene stroške jako dobro. Svetnica je tudi rada pila. Dopolodne je pila pivo in sicer 4 do 5 litrov, popoldne in zvečer pa vino 2 do 3 litre in pozno zvečer razne likerje. Pirjevčeva je imela v svojem stanovanju poseben nabiralnik za patra Aleksandra. Kadar je prišel pater, je šel najprej k nabiralniku. Če je našel v njem malo vsoto, je vzel denar in klobuk in se francosko poslovil, če pa je našel v nabiralniku večjo vsoto, je postal bolj uljuden. V tem slučaju je poklical k sebi svetnico, ki je morala pred njim poklekati, nakar ji je pater položil na glavo blagoslovljene roke in jo je blagoslovil. Če je bil posebno zadovoljen, se je vsedel nato k mizi in si privoščil opulentno kosilo. Med kosilom je bil precej živahen in jako uljuden in fin kavalir napram svetnici in navzočim damam. Markičevo je med drugim poslala svetnico v sedem cerkva iskat blagoslovljene vode, tudi je morala iti 7 krat bosa okrog cerkve sv. Antona, in to samo zato, da bi se prikazal na priprošnju sv. Antona, zaželjen ženin, lepi Gigin. Priča je bila popolnoma nverjena, da jo bo poročil fant — ki ga sploh na svetu ni. Posebno je še navdušilo prič razodejete svetnice sv. Tunine, da je iznajdel pater Aleksander prašek, s katerim se dobi nazaj devišstvo. Priča Alojzija Bizjakova, nečakinja Pirjevčeve izpove, da jo je poslala teta večkrat k patru, kateremu je nosila tudi denar. Njena teta je prejšnje čase živela zelo potratno, v zadnjem času pa je večkrat stradala, samo da je ustregla željam patra. Po njenem prepričanju, je bila teta Pirjevčeva zaljubljena v patra Aleksandra, in to je znal pater dobro izrabiti. Pirjevčeva je tudi veliko pila, vendar pa je bila redko kedaj pijana. Priča Al. Rossi, ki stanuje v isti hiši kot svetnica, izpove, da je Pirjevčeva vedno pošiljala denar v samostan, doma pa je zapravljala denar od Markičeve, s katero sta se včasih tako napile, da sta se obe vpičilo svetnikov na altarčkih valjale pijane po sobi. — Priča Rudolf Ragusin izpove, da se je udeležil na prigovarjanje svetnice enega banketa v njenem stanovanju. Banket je bil izborn, jedlo in pilo se je dosti in dobro. Ženska družba svetnice je bila tako navdušena po banketu, da so vzele svetnice gosta v svojo sredo in ga proti njegovi volji poljubovale. Kako in kdaj je prišel od tega krasnega banketa domov, se ne spominja. — Posebno zanimiva in značilna je izpoved priče Stefanije Pakole. Ta priča je izpovedala med drugim, da je Pirjevčeva obiskal nekoč mlad, lep dečko, njen sorodnik. Pirjevčeva je našla na njem izredno dopadajenje in ga je na svojem stanovanju izborno pogostila. Po luksurijsni večerji je zahtevala od mladega fanta, da ne bi iskal drugje prenočišča, marveč, da bi prenočil kar pri nji. Odkazala mu je tudi poseben altarček. Fant pa svetnice ni poslušal in je odšel. Pirjevčeva se je zaradi te neubogljivosti mladega lepega fanta tako razjezila, da je začela razsajati in noret v svojem svetem hramu. V sveti jezi je razbila celo dva lepa kipa Matere božje na drobne kose in je preklela vse svetnike ne izvzemši sv. Antona, ki jih je imela v svojem stanovanju. — Nato so bili zaslišani sodni zdravniki psihiatri. Ti so izpovedali soglasno, da je obtožena duševno popolnoma zdrava. Vse kar je storila sama ali v zvezi s patrom Aleksandrom je bilo le umetno vprizoroženo, bila je lepa komedija, ki je služila v preslepitev njenih žrtev, bil je teater zaradi goljufije. (Konec prihodnjici.)

**Judovski ritualni umor v Kijevu.** Ta proces, ki napravlja vsak dan bolj mučen vtisk na ožje rusko in širše inozemsko občinstvo se še vedno nadaljuje. Vrši se še vedno zaslišavanje prič, ki pa nikakor ne morejo potrditi tega, kar želi obtožnica in državno pravdnštvo. Zanimiva je izpoved bivšega policijskega agenta Policuka. Ta pove, da je obstajala do uvedbe preiskave v Zajčevi tovarni neka tajna sekta, ki je imela v tovarniških prostorih tajna zborovanja. Toda k ti sekti je pripadal bržkone tudi oče Juščinskega, vsled česar je skoro neverjetno, da bi izvršili člani te sekte, o kateri se niti ne ve, če je bila izključno verska sekta, tako grozovit ritualni umor nad dečkom svojega sočlana. Stari Juščinski je šel pred časom z nekim Judom na vzhod. Ker je deček hrepenel po očetu, mu je neki Jud res obljubil, da mu bo pomagal poiskati izgubljenega očeta. Priča je mnenja, da je bil Jud neki Schneerson in ne Beilis, katerega deček bržkone niti poznal ni. Ta Schneerson je izginil takoj drugi dan, ko je bil Beilis aretiran. To se zdi priči zelo sumljivo. Sumljivo se mu zdi tudi to, da je neki Krasovski hotel raztrositi govorico, da so umorili Juščinskega člani neke številne tatinske družbe. Priča tudi ve, da je Juščinski Beilisa večkrat obiskal. Posebno sumljivo na je to

da je Krasovski predno je pobegnil zastrupil Genjo Čeburnjakovo, ki bi lahko o teh zapletljajih mnogo povedala. Krasovski ji je dal zastrupljene slaščice. Na to so prebrali izpovedbe raznih prič, katere si pa v bistvu popolnoma nasprotujejo. Zanimiva je še izpoved Vere Čeburnjakove, ki pove, da se je peljala z nekim Brasulom v spremstvu nekega Vigranovega v Karkov. Ta dva sta jo peljala k nekemu neznanimu možu, ki ji je prigovarjal, da naj prevzame krivdo, za kar ji bo preskrbel izvrstnega zagovornika in ji bo plačal po dovršeni obravnavi 40.000 rubljev. Ta mož pa ni bil Beilis, katerega pozna šele iz za obravnave. — Pritisk na poročevalce. Uvodom sobotne obravnave je izjavil predsednik, da so nekateri poročevalci netočno poročali o sklepih sodnega dvora. Predsednik je zagrozil poročevalcem, da bo prepovedal časnikiarjem vstop, če se pripeti le še en tak slučaj.

## Razne stvari.

**\* Okostje živali 3 milij. let staro.** Iz Novega Yorka poročajo: Ekspedicija tukajšnjega naravoslovnega muzeja v severovzhodno Mehiko je našla popolnoma dobro ohranjeno okostje ectotona. Profesor Osborn meni, da je ectotonus živel pred tremi milijoni let. Ectotonus je imel baje podobo volka.

**\* Čuden način smrti.** »Slov. Den.« poroča: Lastnik pisarne za posredovanje služb Arvai v Budimpešti je pozabil zvečer, ko je šel spat, ugasniti svečo. Sveča je padla na revolver, ki je ležal poleg nje na mizi. Revolver se je izprožil in krogla je zadela Arvaia ravno v srce. Arvai je bil takoj mrtev.

**\* Bivši maroški sultan se je oženil štiridesetlet.** Bivši maroški sultan, ki, kakor je znano, dobiva zelo visoko apanažo iz francoske državne blagajne, se je pred par dnevi oženil štiridesetlet. Svadba se je vršila v Medini. Odkar je Mulay Hafid zasedel prestol, se je vsako leto oženil sedem- do osemkrat. Zdaj potuje v Meko.

**\* Katastrofalen požar parnika »Volutna«.** Vzrok požara, ki je povzročil toliko nesreče, še vedno ni znan. Nekateri trdijo še vedno, da je bil ožen zlobno podtaknjen, drugi, da so vrgli mornarji bombo v skladišče, da je bil v skladišču peklenjski stroj, ali da se je vnelo skladišče eksplozivnih stvari. Zadnja verzija pravi, da je nastal ogenj vsled ne previdnosti dveh ruskih izseljencev. Kadila sta skrivaj svoji pipi. Čula sta korake in v strahu, da bi jih ne dobili pri kajenju, je eden izmed njih skril gorečo pipo v žep, drugi pa jo je vrgel v skladišče, kjer so imeli spravljeno svojo obleko in prtljago. Kmalu nato je začelo goreti in eden Rusov je šel h kapitanu in ga na to opozoril. Kapitan ga ni razumel, vedel pa je, da se je moralo nekaj posebnega zgoditi. Medtem pa se je razširil ogenj že po celim skladišču in visoki plameni so švigali iz odprtin ladje. Še predno so prišle v akcijo parne brizgalne, se je izvršila prva eksplozija, vsled katere je bilo zaprtih v enem delu prednjega krova od 80—90 potnikov in mornarjev, ki so bili deloma ubiti, deloma pa so se zadušili. Rešiti jih ni bilo mogoče. Trgovinski pomorski urad v Londonu se je zaradi tega odločil, da uvede strogo preiskavo, kdo je povzročil katastrofo. — Včeraj je priplul v New York nemški parnik »Grosser Kurfürst« in je pripeljal 105 potnikov ponesrečenega parnika. Ponesrečenje prevzame v začasno oskrbo »Rdeči križ«. — Častniki tega nemškega parnika so si drznili izreči grda sumničanja o drugih rešilnih parnikih, posebno o »Carmaniji«, češ, da bi bili lahko že ponoči pristali z rešilnimi člani pri gorečem parniku. Koliko je na tem resnice, kažejo vsa prejšnja poročila, obenem označi značilno to natančevanje nemških častnikov dejstvo, katerega morajo priznati in ga tudi priznajo, da so bili »Carmania«, »Narangansit«, »Car« in drugi prej pri »Volutnu« in da so bili oddaljeni od »Volutna« komaj 100 m, medtem ko se »Kurfürst« cel čas ni približal bližje kot na dve milj. — Častniki ostalih parnikov, posebno angleških, zahtevajo vsled tega, da se konstatira uradno, koliko je na tem resnice.

**\* Mečnikov o jedi.** Profesor Mečnikov, znani v Parizu živeči ruski raziskovalec, je te dni govoril z nekim sodrušnikom lista »Eclair« o novih razkritjih v boju proti raku. Pri tej priliki je rekel: »Že petnajst let trdim, da pridejo mikrobi raka v orgazem, ker uživamo preveč surovih jedil. Raku podobni izrastki in oteklina na obrazu so začeli izginjati tedaj, tudi v vaseh, ko se je razširilo vporabljanje mila. Zdaj vidimo manj starih ljudi, ki bi imele obraze zgrižene od nezdavih oteklin in

spuščajev; take oteklina se namreč rac najbolj pojavljajo na slabo umi- tih obrazih. Žalostno pa je dejstvo, da nismo te higijene razširili tudi na svoja prebivala. In od tega pride prav gotovo vsa nesreča. Naj se torej ne govori več o raku, da se podeduje. Če zahteva rak v taisti rodbini ali v taisti hiši več žrtev, tedaj se zgodi to vsled tega, ker imajo vsi, ki stanujejo pod isto streho, navadno tudi isto slabo higieno...« »Vi torci mislite, da se moremo ščititi pred rakom?« je vprašal častnikar. »Prav gotovo«, je odgovoril profesor Mečnikov, »in recept je enostaven: ne uživajmo nikakoršnih surovih jedil in se ravnamo le po nekaterih navodilih. Tukaj vidite na primer par banan, ki sem jih ravno kar kupil, da jih nesem domov. Ker je ta sad pokrit z debelo plastjo, mislijo mnogi, da banana ne vsebuje mikrobov. Velika zmot! Banana šele dozori, če gotovi kali dosežejo meso sadu, ko so prodrli skozi luščino, ki obdaja sad. Pri meni se zaradi tega banane vedno najprvo poparijo, predno se jih vžije. Denem jo za eno minuto v vrelo vodo, in sad ne izgubi pri tem prav nič na svojem dobrem okusu... Na plamenu špiritove svetilke segrejem nož, vilice in žlico. Kruh oprazim, da uničim mikrobe, ki se morda nahajajo na njegovi zlatorjavi skorji. Vsa jedila se spečejo ali skuha. Solata se mora zgreti; voda filtrirati in skuhati. Nadalje nimam nikdar na mizi sirovega sočivja ali sadja. Jaz nikdar ne jem jagod. In svetujem onim, ki jih radi jedo, da zavijejo jagode v platno, ter jih potem drže eno ali dve minuti v vreli vodi. Vse to je seveda nekoliko utrudljivo. Toda kmalu se človek navadi na higienično življenje, če hoče ostati zdrav in svoje življenje po- caljšati...«

**\* Iz zbirke izpričeval liberške avtomobilne tvornice.** Liberška avtomobilna tvornica družba z om. z. v Libercah je nepozvana dobila od enega svojih odjemalcev te-le pri- znanje vrstice: »Rad bi pripomnil, da sem z vozom Raf, ki sem ga dobil jeseni 1910, prevozil že veliko poti. Pot je šla iz Brna čez Prago, Komotavo, Bärtingen, Lipsko, Eisleben, Erfurt, Thüringerwald, Weimar, Jenno, Svitavo na S. v Bärtingen nazaj s premnogimi pripojenimi postranskimi voznjaki in se mi ni pripetila pri vozu niti najmanjša neprimika vkljub hudi obremeni štiri oseb in prtljage ter deloma vožnje po slabih gorskih cestah z vodnimi odtoči. Z vozom sem torej popolnoma zadovoljen. Bärtingen v Krkonoših, 16. septembra 1913. Dr. Bittner m. p.

**\* Debelost,** ki povzroča mazaštvu toliko posla, ni samo telesna nelepota, nego tudi kaže, da je v pre- snavljanju hud nered. Kralj. saški zdravstveni svetnik dr. Kunzli prihaja po dolgoletnih opazovanjih do nastopnega sklepa: »Muskuloznim, rejenim osebam, pri katerih se zaradi preobile sokovitosti rade pojavljajo različne težave, kakor hitro utrujen- je in onemoglost, odpornost proti delu, občutek polnosti v telesu in enaki pojavi, takim osebam prav iz- borno služi tritedenska poraba pri- rodne Franc. Jožefove grenčice. Ta- ki ljudje si lahko prihranijo dragoce- ne toplote in z enakim uspehom la- hko doma izvrše zdravljenje s Franc. Jožefovo vodo.« Ta rudninska voda se v čisto naravnem stanju, nepo- sredno iz Franc. Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti polni v samo nerabljen steklenice in se dobiva po lekarnah, drogerijah ali trgovinah z rudninskimi vodami.

## Telefonska in brzojavna poročila.

Štajerski deželni zbor.

Gradec, 18. oktobra. Meščan- ska šola v Žalcu sprejeta.

Gradec, 18. oktobra. Dosežen je bil sklep deželnega zbora za stal- no vsakoletno podporo za pletarsko šolo v Halozah. Pletarska šola je to- rej zasigurana.

Literarni urad zunanjega ministrstva.

Dunaj, 18. oktobra. Šef literar- nega urada zunanjega ministrstva Kanja je imenovan za poslanika v Mehiki. Njegov naslednik je sekcijski svetnik Montlong, ki dobi za ad- latusa nekega madžarskega žurnali- sta.

Canadian Pacific.

Dunaj, 18. oktobra. Sodna komi- sija je danes zaprla dunajsko centra- lo izseljevalnega urada Canadian- Pacific ter saširala vse akte, knjige in dokumente in jih izročila državne- mu pravdnštvu. Vlada je sklenila od- tegniti družbi koncesijo za celo Av- strijo in sistirati njeno delovanje. Z današnjim dnevom je izšel tudi ukaz, da se vse družbine pisarne v vseh

avstrijskih deželah zapro. Preiskava je spravila na dan naravnost never- jeten material, ki dokazuje, da se je družba bavila sistematično zlasti z izseljevanjem vojaški službi podvr- ženih. Mnogo funkcionarjev pa je izseljenike poleg tega še nesramno goljufalo. Iz vojaških krogov se nam poročajo naravnost neverjetne stva- ri o številu vojaški dolžnosti podvr- ženih, ki so se izselili v zadnjih 10 mesecih. Tako je zmanjkalo v okoli- šu prvega armadnega zbora 21.872 rekrutov, v okolišu desetega zbora 26.122, v okolišu 11. zbora 33.860 in v okolišu 16. zbora 5846 rekrutov. — Mnogo vojaških zavezancev je izgi- nilo tudi v okolišu tretjega zbora. V ostalih zbora je zmanjkalo nad 30 tisoč rekrutov. K temu pa prihaja še veliko število rezervistov, ki so zbe- žali s pomočjo te družbe, tako da presega število izseljenecv podvrže- nih vojaški dolžnosti, pol milijona. — Zatrjuje se, da so tudi nekatere po- litične osebe znatno kompromitirane.

**Češko - nemška pravna pogajanja.**

Praga, 18. oktobra. »Narodni li- sty« poročajo z Dunaja: Iz vladi bli- zu stoječih krogov se poroča, da se bodo pravna pogajanja pričela brez nadaljnih predpogajanj s posamezni- mi strankami. Pogajanj se bo udele- žil tudi knez Thun. Predlog, da naj se pogajanj udeleži tudi justični mi- nister Hochenburger, je bil odklo- njen.

**Češka upravna komisija.**

Praga, 18. oktobra. Upravno so- dišče je priznalo v neki svoji odločbi z dne 6. t. m. češko upravno komi- sijo. Šlo je namreč za neko stavbo zadevo, v kateri je bila upravnemu sodišču predložena pritožba proti odloku upravne komisije, češ, da njene odločbe niso pravoveljavne. Upravno sodišče je pa priznalo upravno komisijo, ki da je vsled ce- sarjevega sklepa popolno nadome- stilo za deželni odbor.

**Gališka.**

Lvov, 18. oktobra. Načelnik ru- sinskega kluba dr. Levickij je izjavil, da bi morali Rusini v slučaju, da bi bila vladna predloga glede deželno- zbornske volilne reforme za Rusine slabša, kakor kompromisna predlo- ga strank, preprečiti delovanje de- želnega zbora in bi morali tudi v dr- žavnem zboru nastopiti z opozicijo.

**Hrvaška.**

Budimpešta, 18. oktobra. Mini- strski predsednik grof Tisza je več- raj popoldne sprejel zastopnike hr- vaško - srbske koalicije dr. Nikolića in dr. Badaja. Nato sta oba obiskala komisarja barona Skerleca. Pri- hodnji teden pride na vrsto druga se- rija, da konferira s Tiszo in sicer bi- ški ban Rakodžay, dr. Medaković in bivša sekcijaska predstojnika Šuma- nović in Spevec. Ogrski politični krogi zatrjujejo, da dosedanja poga- janja niso potekla nepovoljno ter da so dala podlago za nadaljno akcijo.

**Spomenik bitke pri Lipskem.**

Lipsko, 18. oktobra. Danes do- polndne je bil odkrit v navzočnosti cesarja Viljema, prestolonaslednika Frana Ferdinanda, velikega kneza Vladimirovića in nemških vladarjev spomenik bitke pri Lipskem.

**Zedinjene države in Mehika.**

Washington, 18. oktobra. Pred- sednik Wilson je izjavil včeraj v ne- kem govoru o položaju Mehike, da je nepreklicno sklenil prekiniti vsa- ko zvezo s Huertovo vlado. Vrše se druga pogajanja, da se napravi v Mehiki mir in red.

## Dogodki na Balkanu.

Albanski roparji.

Bukarešta, 18. oktobra. Polurad- ni »Adeverul« poroča, da je nepo- sredno pričakovati imenovanje prin- ca Wieda za albanskega kneza.

Leš, 18. oktobra. Po dvodne- nem bivanju v Lešu je odšla medna- rodna komisija za določitev severne in vzhodne meje v Tirano, da od tod odide proti Ohridskemu jezeru.

Valona, 18. oktobra. Provizo- rična albanska vlada je izrekla Esad paši ukor zaradi njegovega nastopa. Esad paša je izjavil, da je njegova vlada v Draču, obstoječa iz 12 čla- nov, popolnoma neodvisna od pro- vizorične vlade v Valoni. Esad paša pravi, da bo priznal kontrolno komi- sijo in da ne bo stavil nobenih zap- rek njenemu delovanju v Draču.

Cetinje, 18. oktobra. Kakor po- ročajo iz uradnih črnogorskih kro- gov, se zdi, da se Albanci umikajo proti Drinu. Vesti o bojih v okolici Tuzija ne odgovarjajo resnici.

**Avstrijski korak v Belgradu.**

Dunaj, 18. oktobra. Nemški listi poročajo, da pravi belgradski mlado- radikalni »Odjek« glede demarše trozveze, da je ta korak »nezasliša- na predrznost avstro - ogrske mo-

narhije«. Srbija ni Turčija, marveč neodvisna država, ter nima nobeder pravice, vmešavati se v njene za- deve.

Berolin, 18. oktobra. Nemški po- litični krogi zatrjujejo, da Srbija ne bo izzvala kakega novega konflikta s svojo sosedo Avstrijo. Tudi prizna- vajo nemški politični krogi, da Srbi- ja nastopa popolnoma pravilno. Če bi pa Avstrija hotela storiti vendar še kak korak proti Srbiji, bi se ji Nem- čija ne pridružila in njenega nastopa ne podpirala. Nemčija je sploh mne- nja, da bi se bila morala diplomatska akcija v Belgradu izvršiti skupno od vseh evropskih velekdabinetov in ne enostransko.

Belgrad, 18. oktobra. Uradno se zanikuje, da bi prodirali Srbi naprej. Srbi so se ustavili dne 14. oktobra in se utrdili v zavzetih pozicijah.

Dunaj, 18. oktobra. »Albanska korespondenca« poroča iz Drača, da je srbska ekspedicijska armada do- segla reko Mat, dve drugi četi operi- rata proti Elbasanu in sta oddaljeni 30 km od mesta. En oddelek se bliža Tirani.

**Srbsko - grška meja.**

Belgrad, 18. oktobra. Dela srbs- ko - grške mejne komisije so se ustavila v okrožju Ortakaje. Srbija zahteva kraj sam in 3 km okrožja, Grki pa se temu protivijo. O sporu se bo odločalo v Londonu.

**Zahodnja Trakija.**

Kelmoraj, 18. oktobra. »Kölni- sche Zeitung« poroča iz Sofije, da je izjavil bolgarski vojni minister, da bo danes zasedlo 36.000 bolgarskih vo- jakov, med katerimi ni niti enega re- zervista ali rezervnega častnika, za- hodnjo Trakijo. V slučaju vojne med Grško in Turčijo bi se Bolgarska ne upirala prehodu turških čet skozi Trakijo.

Sofija, 18. oktobra. Muzlimani iz okraju Petriči, Strunica, Melnik, Dinmaja in Nevrokop se vračajo. — Poroča se, da nastopajo Grki v bol- garskih vaseh, ki so pripadle Grški, s strahovito krutostjo.

**Bolgarsko posojilo.**

Bukarešta, 18. oktobra. Uradno se poroča, da je sklenila romunska vlada z berolinsko bančno skupino posojilo 250 milijonov po kurzu 87<sup>3</sup>/<sub>4</sub>.

**Balkan in Francoska.**

Pariz, 18. oktobra. Ruski zuna- nji minister Sazonov piše v »Echo de Paris«: Mi smo v skrbih glede defi- nitivne likvidacije balkanske vojne in gospodarske oživitve balkanskih držav. S francosko pomočjo se bo dala druga naloga izvesti in mislim, da francoska vlada ne bo odrekla svoje pomoči balkanskim državam.

Belgrad, 18. oktobra. Skupščini je predložena tudi zakonska predloga o posojilu, sklenjenem s francosko bančno skupino v znesku 250 milio- nov za vojne stroške, 125 milijonov pa za gospodarske investicije.

**Mladoturška konferenca.**

Carigrad, 18. oktobra. Mlado- turška konferenca, ki se je vršila zadnje dni, se je izrekla za razširje- nje sultanovih suverenitetnih pravic. Sultan naj dobi pravico, razpusti zbornico, neodvisno od sklepov se- nata. Zbornici naj se vzame tudi možnost z izjavo nezadovoljnosti vreči vlado.

**Izmenjava ujetnikov.**

Carigrad, 18. oktobra. Izmenja- va vojnih ujetnikov se je danes pri- čela. Prvih 800 bolgarskih ujetnikov je že odšlo v Burgas.

## Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril-Metodovo družbo« Janko Premrov rač. nadsvetnik v Sa- rajevu 1071 K, nabral med tamošnjimi Slovenci.

Za »Vsedijaško podporno dru- šтво« prof. Rajko Perušek v Ljubljani 5 K in rodbina M. Klojučar tu 10 K. Skupaj 15 kron.

Za »Slovensko Sokolsko Zve- zo« s III. polno nabrali gg. Slava Klo-jučar in Marija Pirh 2940 K (i. s. so darovali: dr. J. Pipenbacher 5 K, Šetinc 1 K, Abulner 40 vin., J. Mač- kovšek 1 K, Dimnik 1 K, inž. Poženel 2 K, Neimenovan 3 K, Neimenovan 2 K, A. Hudovernik 4 K, dr. Pirč 3 K, dr. Ravnihar 5 K in Jos. Kosak 2 K.) Živeli nabiralci in darovalci!

**Sokolova jubilejna javna telovadba**

se ponovi

v nedeljo dne 19. t. m. ob 8. zvečer

pri znižani vstopnini.



## Poslano.\*)

Na članek »Akademiki, se jasni!« ki je izšel v zadnjih »Dolenjskih Novicah«, odgovorjamo samo na zadnji odstavek, — o duhovitosti cele notice se sploh ne izplača razglabljati: Dr. Ogrizek, ali sploh kdo od cenjenih Novičarjev naj se nekoliko ozre po zidovih novomeških hiš in zapazil bo gotovo še kak star lepak naše veselice, na katerem je debelo tiskano, da gre čisti dobiček za podporni društva na Dunaju, v Gradcu in Pragi in na katerem ne bo izsledil niti besede o kakih posebnih vsepodporniški dijaški akciji. Kakor smo naznačili po lepkih, tako smo tudi storili, poslali smo denar direktno omenjenim trem društvom. Kaj poreče k temu našemu koraku preljudo katoliško dijaštvo, nas nič ne briga. Boj kotirali ste našo prirediteljsko popolnoma, — zato se vam tudi ni treba vtičati v stvari, ki vam niso nič mar.

Glede drugih člankov, kot recimo »Krok & Co.« itd., pa svetujemo celi miserie plebi academicae, ki odлага svoje lastno blato na nedolžni papir »Dolenjskih Novic« in ga naprtuje drugim ljudem, naj ga drugi raje spusti z »Novicam« vred v edini prostor, kamor služijo in naj ne servira več svojih lastnih »duhovitih« odpadkov celi javnosti. Saj se razumemo, ne, gospodje profesorji, ki ste zamenjali svoje savanske trakove s škapulirji? Tudi mi postanemo lahko nesramni in zabeležimo v javnost lahko marsikatero zgodbo čestitih Novičarjev ne samo v okvirju »Krok & Co.«, ampak še marsikaj pikantnejšega, recimo: »Kako drži nekdanji zagriženi vodja Savanov dano službeno prisego!« itd. Na nesramnosti se odgovarja samo na ta način.

Novomeški visokošolci — prireditelji igre.

\* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

## Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:  
Dne 13. oktobra: Robert Kaiser, okrajni tajnik, 32 let.  
Dne 15. oktobra: Jožefa Perschler, žena železniškega delavca, 27 let. — Dr. Bela Spitzer, zobozdravnik, 41 let.

## Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:  
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

## Borzna poročila.

Ljubljanska

## „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 18. oktobra 1913.

| Maležbeni papirji.                     | Denar | Blagovna |
|----------------------------------------|-------|----------|
| 4% maleva renta . . . . .              | 80-20 | 80-40    |
| 4-2% srebrna renta . . . . .           | 83-70 | 83-90    |
| 4% avstr. krona renta . . . . .        | 80-75 | 80-95    |
| 4% ogr. . . . .                        | 80-15 | 80-35    |
| 4% kranjsko deželno posojilo . . . . . | —     | 94-50    |
| 4% k. o. češke dež. banke . . . . .    | 84—   | 85—      |

| Srečke.                           | 435—   | 445—   |
|-----------------------------------|--------|--------|
| Srečke iz 1. 1860 1/2 . . . . .   | 435—   | 445—   |
| „ „ 1864 . . . . .                | 694—   | 706—   |
| „ „ 1864 . . . . .                | 283—   | 293—   |
| „ „ zemeljske 1. izdaje . . . . . | 277-50 | 287-50 |
| „ „ „ 2. izdaje . . . . .         | 247-85 | 257-85 |
| „ „ ogrske hipotečne . . . . .    | 234-50 | 244-50 |
| „ „ „ 1. . . . .                  | 47—    | 485—   |
| „ „ „ 2. . . . .                  | 472—   | 482—   |
| „ „ „ 3. . . . .                  | 64—    | 68—    |
| „ „ „ 4. . . . .                  | 51-50  | 55-50  |
| „ „ „ 5. . . . .                  | 30—    | 34—    |
| „ „ „ 6. . . . .                  | 27—    | 31—    |
| „ „ „ 7. . . . .                  | 226—   | 229—   |

| Goldne.                              | 410—   | 412—   |
|--------------------------------------|--------|--------|
| Ljubljanske kreditne banke . . . . . | 410—   | 412—   |
| Avstr. kreditnega zavoda . . . . .   | 619-50 | 620-50 |
| Dunajske bančne družbe . . . . .     | 511-75 | 512-75 |
| Južne železnice . . . . .            | 109—   | 110—   |
| Državne železnice . . . . .          | 685-50 | 686-50 |
| Alpine-Montan . . . . .              | 834—   | 835—   |
| Češke sladkorne družbe . . . . .     | 331—   | 336—   |
| Zivnostenske banke . . . . .         | 264—   | 265—   |

| Valute.          | 11-44  | 11-49  |
|------------------|--------|--------|
| Cekini . . . . . | 11-44  | 11-49  |
| Marke . . . . .  | 117-85 | 118-15 |
| Franki . . . . . | 95-60  | 95-75  |
| Lire . . . . .   | 94-35  | 94-60  |
| Rubli . . . . .  | 253-62 | 254-62 |

## Zitne cene v Budimpešti.

Dne 18. oktobra 1913.

Termin.

|                                 |          |       |
|---------------------------------|----------|-------|
| Pšenica za april 1914 . . . . . | za 50 kg | 11-34 |
| Rž za april 1914 . . . . .      | za 50 kg | 8-86  |
| Oves za april 1914 . . . . .    | za 50 kg | 7-63  |
| Koruzi za maj 1914 . . . . .    | za 50 kg | 6-40  |

## Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji dnevni tlak 736 mm

| oktober | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v °C | Vetrovi    | Nebo       |
|---------|----------------|-----------------------|------------------|------------|------------|
| 17.     | 2. pop.        | 743-8                 | 12-1             | moč. jvzh. | pol oblak. |
|         | 9. zv.         | 744-1                 | 6-5              | sl. szah.  | jasno      |
| 18.     | 7. zj.         | 743-5                 | 0-0              | sl. vzhod  | megla      |

Srednja včerajšnja temperatura 7-2°, norm. 10-2°. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

## Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki se nam je izkazovalo ob smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga oz. očeta, tasta in starega očeta, gospoda

**Avgusta Schweigerja**

zobnega zdravnika, c. in kr. nižjega zdravnika v p., imetnika vojne kolajne itd.

izrekamo najpriskrnejšo zahvalo.

V Ljubljani, 18. oktobra 1913.

Rodbina Schweiger.

## Zahvala.

Za povodoma bridke izgube naše nepozabne soproge, matere, oziroma stare matere in tašče, gospe

**Marije Eržen**

izraženo sočutje, podaritev krasnih vencev in spremstvo na zadnji poti, zahvaljujemo se podpisani najsrčneje.

Blag. gosp. dr. Šavnika za njegovo skrb o boleznih rajne in preč. gospodu župniku Šarcu za njegovo naklonjenost izrekamo tem potom še posebno zahvalo.

Žalujoči ostali.

## Zahvala.

Podpisana se najiskreneje zahvaljujeva asistentu na ginekološkem oddelku gospodu dr. Fr. Peimkarju in drugim gg. zdravnikom za izredni trud pri težavi operaciji, dalje istakotako vsem čč. sestram in strežnicam, osobito Ivani in Ceciliji za ljubeznivo strežbo.

V Ljubljani, 18. oktobra 1913.

3745 Karol in Marija Puhar.

## Javen poziv.

S sodbo c. kr. okrožne kot porotne sodnje v Rudolfovem od 6. septembra 1902 je bil **Franc Francič** po domače Gartner, posestnik na Ratežu, občina Brusina na Kranjskem, spoznan krivim, da je umoril svojo ženo Ano Francič in obsojen na smrt. Francič je bil pomiloščen in mu je bila smrtna kazen izpremenjena v do smrtne ječe. Od tega časa živi v kaznilnici v Gradiški.

Franc Francič je naročil podpisani, da mu po možnosti doseže obnovitev postopanja. V obnovitvenem postopanju naj bi se dokazalo, da se je pokojna Ana Francič sama usmrtila. Da nabere potrebno novo gradivo za obnovitev postopanja, mudil se bode podpisani na Ratežu v soboto, dne 25. oktobra t. l. Vsled tega si dovoljuje podpisani v imenu svojega nesrečnega klienta prositi vse one, ki bi jim bilo kaj znanega o preteznem samomorilnem namenu pokojne Ane Francič, da se zgledajo dne 25. oktobra t. l. od 10. ure jutraj naprej v županskem uradu na Ratežu.

TRST, dne 14. oktobra 1913.

**Dr. Josip Mandič.**

## Zahvala.

Globoko ganjena ob bridki izgubi svojega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, preblagorodnega gospoda

**Matija Zittererja viteza de Casa Cavalchina**

c. kr. majorja v p.

viteza železne krone III. razreda z v. d., imetnika vojne in jubilejske kolajne, častniškega zaslužnega znaka, jubilejskega križca in papeške spominske kolajne iz leta 1849

se tem potom v lastnem in v imenu ostalih sorodnikov najtopleje in najvdaneje zahvaljujem za srčno sočutje med boleznijo in po smrti, za številno častno spremstvo dragega pokojnika na poslednje počivališče in za lepe darovane vence.

Zlasti sem dolžna zahvalo ekscelenci feldmaršallajntantu Kusmaneku, velikemu številu gg. štabnih in višjih častnikov, gdu. dež. sod. predsedniku Elsnerju, gdu. županu drju. Tavčarju, gdu. fin. prokuratorju drju. Pessiacku, gdu. ravnatelju vit. Grasselliju, gdu. ces. svetniku Rögerju, preč. gg. kanoniku Kržiču, župniku Vrhovniku in Barietu, vpok. gg. generalnemu majorju Riedlu, polkovniku Polajnerju in polkovniku Prašnikarju, slav. vojaškemu krajevnemu poveljstvu, naposled pa vsem, ki so preminulega spremili do groba.

V Ljubljani, 18. oktobra 1913.

Žalujoča soproga.

## Podjetje betonskih stavb

**Bratje Seravalli**

Kiparstvo:

Ljubljana, Slomškova ulica 19.

Telefon 251.

Tovarna umetnih kamnov:

Trst, via Fabio Severo 31.

Telefon 2332.

## Edini zastopniki na Kranjskem

za vsakovrstne mavčne plošče (Scaglioli-Bantafel) tvrdke Hönigsberg & Deutsch

ter

priznana strešno lepenko „Coriolit“

tvrdke Emil Kutzničky.

3750

## Šolske potrebščine



vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

**„Narodni knjigarni“**

Prešernova ulica št. 7.

## NARODNA TISKARNA

V LJUBLJANI

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, računov, jedilnih listov, mrtvaških listov, kuvert, vizitnic itd.

Istotam izhaja dnevnik „Slovenski Narod“, tednik „Slovenski Dom“ in mesečnik „Ljubljanski Zvon“.

Telefon šte. 85

Telefon šte. 85.

## Kava za 50% cenejša.

Amerikanska štedilna kava, jako vonjava, izdatna in v rabi varčna! 5 kg preizkusna vreča K 10— franko po povzetju. 3725

Vývoz kávy, Tiszabogdány 290.

Jako dober kratek 3743

## glasovir

se ceno prodaja

Stari trg št. 22/II. levo.

## Namizna jabolka

od 10 kg naprej po 12 do 40 v. kg razpošilja po povzetju 3738

And. Oset, pos. Tolsti vrh p. Guštanj, Kor.

Proda se

## 15 lepih konj

Več pove 3663

g. Sieber, Savska cesta 46, Zagreb.

## Stanovanje

z eno sobo, kuhinjo in pritlikinami, se odda s 1. novembrom t. l. na Tržaški cesti 41. (pritlikje desno).

Dobro ohranjeni rabljeni 3744

## pisalni stroji

kakor: Remington, Smith Bros, Shmith Premier, Urania, Empire, Fox itd.

so po nizki ceni naprodaj. The Oliver Trading Office, Ljubljana.

Pozor! Pozor!

Velika prvovrstna

## trgovina z meš. blagom

in moko, v najprometnejšem kraju tik Ljubljane, se odda takoj v najem, ali pa se sprejme 3747

## družabnik (kompanjon)

z gotovino K 5000— do K 10.000—, Pogoji jako ugodni. Letni promet detail K 180.000 do K 200.000. Vprašanja pod šifro „Prilika brez konkurence/3747“ na uprav. »Slov. Nar.« do 28. t. m.

## Antikvarično

se kupi:

Jurčič:

## Zbrani spisi

III., VIII. in XI. zv. — Ponudbe na

„Narodno knjigarno“

v Ljubljani.

## Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

**Kazenski zakon**

o hudoodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi največjimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; p. št. 6 K 20 vln.

Narodna knjigarna v Ljubljani.



# J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,  
platna ter manufaktur-  
:: nega blaga, ::

## Manufakturna trgovina

na debelo in drobno.  
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

### SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.  
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške  
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.  
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

### Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

### ključavničarstvo

### in zaloga štedilnikov

se nahaja:

535

Ambrožev trg številka 9.

Čipkasto blago, čipke, vložki, vezenja  
svila, posamentirja, gumbi, žaboti in vse druge modne  
potreščine za dame v obilni izbiri in dobrega okusa  
v modni trgovini za dame  
P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

### Kiša na prodaj

nova, v najboljšem stanju, pod jako  
ugodnimi pogoji — Poizve se  
v Sp. Šiški, Planinska cesta 268.

### August Repič

sodar v Ljubljani v Trnovem  
izdeluje in popravlja vsakovrstne

### sode

po najnižjih cenah. 3621  
Kupuje in prodaja stare vinske sode

### Moderna ročna dela in materijal

### M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd.  
Zgotovljene, pričete in predtiskane  
vezenine v največji izbiri. Predtiska-  
rija. Vezenje na roko. Tamburiranje.  
Plisiranje itd. Popolna zaloga telo-  
vadih oblek. — Zunanja naročila  
:: se izvršujejo točno in vestno. ::

### Na obroke zlata verižica



60 gramov težka, K 1400, me-  
talno 4 K. Prve vrste srebrna  
ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K.  
Pošilja se na vse strani. Kdor  
bi rad ceno kupil uro in veri-  
žico, naj piše takoli: R. Lechner,  
Breslava (Lundenburg) 299  
trgovina z zlatino.

### Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj-  
boljših pšenčnih mok in krmihi izdelkov  
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšenčnih  
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode  
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv  
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-  
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65  
v Ljubljani, Cerknici, Trnovem,  
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-  
dru, Spljetu, Ercegnovem, Kotoru,  
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,  
Inostu, Bolcanu in Tridentu.  
Brzo javi: Valični mlin, Kranj.

Kupujte in zahtevajte edino le

### CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slovi, zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica številka 41.

Slovenci pozor!

Slovenci pozor!

V najem se odda z novim letom 1914

## hotel z mesarijo

gospodarskim poslopljem in kegljiščem

v znanih toplicah na Spodnjem Stajerskem. Natančna pojasnila daje

Hranilnica in posojilnica v Dobrni pri Celju.

### 2 bencinova motorja 2

dobro ohranjena, eden za 15 konjskih  
sil, drugi za 8 konjskih sil močan, sta  
po jako nizki ceni na prodaj.

Motorja se vidita v obratu. — Naslov  
se izve v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.  
Juveli, zlatnina,  
srebrnina ter razne ure.



Popravila in  
nova dela po  
najnižji ceni.

Edina zaloga ur  
z znamko

„TUP“

Geniki zastoni.

Geniki zastoni.

### Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-  
seženi sodni cenilec. 234

Ljubljana, Wolfova ulica številka 3.

Specialna modna trgovina  
za gospode in dečke

### J. Kette

LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta številka 3.

Vedno najnovejši

klobuki,

cilindri,

čepice,

perilo,

kravate,

i. t. d.

od preproste do najfinejše izvršbe.



Pozor, vinski trgovci!

Zavoljo opustitve trgovine z vinom se  
ceno prodaja 3684

### hiša z velikim vrtom

in vinsko kletjo, prodajo se tudi vinski  
sodi in vsa vinska oprava. Vse  
blizu ljubljanskega kolodvora. Naslov  
v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

### Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in  
12 kron — vse vrste lasne pod-  
lage in mrežice — barva za lase  
in brado „Neril“ po 2 in 4 K —  
toaletne potreščine — lasulje,  
brade in druge potreščine za  
maskiranje, vse po zelo zmernih  
cenah priporočam

### Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo številka 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in  
okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

## Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica številka 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

430  
440

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

vseh vrst po dnevnem kurzu.



## Brzobjavne in pismene čestitke Ljubljanskemu Sokolu povodom petdesetletnice.

Slovenske.

Gorica. Goriški Sokol pošilja bratskemu društvu najiskrenejše čestitke. Sokol léti s krepkim razmahom svojih kril vzvišenim svojim ciljem nasproti, bodi nam tudi nadalje svetel vzor vztrajnosti in ljubezni do domovine. Bratski Na zdar. — Šapla, starosta.

Ptuj. V proslavo petdesetletnice kličemo bratskemu društvu krepki Na zdar. — Ptujski Sokol.

Braslovče. Neustrašenim narodnim braniteljem k polstoletju krepki Na zdar. — Sokol Braslovče.

Celje. Seme sokolske misli vsejano pred polstoletjem na dedno njivo slovensko se je razvilo v krepko drevo, ki kljubuje vsem viharjem in brani slovensko zemljopred uničevalno sapo. Slava očetu slovenskega Sokolstva. V duhu se raduje z vami zadržani Smrtnik.

Černice. Narodnim bojovníkom k petdesetletnici krepki Na zdar. — Sokol Černice.

Ormož. K polstoletnici bratske čestitke. — Sokol Ormož.

Sevnica. K petdesetletnici naše najiskrenejše bratske čestitke Na zdar. — Sevniki Sokol.

Celje. Petdesetletnici najiskrenejše čestitke. — Hinko Kadzuka.

Kostanjevica. Čestitka jubilaru, pozdrave navzočim Na zdar. — Sokol Kostanjevica.

Dob. Iz zdravstvenih ozirov mi ni mogoče slavnosti se udeležiti in kličem kot eden najstarejših Sokolov priščen Na zdar. — Ferdinand Souvan na Volčjem potoku.

Gorica. Zadržani udeležiti se vašega zgodovinsko pomembnega slavlja vam iz dna sokolskega srca čestitam k petdesetletnici in kličemo procvitaj in dvigaj se vzor slovenskega Sokolstva. — Predsedstvo goriške sokolske župe.

Dopisa sta prišla od Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani, podpisano od I. podpredsednika dr. Frana Windischerja in tajnika Frana Goloba, ter iz Prage od eksekutive narodno-radikalnega dijaštva.

Hrvaške in srbske.

Varaždin. Z dušo prisostvujemo vašemu jubileju in čestitamo Sokolu, ki ima za probujo slovenskega naroda in za njegovo narodno politiko velike zasluge. Naprej za sokolsko idejo in narodno samostalnost. Na zdar! — Dr. Pero Magdič, starešina varaždinskega Sokola.

Zagreb. Pol stoletja je minulo, odkar stoji mati slovenskega sokolstva na braniku narodnih idealov proti sovragom. Hrvaški Sokol v Zagrebu se pridružuje čestitkam cellega sokolskega in slovenskega sveta z željo, da doseže vaše delo zmago slovenski in sokolski misli. — Dr. Mazura, starešina.

Požega. Nemogoče nam je sodelovati pri proslavi petdesetletnice. Delimo z vami želje za napredek naroda in domovine. — Župa, Ibrsimović.

Zagreb. Povodom 50letnice srčno čestitamo in kličemo bratski zdravo! — Jasilacki, Hrv. Sokol Zagreb.

Belovar. Velepomembnemu slavlju srčno čestitamo in želimo bratskemu Sokolu vso srečo in napredek. Zdravo. — Hrv. sokolska župa Preradović.

Pazin. Srečno napredovanje. Bratski pozdrav! — Sokol Pazin.

Dubrovnik. Čestitajoč na tvojem sokolskem delu v polstoletju smo srbski in hrvaški Sokoli zedinjeni v eni četi, ki je najhujši naval nikdar ne bo razpršil. Želimo ti najboljši napredek v duhu edinstva na prvem zletu srbske primorske župe sestale srbske in hrvaške župe.

Kraljevica. Bratskemu društvu k današnjemu sijajnemu slavlju 50letnice pošilja bratski pozdrav Sokol Kraljevica.

Šibenik. Na redkem slavlju čestita z željo, da sokolska ideja čim prej združi vse brate na jugu. Za hrv. Kresimirovo župo dr. Krstelj.

Mostar. Pozdravljamo krasno slavlje bratskega nam Ljubljanskega Sokola, obžalujemo, da se ne moremo danes veseliti v vašem bratskem objemu ter vam kličemo zdravo in na svidenje ob letu. — Hrvaški Sokol.

Split. Povodom petdesetletnice osnutka prvega jugoslovanskega Sokola želimo gorskim Slovanom s

sokolskim poletom: Naprej k svobodi! Bratski Zdravo! — Tehnični odbor župe vojvode Hrvoja - Split.

Dubrovnik. Čestitamo k 50letnici. Želimo, da boš vodil nadalje slovensko Sokolstvo, da doseže cilj za slovenski in cel slovenski narod ter kličemo: Živio slov. Sokolstvo! — Župa Gundulić.

Split. Vaše veselje, ki velja pol stoletju narodne probude, naj nas čim tesneje združi, naj vznikne in se razvije edinstvo troimenega naroda. Zdravo dični slov. Sokoli! — Sokolska župa Vojvoda Hrvoja v Splitu. Starešina dr. Bulat, tajnik dr. Angielinović.

Hrvaške:

Split. S ponosom lahko gledate na svoje sokolsko delo. Hodite naprej še smejeje do idealnih modrin svobode in edinstva. — Hrvaški Sokol v Splitu.

Zagreb. Občudujemo vaše petdesetletno sokolsko in slovansko delo in želimo vam in celumu Slovanstvu boljšo bodočnost. Kličemo vam krepki Na zdar in Zdravo! — Obzor.

Zagreb. Predniku Hrv. Sokola v Zagrebu in predniku hrvaškega Sokolstva v obče kličem oduševljen Zdravo! — Dr. Franjo Bučar, starešina sokolske župe Fonove.

Divača. Povodom današnjega slavlja čestitamo želeč novih uspehov za čast Slovenstva in napredek sokolstva Sokol - Opatija in župa Vitezić.

Dopisa sta dospela od Hrvaškega Sokola v Karlovcu in dr. Božo Vinkovića v Karlovcu.

Poljska:

Lvov. Bratski vaši organizaciji pošilja na petdesetletnici srčne čestitke. — Poljska Sokolska zveza. — Fischer.

Češke:

Jičin. K slavlju polstoletnega obstoja bratski Na zdar! — Sokol Jičín.

Blansko. K petdesetletnemu uspešnemu delu kličo sokolski Na zdar! — Župa kralja Jurja.

Blansko. Više in više bratje, na najvišje mesto v drugih 50 let. Delajte v povzdigo svojega milega naroda. Bratski Na zdar! — Ferlić.

Orlice. K polstoletnici vaši pošiljam vam bratski pozdrav z željo, da dosežete mnogo uspeha v bodočnosti. Na zdar! — Za sokolsko župo Orličko. R. Petran, vadiatelj.

Kraljevski Gradec. Srčne pozdrave k petdesetletnici vam pošilja Sokol v Kraljevem Gradu.

Turnov. K petdesetletnici bratski pozdrav. daljšemu delovanju krepki Na zaar. nasprotnikom pogin. Brat Pečina.

Kutná Hora. Čestitke k polstoletju dela v blagor naroda in Slovanstva. Le korak za korakom naprej, da dosežete ideal sokolski. Naprej! Kličemo vam Na zdar! — Sokol kutnohlorski.

Dunaj. Gorki pozdrav k slavnosti končanega petdesetletnega dela za narod pošilja Dunajski Sokol.

Brno. K petdesetletnemu jubileju kličo Na zdar! Župa Rastislavova.

Brno. K današnjemu slavlju in nadaljnjemu delu Na zdar! Sokol Brno I.

Prostějov. K polstoletnemu uspešnemu delu gromovit bratski Na zdar! — Sokolska župa Prostějov.

Praga. K petdesetletnemu jubileju srčne čestitke Sokolu ljubljanskemu in celumu bratskemu narodu slovenskemu! Na zdar! Naprej! — Dr. Podlipný.

Kladno. K izredni slavnosti bratski pozdrav. — Sokolska župa Budečská.

Chrudim. K slavnosti petdesetletnice želimo s srčnim bratskim pozdravom in s polnim priznanjem storjenega vzornega sokolskega in narodnega dela Naprej! — Predsedstvo župe vzhodnočeške, starosta dr. Karel Pippich.

Praga. K 50letnici vašega društva pošiljam gorke pozdrave. Korakajte s čilim duhom pravega Sokolstva naprej, premagajte ovire na čast in blagor Sokolstva in vsega naroda. Naprej! Nazaj niti za korak. Čez ovire neprijateljev Slovanstva. Na zdar! — Župa Tyršova.

Benešov. K vaši petdesetletnici kličo vam bratski živeli in Na zdar! — Sokolska župa blaňická.

Dopisi so dospeli od Sokolske župe sredočeške na Kraljevih Vinogradih, Moravsko-šleške sokolske župe v Moraviški Ostravi, Sokolske župe Rokycanove v Hořovicích, Nižavstrijške sokolske župe na Du-

naju. Predsedstva sokolske župe v Žižkovu, Niž. Luž. in Sokolska župa Barakova v Karlinu.

Po zdravniških poročilih se pri revmatizmu, protinu in nevralgijah dobro obnaša za točno, bolečine tolažeče, za vsahavanje oteklin in zopetno premičnost členkov sredstvo Contrheuman iz lekarne B. Fragner v Pragi. Glej inserat. Ila.

### Idealen izdelek ribjega olja

Je in ostane že skoro 40 let slav. znana Scottova emulzija iz ribjega olja.

V tej emulziji obseženo najfinije ribje olje se na Scottov način razkroji v majhne kapljice in tako napravi lahko prebavno tudi za oslabljen organizem, da se tako vsak sestavni del tega bogatega živila dobro prebavi. Ako si še predučujemo, da je Scottova emulzija smetanasto sladka, pa lahko razumemo, da ta izdelek rado zavziva staro in mlado. — Biti pa mora pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici K 250. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vposiljati se v pisemnih namikah dobi od tvrdke SCOTT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list se pošlje poizkušnja d. kake lekarne.



### Sukna Humpolec, Češko.

Velika izbira. Vzorce na zahtevo franko. Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Izborno varstveno sredstvo

### MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina proti vsem infekcijskim boleznim; izvira iz čiste granitne skale.

Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno. Zaloge v Ljubljani: Mihele Kastner, Peter Lassnik in A. Sarabon



ta je naš pravi. Ki nas krepi, Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Varujte se

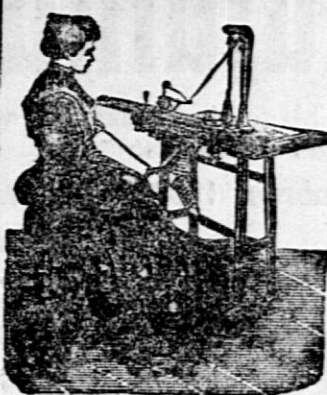
ponaredb,

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Resilijske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Svarilo pred ponaredbami.

# PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94 M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.



Franc Kos Ljubljana, Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Priznane najnižje cene!

1<sup>a</sup> perilo

za gospode, dame, in otroke.

Klobuki

Cepice

i. t. d.

1754

Priporoča se modna trgovina Peter Šterk Ljubljana, Stari trg 18.

Najmodernejšje

bluze, jutranje

: obleke.

Sportne jope in čepice za dame in otroke.

Vse potrebščine za šivilje. Postrežba solidna in točna.

Najnovejše v avtomobilni industriji je

## Ljudski avtomobil WANDERER

za trgovske svrhe in šport.

Najbolj ekonomični voz sedanosti, je ravnokar došel in

je vsakemu na ogled pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Za jesensko in zimsko sezono

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti

v kontekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko.



## ZIMSKO

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dokolenice, rokavice, gamaše, kožuhovalne čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebušogrelce, žlogrelce in druge predmete za gospode priporoča

modna trgovina za gospode

P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.



## Velik lokal

primeren za delavnico v Hiltserjevi ul. št. 12. poraben za vsako obrt, se odda takoj. 3732

:: Več se izve v trafiki istotam. ::

## Odvet. kandidat

če mogoče že s substitucijsko pravico, se išče.

Nastop lahko takoj. Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 3737

## Večja pisalna miza

(event, američanski sistem) dobro ohranjena se kupi takoj za kontor. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3728

## Prodajalna

za špecerijsko blago in mokarijo v Dravljah št. 86 s stanovanjem se daje s 1. novembrom 1913. v najem.

Zlglasiti se je pri Lovrencu Florjančiču na Poljanah, št. Vid nad Ljubljano.

## Jogurtove odvajalne tablete „AGRA“

zanesljivo in brez bolečin delujoče, obsegajo znameniti Maya-bacil, ki vse škodljive bakterije v črevesu hitro in zanesljivo pomori, česar ne doseže nobeno čistilno sredstvo. Skatljica s 50 tabletami K 3—. Jogurtove redilne tablete Agra, jogurtov ferment Agra, jogurtova redilna čokolada, jogurtovi redilni sladi, tekoči in suhi, največje redilnosti (zlasti za otroke) Nove vrste redilne soli, kefirjeve in kumisove tablete. Zahtevajte izrecno izdelke »Agra« z varstveno znamko „Agra“. Po poštni pošilja: Yoghurtwerk „Agra“ Graden, Postfach 45. 3734

## Novi praktični aparati za prodajanje

petroleja, bencina, špirta itd. s patentirano napravo za polnjenje in patentiranim merilnim steklom, ki samo odmeri željeno mero, avstr. merosodno potrjeno in ni treba več cimentirati. Preprosto, praktično, nepokončljivo. Zmanjšanje blaga in nevarnost ognja izključena.

Izpraznjevalce sodov

ki delajo do 100 litrov na minuto izdelujejo in dobavljajo najceneje tudi na mesečne obroke

Bratje A. in M. RINDL

Tešin, avstr. Slezija.

Ilustr. cenovniki zastoj.

## C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

prilaga svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

## Milijon konjskih odej po K 2.50.

Za izvoz na Balkan namenjene, pa zaradi ustavljenja vojne tu pridržane konjske odeje iz pristne brnske himalajske volne, torej neskončno tople in za zimo neuporabne, okoli 400 cm dolge in okoli 140 cm široke, sive, drap in rjave, z lepimi barvastimi bordurami, se prodajajo samo kratak čas za polovično izdelovalno ceno, komad samo po K 2.50. Te zimske konjske odeje so vredne dvojnega denarja in se dobivajo pri meni, samo dokler bo kaj zaloge po 3731 nastopnih senzacijskih cenah:

1 zimska konjska odeja stane samo . . . K 2.50

3 zimske konjske odeje stanejo samo . . . » 7.25

6 zimskih konjskih odej stane samo . . . » 14.—

Mo povzetju prodaja samo:

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-23.

Vsled sklepa upniškega odbora z dne 16. oktobra 1913

potrjenega po konkurznem sodišču se bode

vsa zaloga trgovine

## Fr. Igliča

v Ljubljani, Mestni trg št. 11,

obstoječa iz vsakovrstnega papirja, zvezkov, pisalnih potrebnin, razglednic, šolskih torbic in kovčkov, molitvenikov, galanterijskega blaga vsake vrste, igralnih kart, trgovskih in kopirnih knjig, nagrobnih vencev itd. prodajala do popolnega izčrpanja

odslej pod tvorniško ceno.

Ugodna prilika za manjše trgovce za cen nakup potrebnin, kakor tudi za širše občinstvo!

Dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani, kot upravitelj konkurzne mase.

Kako se popolnoma lahko ozdravi pljučne bolezni, dušični kašelj, naduha sporočim vsakomur zastoj. Pošljite frankirano kuverto za odgovor na gospo A. Kryzek, Vrbovice, Borovnkova ulica pri Pragi, Češko. 3719

## Stanovanje

z dvema, tremi, štirimi sobami in kuhinjo, se nanovo za november odda.

Kopališka ulica št. 12.

## Sortirarice se iščejo

za papirno tovarno na Nemško.

Naslov pove upravništvu »Slov. Nar.« 3729

Sprejme se 3737

## učenko

za manufakturno trgovino. Več pri g. Štefanu Štekar, Ajdovščina.

Prodajo se dobro ohranjeni

## Vinski sodi

ki drže 100 do 650 l. 3717

na Rimski cesti št. 11.

## Mesar

z lastno koncesijo, četudi oženjen, dobi v prometnem kraju primerne prostore za tri leta brezplačno. Naslov se izve pri upravništvu »Slovenskega Naroda«. 360

Dobra, resna moč v špecerijski stroki se sprejme takoj kot

## potnik za Kranjsko

Ponudbe z zahtevo plače pod šifro: »Agilen/3720« na uprav. »Sl. Naroda«.

## Stenografa

ozlroma stenografino,

ki zna slovensko in nemško stenografijo ter strojepisje,

sprejme takoj ali pozneje pisarna dr. F. Müller, odvetnik v Celovcu.

Ponudbe s sliko. 3661

Razpošiljam gratis in franko vsakomur svoj glavni katalog o dobro izdanih žepnih urah modernih budilkah in stenskih urah, zlatnini in srebrnini, glasbenem, manufakturnem, jeklenem in usnjatem blagu, gospodinjstvih, toaletnih predmetih, orožju itd. in je priporočati, da ga ob potrebi naročite po dopisnici. — G. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu 439 (Češko).

Pristna švicarska nikljasta remontoarka na sidro sistem Roskopatent K 5—. Registr. nikljasta remontoarka na sidro »Adler-Roskopf« K 7—. Pristna srebrna remontoarka odprta K 8.40. Brez rizika! Zamenja dovoljena ali denar nazaj

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

## STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

—

Namesto za K 106—za K 56—

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“

ki se gonijo z nogo z eleg. omarico in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev »Ringschiff« »Central-Bobbine« za domačo rabo in za rokodelce po cenah na debelo.

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23/III.

Ceniki gratis in franko. — Hrvaška korespondenca. 3709

## Deželni pridelki.

Za provizijsko prodajanje

krompirja, fižola, prešanega sena, jaje itd.

se priporoča 3739

Ivan Henrik Pohly, agentura, Trst, Via Rossetti 41.

Pozor!

Vile, stanovanjske hiše, stavbne parcele

v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo: 3936

Valentin Accetto, Kolodvorska ulica št. 8.

## Mizarska obrt!

J. Repše & Fr. Bezljaj

Kolodvorska ulica št. 6 v Ljubljani

vljudno naznanjati, da sta prevzela prejšnjo 3730

## mizarsko obrt R. Pazzerja

ter se p. n. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, posebno pohištvo od preproste do najfinejše izvršitve najtopleje priporoča.

Trudila se bodeva vsega postreči točno in z zmernimi cenami.

V izogib pomotam si usojamo p. n. občinstvu vljudno naznanjati, da se

dobivajo naši fabrikati

gramofonskih in zonofonskih

== plošč ==

ter originalnih

gramofonskih aparatov

s svetovnoslavno varstveno znamko



== samo in edino ==

pri našem

oficialnem prodajališču

A. RASBERGER, Ljubljana,

Sodna ulica št. 5 (poleg c. kr. justične palače).

Kataloge in cenovnike o naših izdelkih daje radevoljno naše prodajališče gratis in franko. 3740

Avstr. gramofonska družba z o. z., Dunaj.



## Hrvatski narodni dobrotnik.

V torek so izročili materi zemlji v Karlovcu prah velikega hrvatskega rodoljuba in narodnega dobrotnika dr. Ivana Banjavčiča, ki je umrl v Heidelbergu na Nemškem, kamor je šel iskat zadnjega leka proti smrtonosni bolezni.

Pogreb je bil veličasten, kakršnega Karlovec še ni videl. Na tisoče naroda hrvatskega, množica hrvatske inteligence in zastopniki vseh hrvatskih kulturnih ustanov so prihiteli v Karlovec, da izkažejo zadnjo čast možu, ki je vse imetje, ki si ga je v življenju s trdom in delom in z mravljinjsko marljivostjo prištel, položil na oltar domovine.

Ob odprtem grobu pokojnikovega so govorili: Cezar Akačič v imenu Starčevićove stranke prava, kateri je pokojnik pripadal, dr. Oton Kučera v imenu »Matica Hrvatske«, kateri je pokojnik sporočil polovico svojega imetka, profesor Vekoslav Spinčić v imenu »Družbe sv. Cirila in Metoda« za Istro, kateri je dr. Banjavčič zapustil drugi del svojega imetja, in v imenu jastrebarskega okraja, ki ga je pokojnik zastopal v saboru, župnik Stjepan Huze.

Kakor smo že gori omenili, je pokojni dr. Ivan Banjavčič vse svoje imetje volil v narodne, prosvetne in dobrotne namene.

V svoji oporoki, ki jo je napisal dne 15. novembra 1908, je odredil:

1. Obresti od glavnice po 30.000 kron naj uživajo pokojnikove sestre in njih otroci do smrti. Kasneje naj uživata dohodke iz te glavnice dva dijaka iz Barilovića, kjer je bil pokojnik doma, ki obiskujeta kako srednjo ali visoko šolo.

2. Vsaki pokojnikovi sestri se naj pol leta po njejovi smrti izplača 500 K za nakup potrebne živine.

3. Izplačajo se naj ti-le legati:

Ljudski šoli v Leskovcu 1200 K, šolam v Turnju, Hrmetiću in Jelši po 1000 K in šoli v Cerovcu 500 kron; dohodki teh glavnice naj se porabijo na vsaki šoli kot nagrada dvema učencema, ki se najbolje učita in sta najboljša v hrvatskem jeziku;

cerkvam: v Leskovcu 500 K, v Dubovcu 400 K, v Cerovcu 300 K in v Karlovcu 400 K — za čitanje posmrtnih maš;

društvu sv. Cirila in Metoda za podporo gimnazijcev v Karlovcu 600 K, društvu sv. Vekoslava v Karlovcu 500 K, hrvatskim dijaškim društvom na Dunaju, v Pragi, v Gradcu in Inomostu po 400 K, starinskemu društvu v Kninu 300 K, društvu »Bihac« za preiskovanje hrvatske zgodovine 500 K, vseučiliški mizi v Zagrebu 2000 K, gasilnemu društvu v Karlovcu 600 K, pevskima društvoma »Zori« in »Nadi« po 400 kron, tamburaškemu društvu 200 K, telovadnemu društvu Sokol v Karlovcu 400 K, ljudski knjižnici v Karlovcu 300 K in gasilnemu društvu v Koprivnici 300 kron.

4. Vsota 10.000 kron naj pripade društvu »Sv. Jeronima« (enako naši Mohorjevi družbi), dohodke tega zaklada pa naj porabi kot nagrado najboljšemu pisatelju v narodno-gospodarskih vprašanjih.

5. Obresti glavnice 10.000 kron se naj porabijo vsako leto kot nagrada dvema kmetoma iz Barilovića, ki sta najbolj napredna in sadjarstva in v živini.

6. Vsem kmetskim klijentom pokojnikovi so njihovi dolgov na odvetniških stroških odpusteni.

7. Vse imetje, ki preostane po teh izplačilih, pripade v enakih delih »Družbi sv. Cirila in Metoda« za Istro in »Matici Hrvatska«. »Matica« naj iz dohodkov pripade ji glavnice izplačuje nagrade najboljšim hrvatskim pisateljem. — Za izvršitev svojih oporok je pokojnik imenoval svojega prijatelja Zvonimira Zepića, ako bi pa ta ne mogel, pa bivšega poslanca Stjepana Zagorca.

Premoženje pokojnikovo se ceni nad 300.000 kron, in čisto gotovo je, da bosta »Družba sv. Cirila in Metoda« in »Matica Hrvatska« dobili vsaka nad 100.000 kron!

Našim Pollakom, Kotnikom, Vilharjem, Fabjančičem in Babičem se je pridružil v Hrvatih dr. Ivan Banjavčič. Temu hrvatskemu narodnemu dobrotniku tudi med Slovenci slava in večen spomin!

## Jeseniške novice.

Veliko polomijo so doživeli naši klerikali minul nedeljo s »Slov. stražo«. V »Slovenca« so vpili, da morajo razobesiti zastave, da mora raz vsako hišo plapolati trobojnica. Ljudje so pa vedeli, da onečajo slovensko trobojnik, če jo razobesijo na čast redkim došlecem na glavno skupščino »Slovenske straže«. Da bi vsaj malo zakrili svojo blamažo, so morali uslužbenci jeseniške občine, ki jih plačujejo nek-

ričalci, tekati od hiše do hiše, kot bi se zgodila velika nesreča, in v županovnem imenu terorizirati hišne posestnike, da naj razobesijo zastave v čast klerikalnim poslanca, torej ne v čast došlemu ljudstvu! A ljudje se še zmenili niso za županovo grožnje ter pustili počivati zastave v podstrešjih.

**Zalostno je kupal župan**, obdan od svojega štaba, iz svoje oštarije. Jezno je pošiljal občinske uslužbenke in svoje vajence zopet od hiše do hiše, pa vedno še zaman. Okoli pol dne se je »očukil« sam ter letal in prosil za žive in mrtve, naj razobesijo zastave. Usmilili so se ga res somišljeniki in nekaj omahljivcev. Na Jesenicah je izobesilo le devet posestnikov zastave. Poleg tega so visele zastave le še na občini, šoli in farovžu. Na Savi je bila pa polomija še večja. Tam vsega skupaj, z okrašenim klerikalnim domom vred ni bilo devet zastav.

**Domačini so pokazali s tem**, da jim je dovolj Skubicev in Čebuljev, da so sili njihove komande do grla. Udeležnikov ni nihče pozdravljaj, ni bilo niti najmanjšega navdušenja. — Udeleženci so se čudili, da se ni nihče zanje zmenil in so z neprijetno zavestjo, da niso prišli na navdušeno narodno zborovanje, ampak na pogrebščino svoje lastne stranke, zapustili Jesenice.

**Udeležba je bila od vnanjih zelo pičila.** Če bi domači duhovniki ne prignali domačinov, bi bila dvorana ravno desetkrat prevelika. Glavna točka dnevnega reda je bila jed in pijača. Na ta način so torej udeležniki pridno reševali slovensko domovino in mili naš narod v gostilniških prostorih klerikalnega konsumnega društva.

**Nezgode v tovarni.** Tovarniški delavec France Preželj je prišel z levo roko med odbijanje premikajočih se vagonov in je zadobil težko poškodbo na roki. V torek je prijel stroj 70letnega tovarniškega delavca Fr. Zadnika ter mu je levo roko dvakrat zlomil; poškodovan je tudi na očesu. Pretečeno soboto se je ponorečil delavec v kamnolomu pri Sv. Križu Valentin Smolej s tem, da je pred Kopačarjevo gostilno tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo. Ponorečene delavce so prepeljali v tovarniško bolnico. Takoj nato je pa neki delavec sam v bolnico prišel, ker si je pri domačem delu odsekal srednji prst.

**Žena moža z nožem zabodla.** V soboto zvečer sta zakonska Franc Peter, strojevodja c. kr. državne železnice na Jesenicah, in njegova boljša zakonska polovica popivala po raznih gostilnah. Ker sta bila že oba precej židane volje, sta jo proti domu odkurila. Prišedši domu, je hotela žena skuhati še črno kavo in radi tega zakurila v štedilniku. Ko je z velikim kuhinjskim nožem pripravljala drva, jo je začel mož pitati z raznimi grdimi priimki in se pri tem seveda tudi ni izognil besede »k...«. Raztogotena je žena zasadila možu nož tako globoko v hrbet, da je mož v pljučih smrtno ranjen in skoraj gotovo ne bode več okrevaj. Ker je njegovo stanje jako slabo, ga niso mogli prepeljati v bolnico. Ostal je v domači oskrbi.

**Narodno zdravilo.** Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepujoče, kot mazilo dobro znano »Molovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštne povzetji razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 33

Proti 22

**zobobol in gnjilobi zob**  
izborno deluje dobro znana  
**antiseptična**

**Melusine ustna**  
**in zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje  
neprijetno sapo iz ust.  
1 steklenica z navodilom 1 krono.  
Deželna lekarna Milana Leusteka  
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1  
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.  
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani  
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne  
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!  
Prosim vlijudno, pošljite mi zopet  
tri steklenice Vaše izborno delujoče  
antiseptične melusine-ustne zobne  
vode, katera je neprekosljivo sredstvo  
zoper zobobol, utrja dlesno in od-  
stranja neprijetno sapo iz ust. Za  
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom  
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem  
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

## A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.  
**Velika zaloga obuval**

lastnega izdelka za dame, gospode  
in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in  
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in  
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj  
se blagoviti vzorce poslati. 40

Pozor!

**Drože (Presperm)**

Pozor!

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem  
preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na  
Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno  
silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez  
konkurence po nizkih cenah in z najboljšim  
blagom. — Opozorjam pa, da moje materične  
drože so za 50%, boljše od vsakih spiritalnih  
drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato  
jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s  
spoštovanjem

**Makso Zaloker**  
tovarnar drož 3627  
v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

□□□□□□□□□□



**Josip Stupica**

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

**konjskih oprav**

— krasno opremljene —

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-

ne: ščine, že obrabljene vozove in

konjske oprave.

□□□□□□□□□□

**Jos. Rojina**  
**modni atelije**

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Najnovejši londonski kroj.

Pristno angleško blago.

Elegantna izdelava.

Točno in solidno.

**Specialna trgovina**

finih

**ročnih del**  
**TONI JAGER**

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Originalni

**starokranjski vzorci**

porabljeni v usnjati aplikaciji na

blazinah, torbah in pasovih.

Kot specialiteta samo pri meni.

## Špecerijska trgovina

dobro idoča, se išče v Ljubljani ali več-  
jem kraju na deželi. — Poudbe „I. K.  
10“ na upravnishvo »Slov. Naroda«



**Kdo hoče**

**uro zastonj!**

Da svoje izborne ure  
vdomačimo povsod, razdelimo 5000  
ur zastonj. Pošljite svoj natančni  
naslov samo na dopisnici na tvornico ur  
**Jakob König, Dunaj III/2.**  
Postamt 45, Fach Nr. 362.

**Za ohranitev**

**zdravega želodca**

za podpiranje in uravnavo prebave za od-  
stranitev škodljivega zažatjenja, kate-  
rega posledica so mnoge bolezni, vedno  
učinknje jako dobrodejno

**dr. Rose balzam za želodec**

Znane posledice nezmernosti, napačne  
diete, prehlajenja in telesna zaprtja n.  
pr. vzpehavanje, gorečica, napenjanje,  
tvoritev kisline, čut polnosti in krčne  
bolečine se omiljujejo in odstranijo in  
tako zabrani razvitek težkih in dol-  
gotrajnih bolezni.

**svarilo!**

Vsi deli embalaže nosi-  
jo zak. vpisano znamko.  
Nikjer si ne dajte vsi-  
liti nadomestil.

**Glavna zaloga**

**B. FRAGNER** c. in kr. dvorni dobavitelj le-  
karni pri „Črnom orlu“, Praga  
Mala strana, št. 203. ogel Nerudove ulice

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Velika steklenica 2 K. — Mala stek-  
lenica 1 K. — Po pošti ako pošljete  
naprej 1 K 50 vin. dobite eno malo  
steklenico, za 2 K 80 vin. eno veliko,  
za 4 K 70 h dve veliki steklenici, za  
8 K štiri velike steklenice, za 22 K  
pa 14 velikih steklenic franko. Za-  
loga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Najboljši češki nakupni vir.

**Ceno posteljno perje!**



1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prama  
polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K;  
kg velefinnega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg ruha,  
sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K.  
Naročila od 5 kg naprej franko.

S. Benisch

iz gostonitega rdečega, mo-

nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60

cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol

puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,

3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglav-

nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,

črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,

od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. —

Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

iz gostonitega rdečega, mo-

draga, belega ali rumenega

svetiljke, jasno sveteče, kompletne po K 2.—,

2-40, 2-80. — Električne ročne svetiljke v

kovinskih škatljah po K 4.— in 5.—. Hišne

svetiljke v leseni skrinjici K 4-50.

**Acetilenske ročne svetiljke**

iz medi, ponikljane, prav stanovitne, ki se porabi za visečo

ali namizno svetiljko K 4.—, 5.—, 6.—. Po povzetju razpošilja

**A. Weissberg,** razpošiljalnica Dunaj II, Untere Donaustr. 23, III.

Hrvaška korespondenca.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

## Mlad trgovski sotrudnik

išče službe v trgovino z meš. blagom,  
najraje kje na deželi. — Naslov povs  
upr. »Sl. Nar.« pod „100 Mlad trg-  
sotrudnik“. 3670

**Za krojaško obrt sprejme**  
**2 učenca**

s primerno šolsko predizobrazbo

Jos. Rojina v Ljubljani, Franca Jožefa cesta 3.

3628

**Razpis.**

Okrajna bolniška blagajna v Lju-  
tomeru išče

**knjigovodja**

Prošnje z dokazili o postavno zahteva-  
ni usposobljenosti v knjigovodstvu, so  
vložiti do 1. novembra 1913. pri na-  
čelniku g. Francetu Vrtnjak v Klju-  
čarovic, pošta Križevci. Plačata po  
dogovoril 3683

Ljutomer, dne 14. oktobra 1913.

Okrajna bolniška blagajna.

3567

**Čreva**

Dovoljujem si slav. občinstvu vljudno  
naznaniti, da imam tudi letos vseh vrst  
pristnih črev v zalogi

za izdelovanje vsakovrstnih klobas.

Opozorjati pa moram slav. občinstvo  
pred nakupom črev od raznih baran-  
tavev po deželi, ki prodajajo staro,  
preležano ter od moljev snedeno blago.  
Blago se pošilja na zahtevo vedno  
točno na drobno in debelo po pri-  
mernih cenah.

:: Z odličnim spoštovanjem se priporoča ::

snatilec črev

**Josip Bergman,**

Ljubljana, Poljanska cesta št. 87.





## Model (moški akt)

za prilično 10 ur na teden 3654  
išče c. kr. drž. obrtna šola v Ljubljani.  
Zglasiti se je pri šolskem ravnateljstvu.

### Ali ste oženjeni?



Potem zahtevajte **NOVE**  
vzorke 3 za 1 K, 6 za  
1 K 80 h, 12 za K, 3-42  
ilustrovan cenovnik i,  
zdravniški nasveti  
gratis in franko (zaprt-  
30 h). — **I. Singer**  
higienična manu-  
faktura, Dunaj I.  
Wiesingerstr. 8 F

## Nosna rdečica

kožne hibe, solne pege,  
ogrci, raskava, ordečela  
in razpokana koža ter  
druge napake polti, izginejo takoj,  
edino in samo z desetletja preiskušeno  
in od strokovnjakov sijajno potrjeno in  
oblastveno za neškodljivo preiskano  
793 **dr. A. Rixa**

### pasta Pompadour.

Ob neučinkovanju denar nazaj.  
Poizkusni lonček K 1— večji lonček  
K 3—. Kosmetikum dr. A. Rixa laborato-  
rij na Dunaju IX., Berggasse 17/E. —  
Zaloge v Ljubljani lekarna pri »Zlatem  
jelenu« parfumerija A. Kanc, drogerija  
»Adrija« (Cvančara).

### Pozor kolesarji!



**Namesto K 120  
samo kron 80.**

• Franko na vsako  
postajo.

V reklamne namene razpošljem 200 novih sve-  
tovno znamenitih **graških** dvokoles model  
1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem  
namesto za K 120, za 80 K. Stropnim prostim  
tekom K 95— s poštino vred. Ze rabljena  
kolesa od K 40— naprej. Nova čvrsta guma  
po K 5—, 6—, 7—, 8—, zračne cevi po  
K 3—, 4—, 5—. Svetiljke, zvonci, pedali in  
vsa ostala pritrdila po cenah na debelo. Po-  
pravila, emaliranje in ponikanje v lastni de-  
javni hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju  
Na dvokolesa naplačila K 20—. Plačevanje na  
obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko.  
Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev  
**A. Weissberg, Dunaj II.**  
Untere Donaustrasse šteč. 23/III.

### Milijoni rabijo proti

## kašlju

hripavosti, kataru in zasle-  
zenju, krčnemu in oslovske-  
mu kašlju, nego slastne

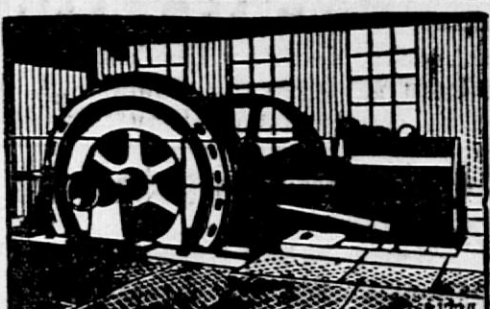
**Kaiserjeve**  
**prsne karamele**  
s »tremi jelkami«

**6050** not. poverjenih  
izpričeval od  
zdravnikov in  
zasebnikov za-  
jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni  
in slastni bonboni. 1562

Zavitek 20 in 40 vin. škatlja  
60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, le-  
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna le-  
karna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni.  
Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-  
gerija. B. Cvančara, drogerija »Adrija«.  
Daniel Pire, lekarna Adria. J. Bergmann, le-  
karna. Novo mesto. C. Andrijašič, lek. Postojna.  
Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,  
lekarnav Sk. Loka. Mg. Ph. B. Lavicka, lekarna.  
Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.  
V. Arko, trgovce. Senožec. Jos. Rudolf, drog.  
Litija. J. Kandušar, trg Mengeš. Jos. Ancik, le-  
karna v Ribnici. J. R. Hočevnar, lek. na Vrhniki

Podružnica: DUNAJ VIII., Landgasse 9.  
Naslov za hrzeljavke: Landstraße Dunaj.  
Telefon Interurb.



Lanzove vročeparne ventilne lokomotive s  
direktno pripojenim dinamom.

:: HENRIK :: **LANZ** MANNHEIM

## LOKOMOBILE

Z VENTILNIM KRMILOM „SISTEM LENTZ“

ZA VROČO PARO NAJBOLJ PRIPRAVEN OBRATNI STROJ  
PREPROSTA STREŽBA. — DELA DO 1000 HP.  
NAJVEČJA ŠTEDLJIVOST. NAJVEČJA ŠTEDLJIVOST.  
LETNEGA IZDELKA ČEZ 2000 LOKOMOBIL.  
OBISK INŽENIRJA IN PONUDBA BREZPLAČNO.

## Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

## BLAIMSCHINA

# UNIKUM

## MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše go-  
veje obistne toščice z visoko  
pasterizirano smetano, ima torej **največjo re-  
dino vrednost** in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego **najčistiši  
naravni izdelek.**

„UNIKUM“ je **50%** cenejši od na-  
ga 50% v adnega presnega  
masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

**SAMO BLAIMSCHINOV**

„UNIKUM“ je resnično **edino** in  
pravo nadomestilo za  
presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano  
izdelovanje

**BLAIMSCHINA „UNIKUM“**  
je varovano s stalno državno kontrolo in je to  
razvidno na vsakem zavitku.

### Cenjena gospodinja!

:- Ne dajte se torej **begati** od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za :-

**pečenje**

**praženje**

**kuhanje**

**maslen kruh**

samo  
**BLAIMSCHINA „UNIKUM“ MARGARINO**

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

**Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.**

## Restavracija

v najlepšem in prometnem kraju mesta  
Gradec, shajališče večine graške slov.  
inteligence s stalnimi gosti 3687  
se da s 1. ali 10. novembrom z ugodnimi pogoji v najem.  
Inventar zraven. Ponudbe pod „Kav-  
olja 500“, pošta Cven, Štajersko.

Prodasta se v Ronkih pri Tržiču

(Montalcono) in Gorici 3671

## dve hiši

s hlevom, velikim skladiščem in  
prostorom primernim za tovarno  
v obsegu 3000 m<sup>2</sup> skoro v sredi vasi  
primernim za skladišče, trgovino ali  
sploh za industrijo. Posedstvo je odda-  
ljeno 5 minut od južne železnice na  
eni in toliko na drugi strani od drž. želez-  
nice. Od Tržica, kjer je središče industrije  
je oddaljeno dva km. Cena po dogovoru.

**Posedstvo** v izmeri 25.000 m<sup>2</sup> pri  
pravno za veliko indu-  
strijo tudi sredi vasi z velikim prost-  
rom na trgu, kjer je hiša in hlev.  
Pripravno za industrijo. Cena 130.000  
K za obe posesti. Proda se tudi vsako  
posebej. Pojasnila daje naravnost gosp.

**G. Olivetti, farmacist v Ron-  
kih pri Tržiču, Primorsko.**

## Radi prevelike zaloge gramofonskih plošč

oddajam nekatere  
**po 1 krono komad.**  
Plošče so garantirane nove in  
stanejo drugače **komad 4 krone.**  
**Najnovejša Zonofon plošče, slo-  
venske, lepe koračnice, valjčki,  
kupleti itd. komad samo  
K 1-80.**

Najkulantnejša zamen-  
java starih obrabljenih  
:: plošč. ::  
Ze rabljeni  
godbeni automati  
se prodajo pod ugod-  
nimi pogoji.

**Gramofon atelije**  
**A. Rasberger, Ljubljana**

Sodna ulica šteč. 5. poleg c. kr. dež. sodnije



130 lastnih prodajališč.

# NAŠA OBUTEV

uživa svetovni sloves

zaradi odlične kakovosti kljub nedosežno nizkim cenam.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji.

Jovarniška zaloge čevljev znamka **A. F. C. G. Josip Hočevnar**

**Prodajalnica: Ljubljana,  
Stritarjeva ulica šteč. 9.**

Ilustrirani ceniki franko in zastoj.

3125



20.000 parov na teden.  
1200 delavcev in nastavljenecov.

## Več tisoč

## Več tisoč

pletenih jopic v vseh barvah, posebno sivih poprej K 16— sedaj K 8—;

moških klobukov vsakovrstnih fason poprej K 6— sedaj K 3—;

klobukov za dečke poprej K 4— sedaj K 2—;

klobukov za otroke poprej K 2— sedaj K 1—.

Največja izbira dežnih plaščev za dame in gospode poprej K 20—, 30— sedaj K 14—

**Radi ogromne zaloge zimske konfekcije oddajam blago  
za polovično ceno**

**Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.**



Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

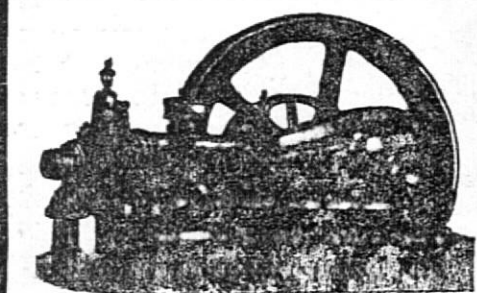
priloga po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauser“ in „Bayard“ samokresni najbogatejša izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinaice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

## Mi hranimo

ne da bi si kaj odrekli

ako pijemo namesto zdravju škodljive zrnate kave idealni, slastni nadomestek za kavo „**ROGGKAFFOL**“.

Močan kavni okus, slastno, cenó. 5 kg franko po povzetju K 4:30. V vsakem zavitku namesto pogosto nič vrednih pridakov dragocena novost „**Roggkaffol**“ tvornice živil, Trutnov (Trautenau) odd. 9. 3529

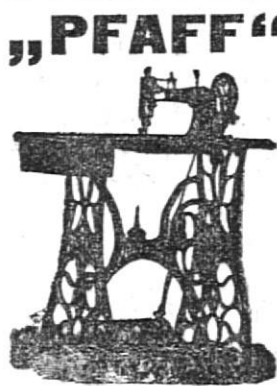


## Emanuel & Oskar Kraus

Trst, Via S. Nicolò št. 2.

Tehnična pisarna.

Uredba popolnih Industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile. Glavno zastopstvo dražanske tvornice plinovih motorjev prej Morio Kille v Draždanah. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in plin. Čez 10 000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Stroji za opokarnice vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolf Aldinger v Obertürkheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne žage, vrtni in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za brušenje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtni stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — Proračuni, ponudbe in tehnične informacije zastoj in poštne prosto. 2684



„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

**PFAFFOV STROJ**

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfafl“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor Waffenrad, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trditvi:

**Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.**

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

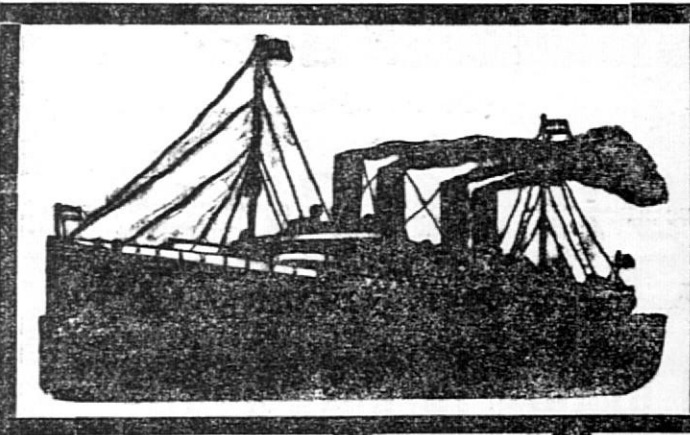
## Peter Lassnik

najstarejša in najsolidnejša trgovina v Ljubljani  
priporoča svojo 3019

**vedno svežo zalogo špecerijskega blaga**  
**ter raznovrstne vedno sveže mineralne vode.**

Najnižje cene, točna ter strogo solidna postrežba!

Peter Lassnik, Ljubljana, Marijin trg — Wolfova ulica.



Najhitrejša  
in najsigurnejša  
vožnja

**v Ameriko**

je z ekspresnimi cesarskimi brzoparniki:  
„Kaiser Wilhelm II.“,  
„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,  
„Kronprinz Wilhelm“, „Kronprinzessin Cecilie“, in z največjimi brzoparniki  
„Prinz Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

**Vožnja 5 do 6 dni!**

Posebno opozarjam na novo vpeljene kajute (kabine). — III. razr. I V teh je prostora za 2—4—6 oseb, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih dvoranah ob pograničnih mizah izborno hrano. Na razpolago imajo poleg družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in četrtek. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v pristanišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za te parnike, kakor tudi za vse proge ameriških železnic pri

**EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35**

nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tišlerju“. Izdajanje vozniških listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.



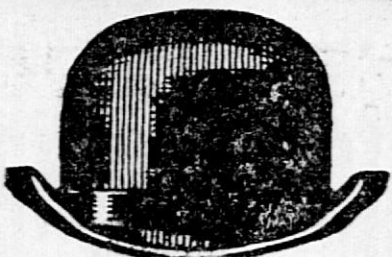
**Štampilije**

vsch vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj kavčkovih štampilij

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.  
Ceniki franko. Ceniki franko.



**Blaž Jesenko**

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

**klobuke**

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Popravila in preobleke  
: točno in ceno. :



Najcenejše

**dežnike**  
**in solnčnike**

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

**Jos. Vidmar**

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

**Teodor Korn**

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Ratschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Miša in kuhinjska oprava. Posteljena posoda. Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

**F.K. Kaiser, puškar**

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6



priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi

umetniški ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

**70 h 1/2 kg sivega posteljnega perja.**

K 2:50 zglavnica s perjem.

**K 7— pernica, 118—150 cm dolga.**

**K 9— pernica, 118—180 cm dolga,**

polnjena z zajamčeno novim perjem, brez prahu.

**Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 11/S.**

Vedno velika zaloga klobukov in čepic lastnega izdelka.

Kupuje kože vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje

kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov, V zalogi ima vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah. 3369

**J. Wanek, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.**



**POZOR!**

**POZOR! NA OBROKE! BERITE!** Prva, največja, najstarejša in najsposobnejša slovenska trdnica in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

**ALFONZ BREZNIK**

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodnje

»Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :



Klavirji, pianini in harmoniji najslovičnejših svetovnih trdk Bösendorfer, Rudolff (ne Anton) Stelzhammer, (najboljši : angleški sistem sedanosti), : Höhl & Heilmann (neprekosljivi pianini z Lexovo mehaniko), Bratje Stingl, Czapska, Laub & Gloss (koncertni 7 1/4 okt. pianini) in Hörnig (amer. harmonij od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov).



Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navideznega cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najugodnejša. Ugaševanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdnica ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj, ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake rezije

Najnižje cene.

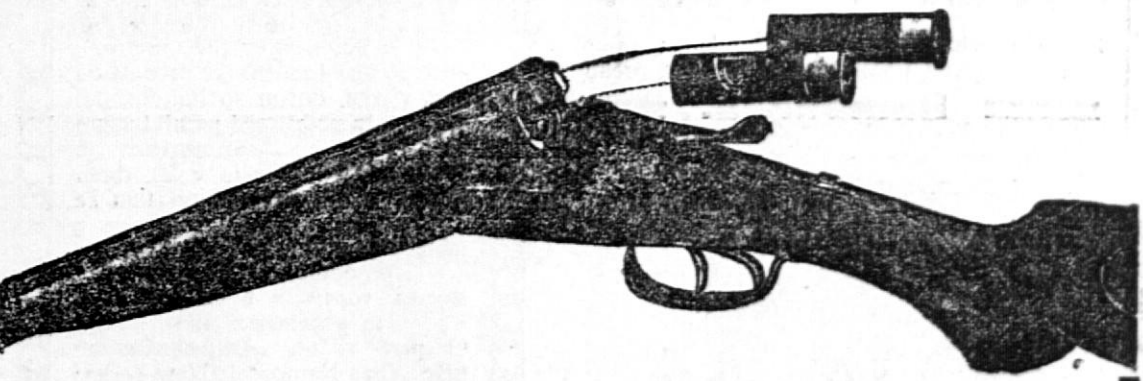
**Tovarna pohištva J. J. Naglas**

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

**Največja zaloga pohištva**

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet žimnati modroci, otroški vozlčki itd.

Najsolidnejše blago.



Ljubljana

**Fr. Ševčik**

Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

**pušk in samokresov**

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke troceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.



**Brilni aparat**

s posrebnim držajem iz masivne kovine; komplet K 1-50 komad. Klinje po 20 h, tucat K 2-20. Baterija za žepno svetilko 40 in 60 h, žarnica 45 h, kompletna žepna svetilka od K 1-20 komad naprej do najfinjših izvršitev. Razpošiljanje kakor navadno po povzetju.

Continental-Gasglühlicht-Gesellschaft „Meteor“.  
d. z. o. z.

Podmokli (Bodenbach) 11 na Češkem. 3246

**Lepe prsi** dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejše **mazilo ali vodo za prsi**, rabi se samo na zunan, edino resnično učinkujoče sredstvo, z jamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče mlo 60 vin.

**Suhi** dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, z jamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kartonov naprej post. prosto. — Pošiljanje poste restante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumpergasse 62 K, I. Stock.

Pred rabo. Po rabi

**PROTI žlezam, škrofljem**

malokrvnosti, angl. bolezni, kožnim izpuščajem, vratnim in pljučnim boleznim, kašlju, za ojačenje slabotnih v razviku zaostalih otrok priporočam redno zdravljenje z mojim

**Lahusenovim ribjim oljem**

znamka „Jodella“.

Najučinkovitejše in najprijetnejše ribje olje. Rado uživano in lahko prenosljivo. Letna poraba čez 100.000 steklenic. Pristen samo v originalnih steklenicah po K 3-50 in 7- z varstveno znamko »Jodella« in tvorničarja lekarnarja VIII. Lahusen v Bremnu. — Svež se dobiva v vseh lekarnah v Ljubljani in okolici. 3440

Glavna zaloga v Ljubljani: lekarna Trnkoczy.

**Nagrobne križe**

kamenite podstavke za nagrobne križe, nagrobne svetilke, vsakovrstne peči, navadne, preproste pa najnovejše do najfinjših izpeljav, štedilnike, kotle za žanje in pičo kuhati, slamoreznice, robkarice za koruzo, sadne mline in stiskalnice za grozdje, umetna gnojila in vsakovrstno železninarsko blago 3366

priporoča po najnižjih cenah na debelo in drobno

Veletrgovina z železnino „Merkur“, PETER MAJDIČ

v Celju.

Krásna umetniška reprodukcija v več barvah

**ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE**

**PRIMOŽA TRUBARJA**

== USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI ==

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

**NARODNA KNJIGARNA** V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

**Potniki v Ameriko!**

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „Velikani“ preko **Hamburga.**

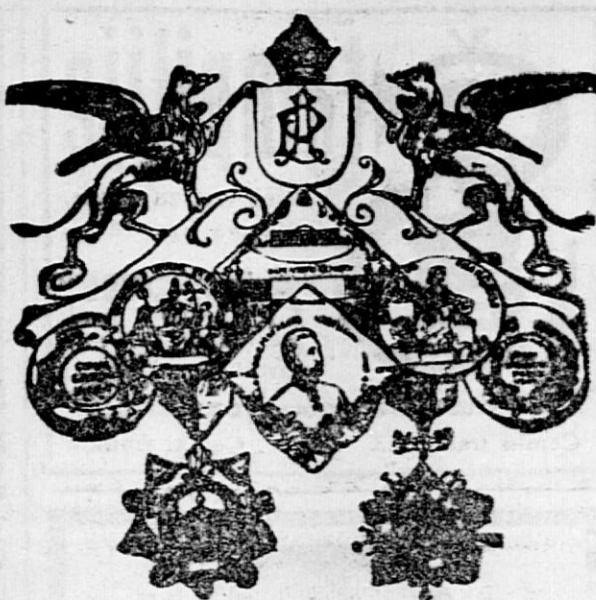
Največji parnik na svetu je „**Imperator**“.

Dolg je 920 čevljev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrug dan muditi.

Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“: „Kaiserin Auguste Viktoria“ (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000 ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pisмено garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripelje v Hamburg. — Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

**FR. SEUNIG,** Ljubljana, Kolodvorska ulica, velika številka 28.



**Anton Presker**

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.



**Pekarija, slaščičarna in kavarna**

**Jak. Zalaznik**

Stari trg štev. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

**G. Čadež**

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

**klobuke**

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

**L. MIKUSCH**

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Od dobrega najboljši! je še vedno izvirni

**Singerjev šivalni stroj**

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom

in s to varstveno znamko

Ljubljana, Sv. Petra c. 4, Novo mesto, hiša lekarja Bergman, Kranj, Glavni trg 119 in Kočevje, Glavni trg 79 ali pa po naših potnikih.

**Triumph**

Štedilnike, peči, trajnogoreče vloge (za vzidat v lančene peči)

ceniki zastoj!

Do glavni naslovi se usakemu naznani jo.

**Triumph tovarna**

Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels

Gorenje Avstrijsko.

Brez konkurence!

**F. L. Popper čevlji**

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

**JULIJ STOR, Ljubljana**

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

**Fr. Kapus**

Ljubljana, Marije Terzije c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter je-dilnih sob v različnih : najnovejših slogih. :

Zaloga otomanov, didilnih sob v različnih : vanov, žimnic : in otroških vozičkov.

**Spalnica v amerik. orehu 350 kron.**

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

**Brizgalnice**

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

**R. A. Smekal, Zagreb**

katera tvrdka se zdaj glasi:

2093

Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smichov

R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

**Opozorjamo**

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške tvrdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovensko tvrdko.



# Epileptično bolnim

pomoč in ozdravljenje s preizkušenim zdravilnim načinom! Individualno zdravljenje! **Trajno ozdravljenje brez ponovitve bolezni!** 3715  
Pomoči potrebni naj se obrnejo zaupno na zdravniški ordinacijski zavod specialnega zdravnika DR. A. SZABO, BUDAPEŠTA V, Grosse Kronengasse 18, odkoder dobe brezplačnega pojasnila.



1406

**POZOR!** Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **gozdni biser iz izdelovalnic gozdnega bisera, Brno-Karovice.**

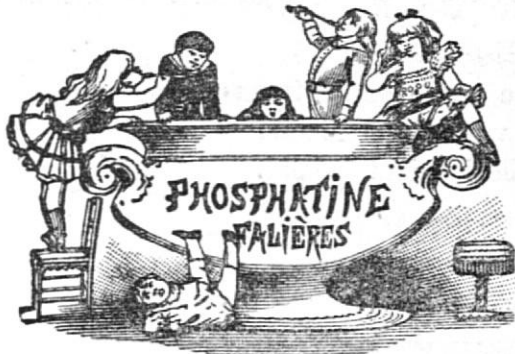
Ustanovljeno L. 1942. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon številka 154.

**BRATA EBERL** in pohištvena pleskarja 231

**Prodajalnica:** Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana  
**Delavnica:** Igriška ulica št. 6. Električna sila.

## Pozor, matere!

Najizbornejšo redilno sredstvo za otroke pred začetkom odvajanja je „Phosphatine Falières“



Lahka prebavnost, dober okus, velika redilnost olajšajo prodiranje zobčkov in uspešno vplivajo na tvoritev kosti.

Velika škatlja za 3 tedne K 380.

Dobiva se v lekarnah  
**R. Sušnik in G. Piccoli.**

Dobro blago se samo hvali!

**G. F. Jurásek** vглаševalec glasovirjev in trgovec glasbil Ljubljana, Poljanska cesta 13.

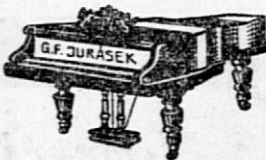
Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, gitar, tamburic, citer, harmonik itd. Najboljše strune „Weichhold“ in druge ter vse potrebščine glasbil. — Jamčim pisмено 10 let. — Zavod za uglaševanje ter popravila glasovirjev in vsega glasbenega orodja.



**Najcenejša posojevalnica.**

Vglašujem »Glasbeni Maticie«, »Mladiki« in drugim slovenskim zavodom. Svarim pred samouki in neizkazanimi baje-strokovnjaki, ki instrumente samo pokvarijo. Edini samostojni strokovnjak za vglaševanje ter popravila vseh glasbenih instrumentov je na Kranjskem koncesionirana tyrdka

**f. G. Jurásek.**

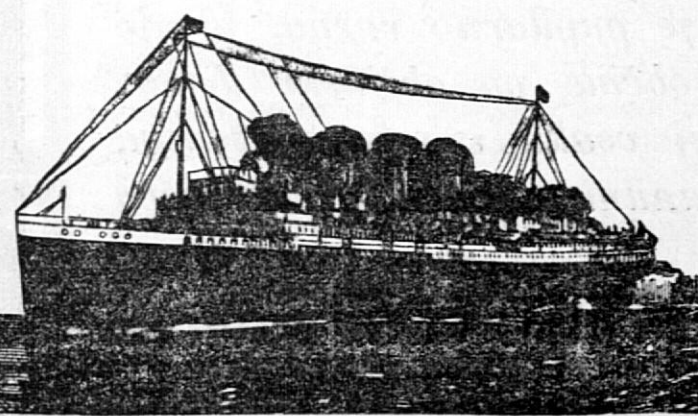


**Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.**

Najkrajša vožnja iz

**Havre v New York.**

Večavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439



**Ed. Šmarda** oblastveno potrjena po-tovarna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18 v hiši Kmetke posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“. Vozne liste iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne liste po vseh železnica-h za prirejanje zabavnih in romarskih viakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno

## Perje

za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah

**EMIL KRAJEC**

preje F. Hiti

Pred Skofijo štev. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše

**žime.**  
**M. Pakič**  
v Ljubljani.  
Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Ustanovljeno 1845.

**Parno barvarstvo** ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

**Apertura sukna.**

**JOS. REICH**

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

**Sprejemališče**

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

\*\*\*

**AVG. AGNOLA**

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

**Zdrave, rdečelične otroke** 72  
hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

**Zoper kašelj, zasliženost in prehlajenje**

je v tem času za otroke najboljše preizkušen in mnogostransko priporočen **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijevе specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagajn.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

**Josip Čižmár**

lekarna pri zlatem orlu Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

**Gleichenberski Emin in Konstantinov vrelec** (močnejši) 3718

preizkušen pomoček proti vsem

**KATAROM**

dobavljajo trgovine z rudninskimi vodami, lekarne, drogerije in kopališko ravnanstvo. Sezija 15. maja—oktobra. **Gleichenberg na Štajerskem.**

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na trdko

**Katinka Widmayer**

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napis. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

**Prodajajo se tudi narodne peče.**

**J. GORJANC** preje Kocjan

specijalna trgovina s stezniki

Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

Cenj. damam tu in na deželi priporočam svojo največjo zalogo zadnje novosti, pariških, dunajskih, trikot, elastičnih, brez palčic, rije prostih, deklislih, damskih, hygieničnih steznikov, držal za kolke in prsa, ravnodržalcev, ter najmodernejših životkov (Miederleibchen), od priproste do najfinjše vrste.

izdelovanje steznikov po životni meri od 12 kron naprej.

Posebna soba za pomerjevanje. 3408 Posebna soba za pomerjevanje.

**Napol zastonj! „Elektro“-zlata ura**

Nikomur ni več treba si kupovati pristne zlate ure za K 200, odkar izdelujejo tu vpodobljeno **Elektro-zlato uro** z izvrstnim kolesjem (sistem Glashütte). Okrovje ima tri pokrovice je iz **absolutno neizpremenljive zlatu podobne kovinske zlitine**, povrha je ura še prevlečena električnim potom z debelo plastjo pristnega zlata, da se za posebno stanovitost popolnoma jamči. — Ure „Elektro“ ne more nihče razločiti od pristne zlate ure, ki stane 200 K. Za točen tek se pisмено jamči 5 let. — Z rimskimi ali arabskimi številkami

Cena samo K 11-80. Cena samo K 11-80.

Za darilo dobi vsak kupec Elektro-zlate ure lepo Elektro-zlato verižico povrh

3711 Po povzetju prodaja samo:

**M. SWOBODA, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13/23.**



Samo K 11-80

**Es-Ka**

Prvovrstna in najboljša **kolesa** sedanjosti.

**Adler**

Specialna trgovina s kolesi in deli

**Ana Gorec, Ljubljana**

Marije Terezije cesta št. 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja).

Zahtevajte cenik. Rabljena kolesa od 25 K naprej. Izposojevanje koles.

**Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko**

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

**Red Star Line**  
**Rdeča zvezda**

Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Vaderland, Zealand, Lapland in Samland**, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez **Kanado v Severno Ameriko** in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

**Franc Dolenc** v Ljubljani,

**Kolodvorska ulica** odslej **stev. 35,** od južnega kolodvora na desno poleg predilnice,





Novosti za jesensko sezono

kakor tudi

**OBLEKE PO MERI**

najnovejše oblike pri

**B. Götzl Ljubljana**

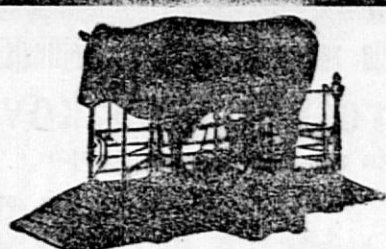
Mestni trg 19 — Stari trg 8.

**NEIGE DE FLEURS**

\* „Cvetlični sneg“.

nove vrste, znanstveno izdelane  
Pušica 80 h.**krema za roke in obraz**  
Dobiva se povsod.higienično najb. toaletno sredstvo sedanjosti.  
Škatlja K 1-60.

Proda se radi pomanjkanja prostora

**pohištvo**in več postelj z žimnicami v Ljubljani,  
Kopališka ulica 12, pri Kolesiji.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo

**I. Rehbein**  
Celje, Poljska ul. št. 14, priporoča svoje tehtnice. Ceniki na razpolago brezplačno in franko.**Kleinoscheg**

Izdelovanje nevestinskih ornam. Ustanovljeno 1870.

**Moško, damsko in otroško****perilo**lastnega izdelka  
daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen  
priporoča**C. J. HAMANN**

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti, častniških uniformiranj, zavodov, samostanov i. t. d. v

**LJUBLJANI.**

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.

Istotam prva kranjska

**pralnica in likalnica**

moškega perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnovejši stroj.

Perilo se na način prve dunajske čistilnice zlika brezhibno kakor novo in se vse do srede poslano perilo zgotovi v soboto tistega tedna.

Ob čistilnem zaslužku K 6.— se perilo pošlje franko nazaj, n. že ob zaslužku K 12.— se vrnejo tudi stroški za sem, da stranke ne teže nobeni poštni izdatki.

Priznana najpoštenjša postrežba.

Posteljno perje, nog in karok.

Priporočamo specialno

**damsko in otroško konfekcijo**

zelo solidne tvrdke

**M. Kristofič-Bučar**

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne **BLUZE** Fine **JOPICE,** Moderne **ZIMSKE PLASCE,** **BOE IN MUFE,** **PERILO.****Otroške oblekice in plašče za mladenke.**

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

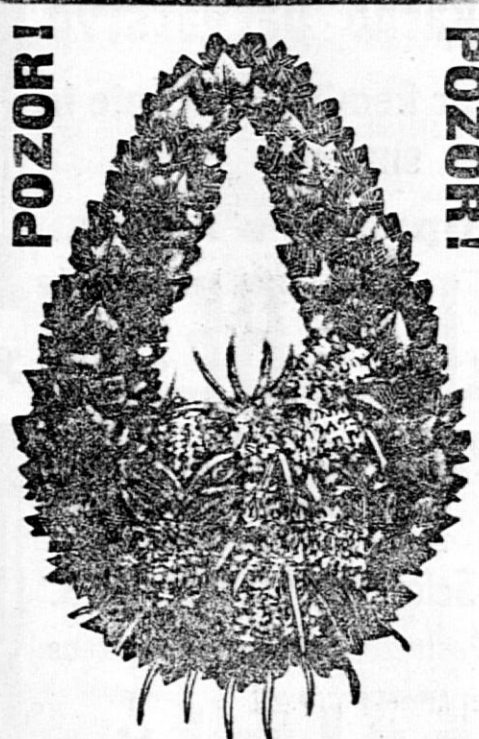
Pošilja na izbiro tudi na deželo.

**Ivan Bizovičar**

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolesiška ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago  
za izposojevanje  
ob mrtvaških odrih  
drevesne cvetlice,  
kakor tudi najtinejše  
dekoracijske  
cvetlice za dvorane  
in balkone.Imam tudi vsakovrstne  
sadike do najzlahnejših  
cvetlic in zelenjavi.  
Sprejemam tudi naročila  
za na deželo. Vsa naročila  
se izvršujejo točno in solidno.  
Brzjavke: I. Bizovičar,  
vrtnar, Ljubljana.**Cvetlični salon**  
**Viktor Bajt**

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavke: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

K 214,160.979.—

C. kr. prlv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

K 71,529.873.—

**Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer**

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon števil 41.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

**„MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA“ V LJUBLJANI**  
v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po 4½% brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vložnega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoa na zemljišča in poslopa proti 5¼% obrestim in najmanj ¾% amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.